

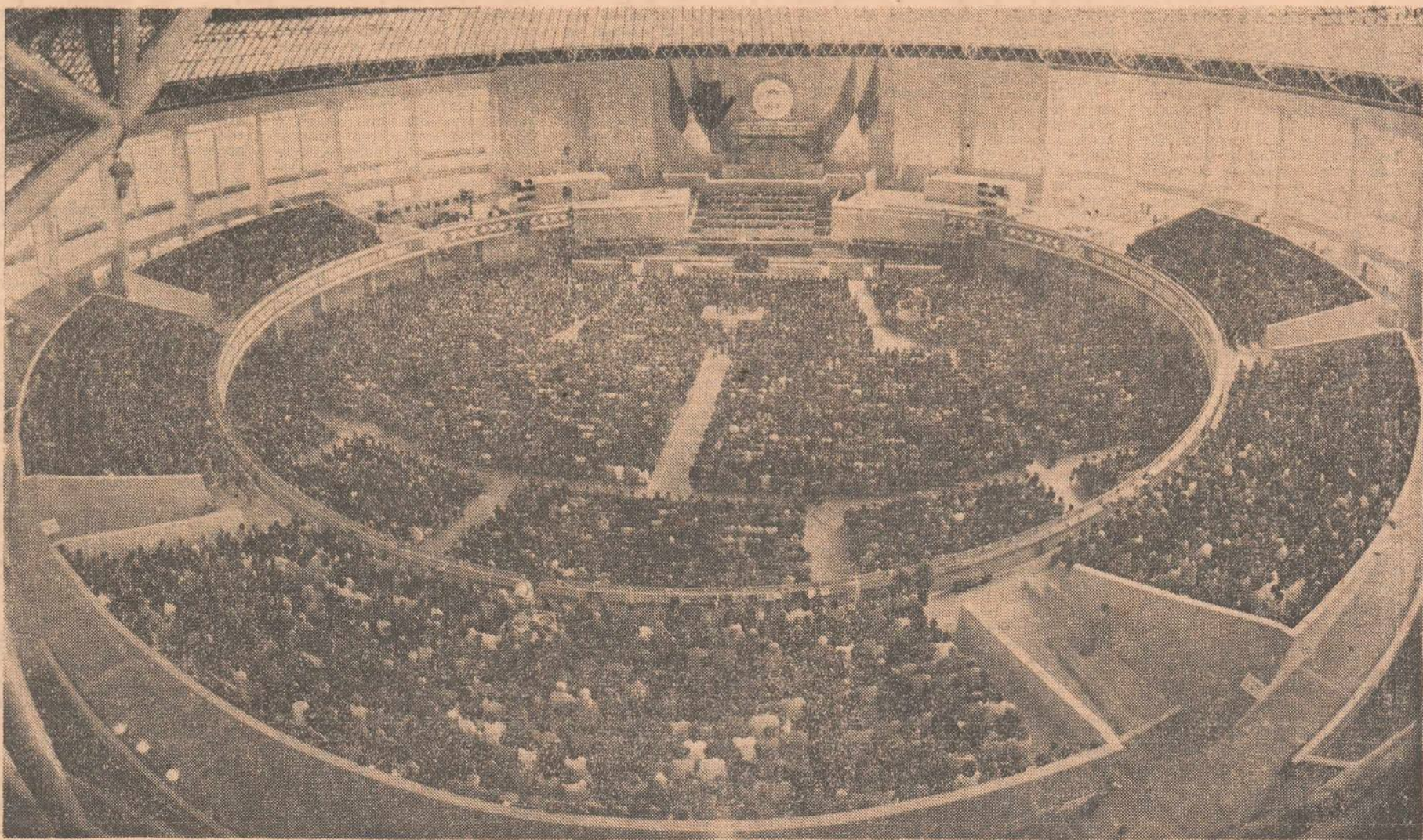
Congresul consiliilor populare

„Dezvoltarea armonioasă și puternică a fiecărei localități va asigura cu adevărat dezvoltarea generală a țării, va crea condiții ca patria noastră să fie un stat puternic din punct de vedere economic, al științei, al culturii“

NICOLAE CEAUȘESCU

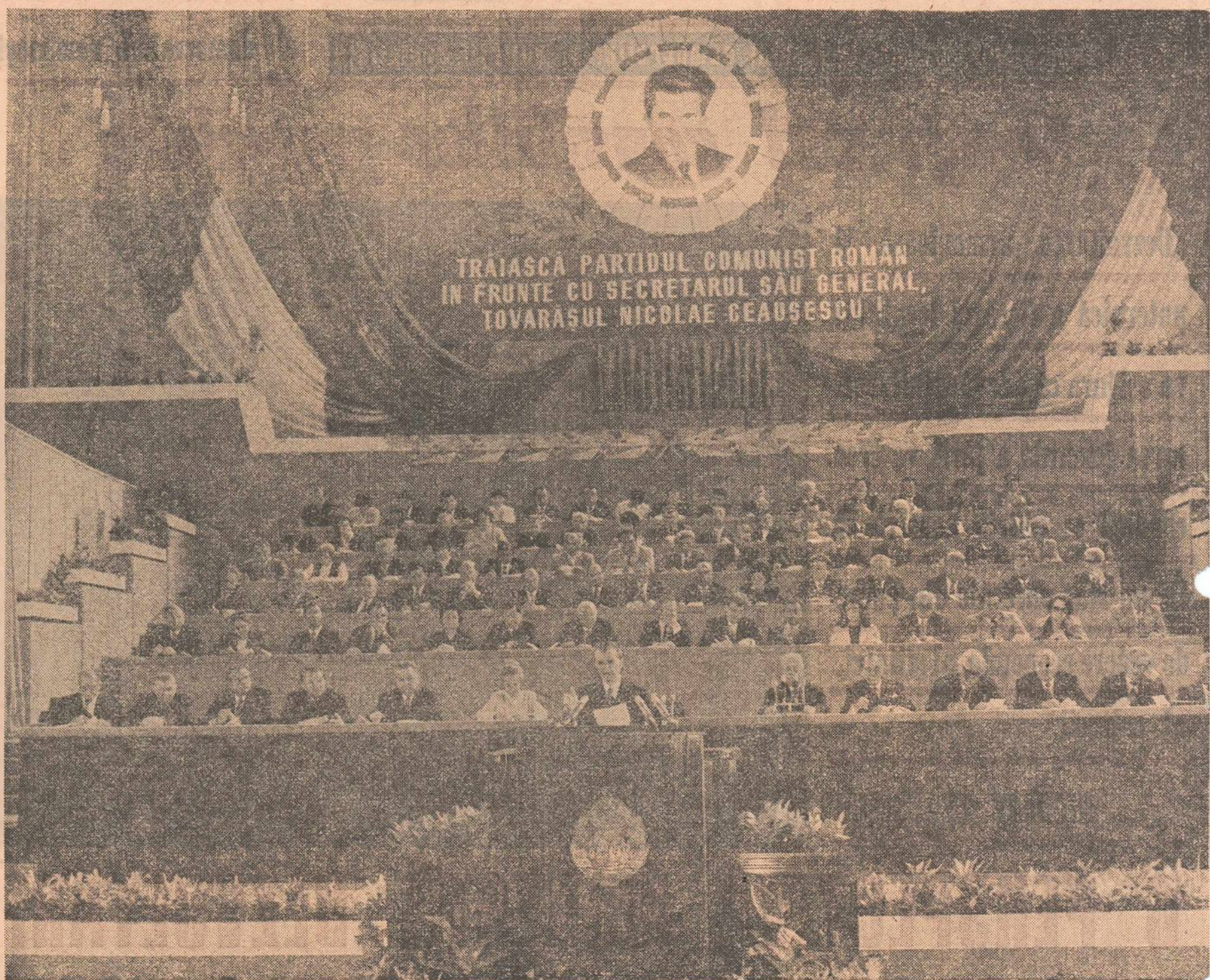

O PERSPECTIVĂ MĂREȚĂ DEZVOLTĂRII TUTUROR LOCALITĂȚILOR PATRIEI NOASTRE

Eveniment al democrației românești:

Poporul — făuritorul viitorului socialist și comunist al țării

Pe ordinea de zi a celui de-al III-lea Congres al consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare municipale, orașenești și comunale, ținut sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-au aflat probleme de mare importanță pentru dezvoltarea patriei, cuprinse în documentele dezbătute și aprobate, dintre care amintim: Raportul cu privire la sarcinile ce revin consiliilor populare în lumina hotărârilor Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român, a indicațiilor și orientărilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru îndeplinirea în profil teritorial a planului de dezvoltare economică și socială a țării pe anul 1985 și pe cinci ani actual, precum și pentru asigurarea tuturor condițiilor realizării obiectivelor cincinalului 1986—1990; Raport privind activitatea desfășurată de consiliile populare pentru perfecționarea stilului și metodei de muncă, pentru dezvoltarea democrației socialiste, pentru asigurarea participării maselor de cetățeni la întreaga activitate de dezvoltare economică și socială a tuturor localităților și unităților administrativ-teritoriale; Program privind dezvoltarea economică și socială în profil teritorial în perioada 1986—1990; Program privind dezvoltarea industriei mici în perioada 1986—1990; Program privind dezvoltarea prestațiilor de servicii pentru populație în perioada 1986—1990; Program privind întărirea autoconducerii și autofinanțării integrale a localităților și unităților administrativ-teritoriale; Program privind

sistematizarea localităților urbane și rurale în vederea folosirii cu maximă eficiență a terenurilor și roștrinderea perimetrelor constructibile.

Desfășurate într-o atmosferă de puternică unitate în jurul partidului, al secretarului său general exprimând voința cetățenilor țării de a înfăptui în mod exemplar hotărârile Congresului al XIII-lea al P.C.R., pentru înflorirea continuă a tuturor județelor și localităților patriei, lucrările celui de-al III-lea Congres al consiliilor populare au avut ca fundament magistrala cuvintare rostită în cadrul acestui forum de tovarășul Nicolae Ceaușescu, document programatic de excepțională valoare care pune în evidență cu claritate rolul consiliilor populare, precum și răspunderile sporite ce le revin în activitatea generală de înfăptuire a programului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare a României spre comunism. „Doresc să subliniez — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — că dezvoltarea generală a țării, îndeplinirea Programului partidului, presupun dezvoltarea și înflorirea fiecărei localități. Nu putem vorbi de realizarea condițiilor pentru aplicarea principiilor comuniste de muncă și viață numai prin dezvoltarea unor centre industriale sau orașenești! Comunismul presupune ca fiecare localitate, cetățenii din fiecare oraș sau comună să-și organizeze o viață proprie economică, culturală, pe principiile autoconducerii și autofinanțării, autoconducerea și autofinanțarea armonioasă și puternică a fiecărei localități va asigura cu adevărat dezvoltarea generală a țării, va crea condiții ca patria noastră să fie un

stat puternic din punct de vedere economic, al științei, al culturii! Numai astfel vor exista toate condițiile pentru aplicarea cerințelor de viață și de muncă ale societății comuniste!”. Trecând în revistă sarcinile din industrie, din agricultură, din alte sectoare importante, secretarul general al partidului a arătat că îndeplinirea neabătută a programelor de dezvoltare generală, precum și a programelor de autoconducere, autoaprovizionare, autofinanțare și autofinanțare a localităților, a județelor impune perfecționarea continuă a activității consiliilor populare, ridicarea răspunderii lor în buna organizare și conducere a întregii activități. Fiecare consiliu popular, se arată în cuvintare, trebuie să acționeze cu toată răspunderea pentru ca întreaga viață și activitate de pe teritoriul comunei, al orașului sau al județului să se desfășoare cu maximum de răspundere și de eficiență, potrivit hotărârilor partidului legilor țării. În cuvintare se dă o înaltă apreciere hotărârilor celui de-al III-lea Congres al consiliilor populare, care trebuie să determine o schimbare radicală în stilul și metodele de muncă, astfel încât să ducă la întărirea legăturilor consiliilor populare cu masele largi de oameni ai muncii la întărirea unității întregului popor în cadrul Frontului Democrației și Unității Socialiste, sub conducerea partidului.

Ținut într-o atmosferă de puternică eferescență creatoare, generată de împlinirea a 20 de ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, care a inaugurat rodnică Epocă Ceaușescu, recentul congres al consiliilor populare

constituie o nouă și edificatoare expresie a preocupării constante a partidului nostru, a secretarului său general pentru perfecționarea continuă a statului nostru socialist, pentru lărgirea și dezvoltarea democrației prin participarea tot mai activă a maselor la conducerea tuturor sectoarelor vieții politice, economice și sociale, pentru înflorirea continuă a României socialiste. Cei care au luat cuvântul la congres au adus un vibrant omagiu tovarășului Nicolae Ceaușescu, revoluționarul patriot de numele căruia sunt legate toate marile victorii obținute de națiunea noastră socialistă în Epoca Ceaușescu. În același timp, s-a dat o înaltă apreciere activității prodigioase a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, eminentă personalitate a Partidului Comunist Român, exponent strălucit al științei românești, savant de reputație internațională.

Dezbatările în plen și pe secțiuni în care au luat cuvântul 327 de participanți au scos în evidență hotărârea nestrămutată de a duce la îndeplinire hotărârile Congresului al XIII-lea al partidului, de a transpune în viață prețioasele indicații ale președintelui țării, de a strălucite cuvintări a secretarului general al partidului, rostită în deschiderea lucrărilor caracterul de document de lucru în spiritul căruia să acționeze în permanență. În cadrul lucrărilor a fost constituită Camera legislativă a consiliilor populare, organism alcătuit din 767 deputați, membri ai comitetelor executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București. A fost desemnat, de asemenea, Comitetul pentru

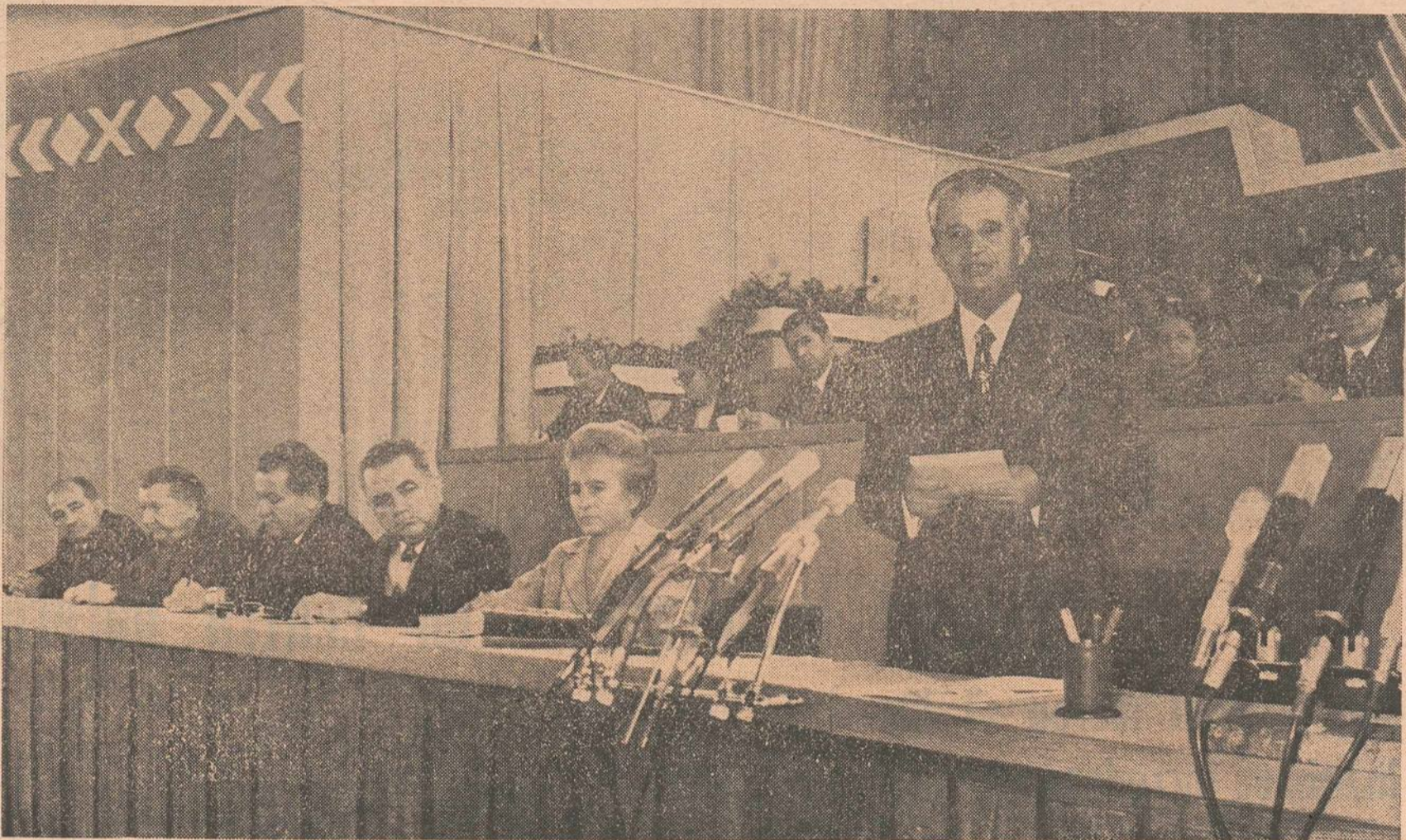
Problemele Consiliilor populare, format din 125 de membri și Biroul Executiv al acestuia. A fost adoptată Hotărârea Congresului al III-lea al consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare municipale, orașenești și comunale, hotărâre care dă o înaltă apreciere magistrală expunerii a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Voința fermă a participanților a fost ca expunerea să devină program al întregii activități pe care consiliile populare, județene, municipale, orașenești și comunale, comitele și birourile executive ale acestora, deputații toți cetățenii țării o vor desfășura pentru îndeplinirea neabătută a istoricelor obiective stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului, a programelor de dezvoltare economică și socială a patriei, în vederea edificării societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintării României spre comunism.

În încheierea lucrărilor a luat cuvântul tovarășul Nicolae Ceaușescu, exprimând convingerile că acest forum al democrației muncitorești revoluționare a evidențiat cu putere caracterul larg, democratic, al organelor puterii de stat locale, al participării întregului popor la conducerea tuturor sectoarelor de activitate, adresând participanților îndemnul de a face totul pentru transpunerea în viață a programelor adoptate, care dau o perspectivă măreață tuturor localităților patriei noastre, ridicării României pe noi culmi de civilizație, înaintării ei spre comunism.

ION D. GOIA ■

Congresul consiliilor populare

Expunerea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

Un document de excepțională valoare teoretică și practică, un amplu program de muncă revoluționară pentru progresul multilateral al tuturor localităților țării, pentru creșterea continuă a nivelului de civilizație și bunăstare

● Astfel, în sistemul democrației muncitorești, revoluționare, Congresul consiliilor populare și Camera legislativă ocupă un loc de însemnătate deosebită, asigurând dezbaterile tuturor legilor și hotărârilor privind dezvoltarea economico-socială a patriei, a tuturor localităților, de către reprezentanții cei mai autorizați ai maselor largi populare.

● Se poate afirma cu deplină temei că am realizat cel mai larg cadru democratic de participare a întregului popor la făurirea conștientă a propriului său viitor.

● Dacă am compara sistemul democrației noastre muncitorești – Congresul consiliilor populare – cu situația din alte state ale lumii, am putea spune că democrația noastră muncitorească, revoluționară este superioară oricăror forme ale democrației burgheze, că prin sistemul larg democratic pe care l-am realizat asigurăm ca toate clasele și categoriile sociale și, în primul rând, muncitorii, țărani, intelectuali, toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, întregul nostru popor, să participe activ la elaborarea și înfăptuirea politicii generale, la făurirea conștientă a propriului viitor liber, a viitorului socialist și comunist.

● În toate unitățile economico-sociale, în activitatea consiliilor populare este necesar să se pună un accent deosebit pe creșterea rentabilității și eficienței economice. Trebuie să se acționeze pentru reducerea cheltuielilor materiale și de producție, pentru creșterea mai puternică a beneficiilor, a venitului național, singura cale pentru asigurarea condițiilor reproducerii socialiste largite, a mijloacelor necesare pentru fondul de consum și fondul de dezvoltare.

● În activitatea consiliilor populare, agricultura trebuie să ocupe permanent un loc principal. Hotărârile Congresului al XIII-lea privind agricultura, prevederile planului cincinal 1986-1990 pentru agricultură pun în centrul activității realizarea unei agriculturi intensive, înfăptuirea noii revoluții agrare, care să ducă la creșterea puternică a producției agricole, la transformarea condițiilor de muncă, de viață ale țărânilor, precum și a modului de a gândi și de a acționa al întregii țărâni.

● Înfăptuirea unei agriculturi intensive, de mare productivitate, organizată pe baza celor mai noi cuceriri ale științei agricole, impune, în primul rând, folosirea rațională și integrală a pământului – factor hotărâtor pentru producția agricolă.

● Problemele agriculturii constituie problema fundamentală a activității consiliilor populare și trebuie ca toate consiliile populare să tragă toate concluziile, toate învățămintele și să aplice ferm prevederile legii, să asigure executarea la timp, în termen, a lucrărilor stabilite, executarea tuturor lucrărilor de întreținere și îngrijire.

● Trebuie să discutăm deschis cu întreaga țară-nime, cu întregul popor, să luăm toate măsurile ca toate consiliile populare să-și îndeplinească obligațiile pe care le au conform legilor, conform însărcinărilor date de masele populare, de întregul popor, când le-au dat votul la alegerile din martie. Acesta a fost votul pentru a conduce activitatea de construcție socialistă, pentru revoluția agrară, pentru noua dezvoltare intensivă a industriei, pentru ridicarea bunăstării poporului! Fiecare, luându-și angajamentul în fața cetățenilor, în martie, trebuie să înțeleagă că tot în fața poporului va trebui să dea socoteală de felul cum își îndeplinește datoria.

● Consiliile populare poartă o răspundere directă pentru buna realizare a programelor generale – și înfăptuirea lor asigură și ridicarea nivelului de dezvoltare a fiecărui județ și localități a patriei noastre.

● Pentru realizarea programului de autoconducere și autoaprovizionare, trebuie să se asigure creșterea corespunzătoare a producției agricole, a producției industriale, a micii industrii.

● Este necesar să pornim de la faptul că fiecare localitate, comună, oraș, fiecare județ trebuie să asigure o contribuție importantă la fondul general de dezvoltare a țării și, în același timp, veniturile pentru întreaga activitate de dezvoltare proprie economică-socială, de administrare și gospodărire a localităților și județelor.

● Consider necesar ca, încă din 1986, toate localitățile și județele să funcționeze pe principiul autoconducerii și autofinanțării. Nici o localitate și nici un județ nu trebuie să cheltuiască mai mult decât mijloacele pe care le realizează. Dar, așa cum am menționat și în alte împrejurări, nu se poate cheltui sau minca tot ce se produce. Deci, este absolut necesar ca în fiecare localitate, în fiecare județ să se asigure și fondurile pentru participarea la fondul general de dezvoltare, pentru acumulare și reproducție largită.

● Trebuie să vedem, în spiritul legii, programele de organizare și sistematizare teritorială și a localităților. Să acționăm pentru mai buna organizare a terenurilor, pentru reducerea suprafețelor neproductive, a drumurilor inutile, pentru buna organizare și folosirea pământului, a apelor, a întregii suprafețe a țării.

● Trebuie să avem în vedere că apropierea condițiilor de muncă și viață ale populației de la sate de cele ale populației de la orașe trebuie să se realizeze pe seama ridicării nivelului de viață al satelor. Urbanizarea nu trebuie să însemne concentrarea unui număr mai mare de populație în orașele existente, ci ridicarea condițiilor de viață ale comunelor, ale localităților sătești la nivelul celor din localitățile urbane.

● Trebuie să dezvoltăm puternic sectoarele de conserve, de industrializare a produselor agricole în unitățile cooperatiste de producție agricolă și în alte

unități cooperatiste, să trecem la organizarea, de către consiliile populare, de centre pentru pregătirea hranei pentru populație, reducând substanțial vinzarea de produse neprelucrate și măbind desfacerea de produse culinare preparate care să ușureze munca, condițiile de viață ale oamenilor.

● Aș dori ca actualul Congres al consiliilor populare să marcheze o etapă nouă în activitatea consiliilor populare, în buna gospodărire a localităților, în a face astfel încât consiliile populare să-și îndeplinească în cele mai bune condiții rolul important pe care îl au în conducerea localităților, în asigurarea dezvoltării generale a patriei noastre.

● Fiecare consiliu popular trebuie să acționeze cu toată răspunderea pentru ca întreaga viață și activitate de pe teritoriul comunei, orașului sau județului să se desfășoare în conformitate cu legile țării, cu hotărârile partidului.

● Întărirea legăturilor între consiliile populare și cetățenii din fiecare localitate constituie factorul hotărâtor pentru buna gospodărire, pentru dezvoltarea puternică, democratică a fiecărei localități.

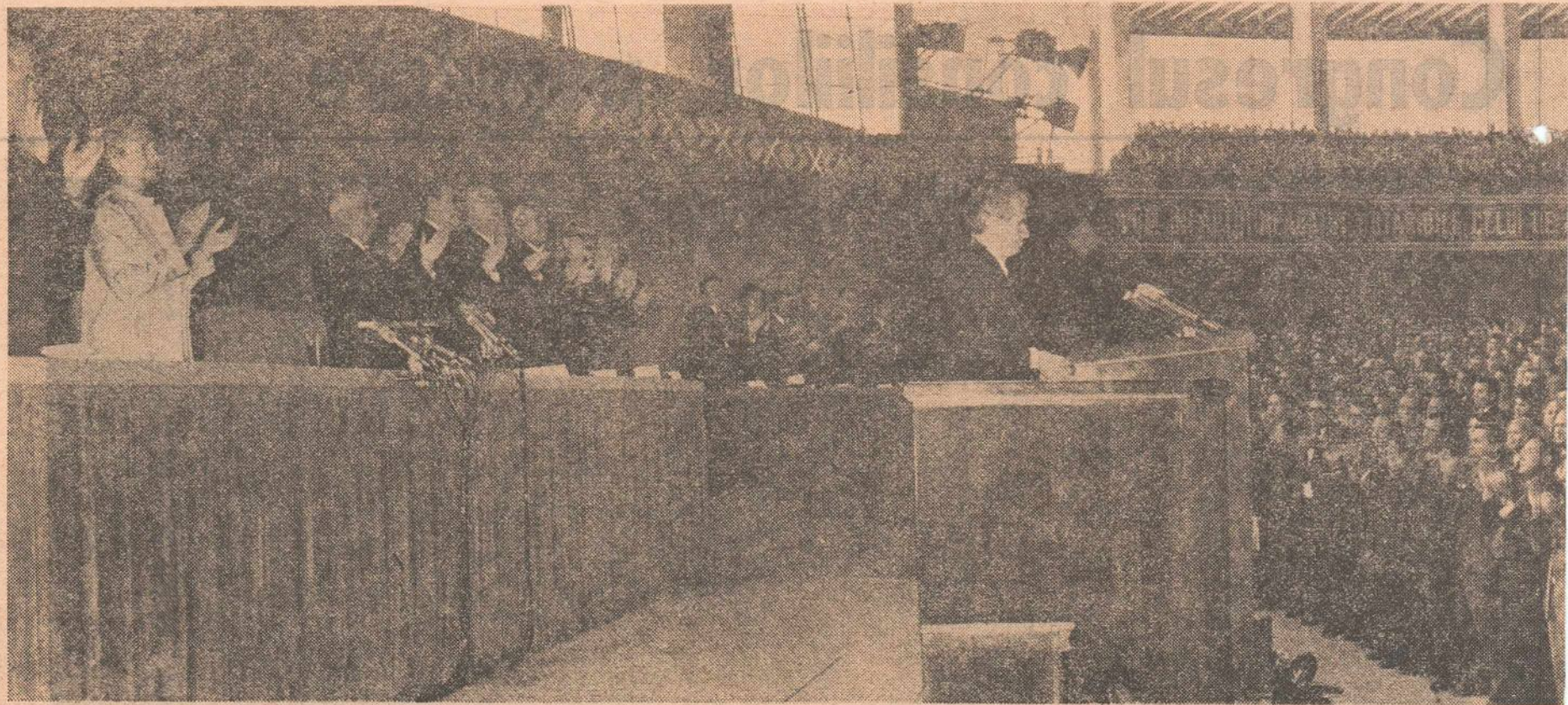
● Comunismul presupune ca fiecare localitate, cetățenii din fiecare oraș și comună să-și organizeze o viață proprie economică, culturală, pe principiile autoconducerii și autoaprovizionării, autogestunii.

● Să acționăm cu toată hotărârea pentru lărgirea orizontului cunoașterii științifice, a nivelului de cunoștințe generale, deoarece numai astfel constructorii socialismului din țara noastră vor putea să se angajeze cu toate forțele în lupta pentru cunoașterea de noi și noi taine ale naturii și universului, în lupta pentru transformarea revoluționară a societății, pentru ridicarea României pe cele mai înalte culmi de civilizație, spre comunism!

● La baza relațiilor internaționale cu toate statele lumii așezăm, cu toată fermitatea, principiile deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, renunțării la forță și la amenințarea cu forța, respectarea dreptului fiecărei națiuni de a-și alege calea dezvoltării libere și independente, fără nici un amestec din afară.

● Problema demonstrării superiorității unei orânduri sociale sau alteia trebuie realizată nu pe calea conflictelor, pe calea militară, ci pe calea întrecerii pașnice în dezvoltarea economică și socială, în folosirea științei, culturii, a tuturor cuceririlor civilizației, în interesul ridicării continue a nivelului de viață materială și spirituală al popoarelor. Superioritatea unei orânduri sociale nu se poate demonstra pe calea armelor; ea poate fi demonstrată numai și numai prin felul cum se asigură dezvoltarea economică și socială, progresul, libertatea, bunăstarea popoarelor și pacea!

Fiecare localitate — un centru puternic

Ne-am străduit mereu să fim la înălțimea încrederii acordate de președintele țării

Așternută cu cele patru sate ale sale pe Valea Bistriței, comuna Iacobenii avea, cu mai mult de două decenii în urmă, o istorie bogată în fapte de vrednicie și un prezent în care ghidează dorința oamenilor, aflați cu casele lor la o azvârlitură de băț de Vatra Dornei, de a-și sălta așezarea pe măsura hărniciei și ambiției pe care le tot dovediseră de-a lungul timpului. Industrie însemna să numeri pe degete citeva ateliere mici care nu reușeau să țină tinerii pe loc, să-și facă acasă, să-și facă alte case la fel de frumoase ca ale bătrânilor, dar mai trainice, să-și vadă, printre altele, de creșterea animalelor. Minerii, forestierii, țărani, iacobeni, așa cum mărturisca într-un reportaj apărut în Flacăra, cu mai bine de un an în urmă, primarul Ioan Cornețchi, își aduceau piinea de la Vatra Dornei, de la Cimpulung, Suceava ori Cărlibaba, drumul acesta al piinii coapte în alte păși costându-i, în aproape zece ani, două milioane de lei, două milioane bune mai puțin în buzunarele bărbaților care dau țării 90 la sută din producția de mangan a țării și lemnul de cea mai curată esență fabricilor de mobilă. Au trecut anii, Ioan Cornețchi s-a arătat vrednic de încrederea lor, nu se întorsese degeaba acasă, și comuna începu să-și vadă roadele muncii de la an la an. Fuseseră revitalizezate pășunile și marile suprafețe de pe obținele și muntii din împrejurimi, iar crescătorii de animale își sporiseră faima cu cele peste 2.300 de taurine, Pinzgau de Dorna, cu turmele de oi, peste 1.800 în vara trecută, toate aceste animale aparținând gospodariilor care, cu nu prea mulți ani în urmă, își frământau mintea cu două probleme: navetismul și stricatul pășunilor.

L-am întâlnit pe Ioan Cornețchi în imensa sală a Expoziției, în pauza Congresului consiliilor populare, imediat după ce secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a rostit magistrala cuvântare, excepțional document de lucru pentru gospoda-

rii orașelor și satelor noastre, primari și deputați, peste opt mii citi se aflau aici, în Sala mare a Complexului expozițional. „Ascultind îndemnul și indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu rostite de la înalta tribună a Congresului, îmi spunea primarul din Iacobenii, m-a impresionat, ca de fiecare dată când ni s-a adresat, încrederea pe care dănsul o are în noi. Ne-am străduit de-a lungul anilor să fim mereu la înălțimea acestei încrederi și înfăptuirea iacobeniului de azi este răspunsul nostru la patriotismul președintelui. Spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în acest înalt forum că numai dezvoltarea armonioasă a fiecărei localități asigură dezvoltarea generală a țării. Iată, eu vreau să spun că a trecut doar un an de când a apărut acel reportaj, de care v-am amintit, și multe lucruri nu mai seamănă cu cele din vara trecută. Iacobeni, atelierele mecanice ni numără acum 60 de apartamente, atelierele sunt o adevărată întreprindere mecanică, avem două cantine moderne și a început construcția unei uzine de mangan. Comuna se autofinanțează de peste șase ani, anual virându-se la fondul de stat aproximativ 3 milioane lei. Ne-am refăcut pășunile, nu într-un an, ci în mai mulți, ca să putem munci și dormi liniștiți, și mai avem o sumedenie de lucruri în gînd, materializarea unor investiții care vor face din Iacobenii oraș agroindustrial. Programul de autoconducere și autofinanțare prin contribuția cetățenilor ne dă posibilitatea să ne realizăm tot ceea ce ne-am propus pentru următorii cinci ani”.

Gospodarii din Iacobenii s-au tras înapoi către casă pentru că naveta le măcina puterile, dar și pentru că, prin eforturile lor, și-au adus civilizația orașului în comună. Fac industrie și cresc animale, își ridică locuințe noi și vor să reinventurismul, își schimbă de la an la an satele pentru ca, așa cum spunea primarul în 1984, buletinul de Iacobenii să devină nu numai un drept, ci un veritabil blazon.

Lupșa — o așezare pe măsura vredniciei oamenilor

Cum poate schimba industria soarta unei așezări, chiar așa risipită cum este comuna

Lupșa din județul Alba, este lesne de demonstrat. Tinerii rămîn, ei poartă dimineața

la combinat și după-amiaza în gospodăria proprie, gospodărie care nu este doar ograda personală cum s-ar putea crede la prima vedere, ci a întregii obști, activități care au darul să le schimbe viața, locul. Astfel, combinatul cuprifere de la Roșia Poeni ocupă cam trei sferturi din suprafața Lupșei, comună cu 1.200 de familii, oameni pricepuți din tată în fiu la creșterea animalelor dar, în același timp, deschiși la nou, cu dragoste de carte, fapt care dă roade în fabricile de industrie ușoară, ridicate aici. În Apusenii, la Abrud, la Baia de Aramă, la Cîmpeni, mai peste tot unde era mină de lucru hărnică, la indicația secretarului general al partidului, în urma vizitei din octombrie 1976.

Primărița Paraschiva Inocan, de șase ani în fruntea comunei, spune că nivelul de trai al lupșenilor se poate vedea în fiecare casă, pe fiecare stradă pietruită, dar și mai simplu observînd că volumul desfacerilor de mărfuri a crescut în cîteva ani de la 10 la 20 de milioane. Adică oamenii cumpără mai mult, cîștigă mai bine și au de unde cumpăra. „Ascultînd cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu, la marele forum al primarilor și deputaților, mi-am reamintit de cuvintele dînsului rostite la vizita făcută în urmă cu nouă ani, vizită care a însemnat renașterea acelor meleaguri, deci și a comunei noastre, vorbe izvorite dintr-un adînc patriotism, din dragostea fierbinte pentru fiecare om și fiecare loc din țară. Am depus toate eforturile pentru ca spiritul de inițiativă al tuturor cetățenilor obștei, participarea la autoconducere, să

se ogliască în viața comunei, în frumusețea ei. Fiecare așezare de aici, din Apusenii, are posibilitatea să se autofinanțeze, să aibă un buget propriu și cînd spun asta mă gîndesc la ambiția și puterea de muncă a oamenilor. Pe anul 1985, pînă în septembrie, comuna noastră a contribuit, cu 180 tone carne la fondul de stat media pe gospodărie fiind de 4 bovine și 5 oi. În cincinalul următor ne vom construi 2 blocuri pentru specialiști, o școală de 8 ani în satul Mușca, printre elevii numărîndu-se mulți copii ai muncitorilor de la Roșia Poeni. De asemenea, cu contribuția cetățenilor vom reuși să introducem apa potabilă în aproape toată comuna, pînă acum avînd conductă doar în Valea Lupșei, instalată tot prin contribuție proprie. Adevărurile cuprinse în magistrala expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu rostită de la tribuna Congresului al III-lea al Consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare, sînt confirmate de fiecare comună, de fiecare oraș, de noua înfățișare a României. Și Lupșa va arăta pe măsura vredniciei noastre. A hărniciei și a iubirii. Iată de aceste locuri pline de istorie. Media de vîrstă a populației este cam de 25 de ani. Asta înseamnă foarte mult pentru viitorul comunei. Tinerii s-au întors, i-a întors industria, și continuă, în același timp, străvechea îndeletnicire a acestor locuri, creșterea animalelor, înfrumusețindu-și locurile, aducîndu-și confortul orașului la sat.

Spiritul de inițiativă

În tabloul efervescent al vieții social-politice a patriei noastre, cel de-al III-lea Congres al Consiliilor populare — larg, reprezentativ și democratic forum al poporului — se înscrie ca o nouă și viguroasă expresie a consecvenței cu care partidul și statul nostru acționează pentru perfecționarea continuă a conducerii și organizării societății. S-a creat, astfel, o autentică democrație politică, economică și socială de tip nou, în cadrul căreia se desfășoară plenar inițiativa cetățenească, experiența și capacitatea creatoare a tuturor oamenilor muncii.

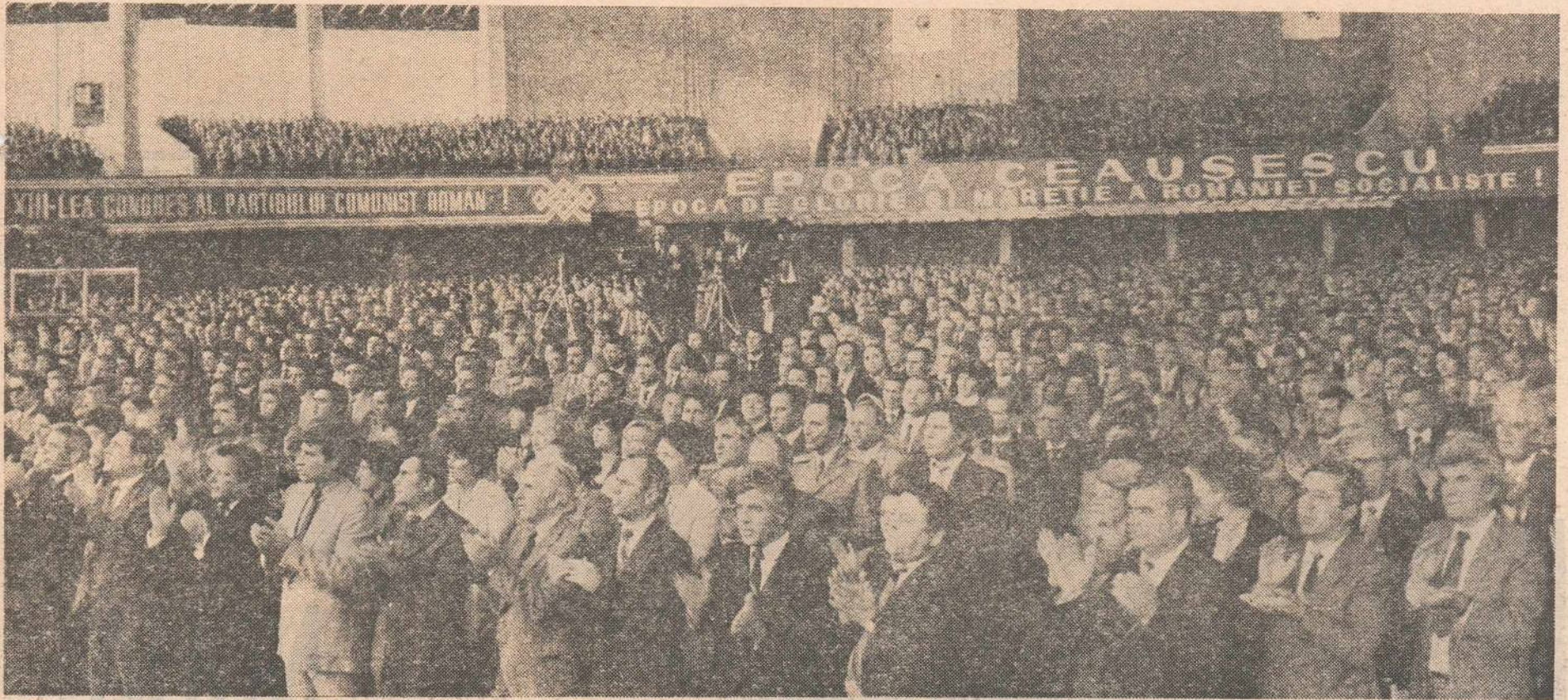
În cuvîntarea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, rostită în fața aleșilor obștii, s-a subliniat cu pregnanță necesitatea implicării active și responsabile a consiliilor populare, a organelor puterii și administrației de stat în rezolvarea problemelor economice, în aplicarea mă-

general de dezvoltare, pentru acumulare și reproducție largită.

Aurelia Tecușan, primarul orașului Vișeu de Sus (Maramureș), spunea, pe bună dreptate, că este vorba de un timp istoric ale cărui carate le vom putea prețui la justa valoare abia avînd o anumită detașare în timp și perspectiva faptei. Fostul tirgușor de altădată, urbea sordidă, cu căscioare dărăpănate, locul unde nu se înțelegea nimic, în afară, doar, de unele răzburări între familii, a cunoscut prefaceri înnoitoare, care au schimbat hotărît fața Vișeului. Alături de ramurile tradiționale — mineritul, exploatarea și valorificarea lemnului — au luat ființă și s-au dezvoltat în ritm înalt secții ale industriei constructoare de mașini, ale industriei textile, de construcții și alimentară. Ce mai la deal, la vale, pe harta economică a orașului cochet Vișeu au apărut 26 de noi unități economice. Oricît ar dori reporterul să canalizeze discuția pe o temă dată, primul lucru pe care și-l spun vișevanii este un lucru spus în genere de toată lumea. Că au dat pe primele 8 luni producție suplimentară în valoare de peste 200 milioane lei. E mult? E puțin? Prin reducerea consumurilor normale s-au economisit 2.000 tone de metal, 20.000 tone combustibil convențional și aproape 10.000 megawați ore energie electrică. Colectivele de geologi și forestieri raportează că și-au depășit categoric sarcinile de plan și că sînt pregătiți să păsească, cum se spune, cu dreptul, în noul cincinal.

Am înțeles din cele spuse de primărița Aurelia Tecușan că există preocupare, la poalele muntelui Maramureșului, pentru sporirea producției în ramurile aducătoare de progres tehnic. Am înțeles că există în spiritul de dăruire a moroșenilor capacitatea și dorința de a învinge orice fel de greu. Greutățile pricinuite de condițiile climatice din toamna anului trecut și din vara anului agricol curent, constituind un adevărat examen. În planul viitor de autofinanțare, am reținut, de asemenea, că există preocupări pentru valorificarea tuturor resurselor locale, fie că este vorba de resturi din lemn și cherestea, fie că este vorba de resturi vegetale ș.a. Primărița s-a gîndit ceva mai departe. Există 50 de izvoare de apă minerală, cu o capacitate de circa 150.000 litri debit pe zi. Apă de consum și apă pentru cură. O stație de captare și imbuteliere ține nu de visul vișevanilor, ci de o realitate imediată, care poate îmbrăca haina faptei.

și civilizată al construcției socialiste și comuniste

Un pas mare al industriei mici

Autogestiuinea economică — ne spunea tovarășul Ioan Diț, primarul municipiului Satu Mare — este o treaptă calitativ nouă în evoluția gestiunii economice. Trecerea de la gestiunea economică la autogestiuinea financiară incumbă, pe de o parte, introducerea autofințării unităților, ca o trăsătură specifică a autogestiuunii, iar pe de altă parte, atrage după sine consolidarea autonomiei și a răspunderii fiecărei unități economice, administrativ-teritoriale, a coateresării implicite a acestora, prin chiar intensificarea controlului și răspunderii proprii. În acest sens, prevederile Proiectului de Lege privind autoconducerea și autogestiuinea economico-financiară sunt cerințe izvorite din chiar necesitățile curente, din imperativul vremii pe care o trăim. Măsurile vor da un impuls sporit perfecționării activității consiliilor populare, cu efecte mai directe asupra bunei gospodăririi și folosirii mai raționale a mijloacelor materiale, financiare, umane. Ele vor avea un efect imediat și asupra veniturilor proprii, prin rapida dezvoltare a industriei mici, a diversificării serviciilor, a îmbunătățirii prestațiilor de servicii către și pentru populație.

Primarul municipiului de pe Someș ne relatează că deși gama industriei mici este relativ bine pusă la punct, deși cooperarea meșteșugărească se implică, de bună seamă, cu bune rezultate în prestarea serviciilor către populație, așa cum sublinia secretarul general al partidului, se simte nevoia cooperării industriei mici cu întreprinderile de importanță republicană (Unio, Mondiala, Intreprinderea de aragaze „23 August”, Intreprinderea de prelucrare a lânăului, Fabrica de tricotațe „Tri-

cotex” și altele). Sînt folosite gospodărește resursele locale — inclusiv nisipul și pietrișul din riul Someș —; este și normal că în acest moment industria mică trebuie să-și sporească contribuția la asigurarea corespunzătoare a populației cu bunuri și servicii. De asemenea, trebuie să crească rolul industriei mici în chiar ridicarea calității serviciilor pentru populație. Sătmărenii sînt hotărîți, ne asigură primarul Ioan Diț, să valorifice din plin fiecare prevedere a proiectului de Lege privind autoconducerea, autofinanțarea unităților administrativ-teritoriale, menită să contribuie și la soluționarea concretă a unor propuneri și dolanțe ale locuitorilor din municipiul și județul sătmărean, situat la periferia geografică a țării, dar nu la periferia interesului și sprijinului susținut ale ministerelor și centralelor de resort. Exemplificarea noastră poate fi atestată și de creșterea fondurilor fixe de 6,4 ori și a producției industriale de 8,1 ori, în ultimele două decenii. Așadar, avem destule temeiuri să adăugăm imediat că ridicarea neconținută a calității vieții materiale și spirituale, a calității vieții sătmărenilor se poate autentifica și prin ceea ce în folosință, în acest arc de timp istoric, a peste 50 000 apartamente și locuințe noi, a 4 460 locuri în cămine de nefamiliști, a 500 săli de clasă, 2 000 de locuri în internate, 1 370 paturi spitalești, 5 466 locuri în creșe și grădinițe. Faptul că în prezent se obține un volum de producție economică totală de 71 477 lei pe locuitor demonstrează, dacă mai este necesar, resursele existente, fondul material și uman bun din nordul transilvan.

La Topolovățu Mare, valoarea pămîntului crește

Avea perfectă dreptate Ion Josu, președintele cooperativei agricole din Topolovățu Mare (județul Timiș) cînd afirma că nu poate fi vorba de autogestiuinea economico-financiară, dacă nu ai bune rezultate economice. Acest gospodăru între gospodari obține, de cîțiva ani buni, producții substanțiale la porumb în special, dar nu numai. Și nu le obține numai pe hîrtie, cum din păcate se mai întîmplă. Nu am văzut nicăieri în țară lanuri de porumb, ca o pădure imensă de mesteceni, cum am văzut la Topolovățu Mare. Iar unitatea nici măcar nu este situată pe așa-zisa

„Șosea a milionarilor”. Nu putem trece, așadar, impasibili, peste aceste rezultate excepționale, obținute în agricultură, care vor constitui „problema fundamentală” a preocupărilor consiliilor populare. Iată și cîteva rezultate constante ale unității timișene: 8 000 kg grîu la ha, 8 500 kg orz la ha, 3 000 kg soia la ha, 11 000 kg porumb la aceeași unitate de suprafață. Ilustrativ este și faptul că în chiar anul în curs unitatea condusă cu competență de Ioan Josu a dat suplimentar la fondul de stat 6 500 tone de cereale și legume, 1 000 tone de carne. Iar exemple în acest

context am putea da și altele. Autofinanțarea și autogestiuinea mai înseamnă, la Topolovățu Mare, punerea în valoare a potențialului pămîntului, exploatarea lui rațională, în fapt, iar nu ca un deziderat pentru viitorime. Se aplică amendamentele pe solele puternic podzolite. De exemplu, chiar și pe aceste sole s-au obținut 5 000 kg orz la ha. De asemenea, îngrășămintele naturale sînt ca la ele acasă, să zicem așa. Ele își urmează destinația pămîntului. Sute de hectare se fertilizează cu îngrășămintul natural, nepereche, anual, prin rotație. Pe circa 500 ha s-a aplicat arătura adîncă și de scarificare a terenului. Stratul afinat pare uneori „obosit” și atunci este nevoie de această categorie de lucrări, însoțită de cea de nivelare. Noile sisteme de irigații, cuprinse în sistemul Șag-Topolovățu, au înlăturat, practic, efectele nedorite ale secetei din toamna anului trecut și din vara anului curent. Avea perfectă dreptate inginerul Josu, dacă unitatea cea mai puternică, economic vorbind, de pe raza comunei — notată, vă rog — este vorba despre unitatea agricolă cooperatistă! — este bogată și se prezintă cu o astfel de zestre economică, bogată este și comuna, bogată sînt și cetățenii ei.

Dacă, totuși, mai sînt resurse nevalorificate pe raza comunei? Îl întreb pe președintele Ioan Josu. Se uită la mine cu uimă, întrebare. Cum, adică, el nu s-a gîndit la așa-ceva? Și, totuși, dacă ministerul de resort și celelalte organisme centrale ar veni mai susținut în sprijinul valorificării chiar a resurselor locale, conducerea unității agricole vegetale și animaliere. Se referă, deopotrivă, la o linie de imbuteliere a sucurilor din fructe la Topolovățu Mare, întrucît există peste 400 ha livadă pe rod, iar cetățenii dispun de importante cantități de fructe. Ioan Josu ne spune că este excepțională ideea secretarului general al partidului, cu privire la industrializarea produselor agricole vegetale și animale. Se lasă astfel larg cîmp inițiativei locale și cetățenești. El ne mai confirmă că ambiționează într-o scurtă perspectivă să utilizeze corespunzător utilizarea energiei apelor Begăi, care au o cădere dirijată și unde se poate instala liniștit un generator de curent electric, menit să asigure necesarul de energie pentru unitatea agricolă, cit și pentru iluminatul comunei.

Așadar, într-un cadru larg, democratic, existent în patria noastră — liantul, fermentul energiilor creatoare descătușate ale națiunii —, se oferă cu generozitate un cîmp fructuos inițiativelor valoroase. Să-l folosim cu îndreptățit temei.

Grupaj realizat de RĂZVAN BARBULESCU și DORIN SĂLĂJAN

Angajament pentru înflorirea agriculturii

Recenta plenară a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor, ținută pe baza indicațiilor secretarului general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a analizat și dezbătut, în lumina obiectivelor și a orientărilor stabilite de cel de-al XIII-lea Congres al partidului, a sarcinilor și îndicațiilor prețioase date de conducătorul partidului și statului nostru, activitatea desfășurată și rezultatele obținute la cerealele păioase în anul agricol 1984-1985, livrările la fondul de stat. Totodată, plenara a dezbătut și adoptat programul de măsuri cu privire la pregătirea și desfășurarea campaniei de recoltare a culturilor de toamnă, la însămintarea cerealelor păioase și la alte acțiuni de creștere a capacității de producție a solului, a analizat modul de îndeplinire a Programului național privind obținerea unor producții agricole sigure și stabile, realizarea irigațiilor, a lucrărilor de desecare și de combatere a eroziunii solului, privind dezvoltarea pisciculturii și pescuitului.

În cadrul plenarei, care a avut loc în atmosfera de entuziasm creată de împlinirea a două decenii de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, s-a evidențiat faptul că în perioada inaugurată de acest congres agricultura a cunoscut profunde transformări, o continuă dezvoltare și modernizare. S-a relevat că în acești 20 de ani, ca urmare a sprijinului multilateral acordat agriculturii, s-a dezvoltat puternic baza tehnico-materială, s-a intensificat activitatea de cercetare științifică, a crescut numărul specialiștilor, s-a acumulat o valoroasă experiență în obținerea de producții sigure și stabile. Vorbitorii au subliniat că orientările de dezvoltare a agriculturii, de înlăturare a noii revoluții agrare, programele elaborate, acțiunile întreprinse în această direcție sînt expresia concepției novatoare profund științifice a tovarășului Nicolae Ceaușescu privind realizarea unei agriculturi moderne și de înaltă productivitate, creșterea rolului și contribuției acestei ramuri de bază a economiei naționale la progresul general al țării. Analizînd modul de înlăturare a programelor de îmbunătățiri funciare, plenara a subliniat că principala sarcină a tuturor celor ce lucrează în acest domeniu este de a-și concentra eforturile, în perioada care a mai rămas pînă la sfîrșitul anului, pentru folosirea completă și eficientă a utilajelor și mașinilor din dotare, a

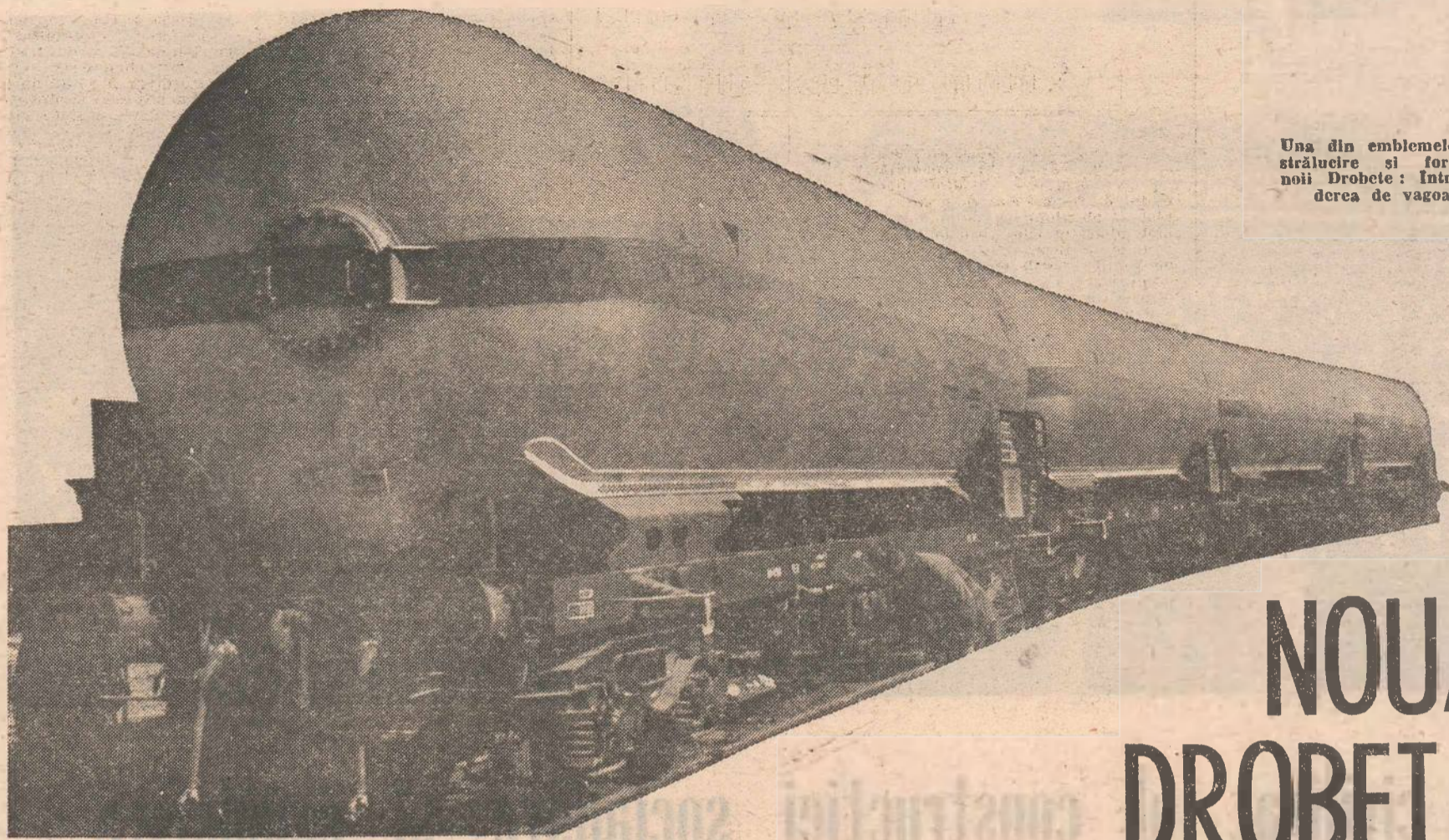
a materialelor specifice. Cu privire la activitatea desfășurată în zootehnie, plenara a apreciat că în acest an, acționîndu-se cu mai multă fermitate s-a reușit obținerea unor rezultate bune în ce privește creșterea efectivelor și a producțiilor animale.

În numele tuturor oamenilor muncii din agricultură, industria alimentară, silvicultură și gospodăria apelor, participanții la plenară au dat glas, prin telegrama adresată tovarășului Nicolae Ceaușescu, angajamentul lor de a face totul pentru dezvoltarea și înflorirea importantelor sectoare ale economiei naționale în care lucrează. Tăranimea, mecanizatorii, specialiștii din agricultură — se spune în telegramă — se angajează solemn să acționeze cu toată hotărîrea, cu răspunderea și cu dăruirea ce-i caracterizează pe slujitorii gîlei românești în vederea punerii în valoare a tuturor rezervelor de care dispune agricultura noastră. O atenție deosebită va fi acordată, se arată în continuare în telegramă, folosirii cu randament maxim a fiecărei palme de pămînt, bunei gospodăririi și utilizării a tractoarelor, mașinilor agricole, îngrășămintelor naturale și chimice, amenajărilor hidroameliorative, întregii baze tehnico-materiale și umane de care dispune agricultura românească. De asemenea, este exprimat angajamentul celor ce lucrează în agricultură de a se ocupa stăruitor de îmbunătățirea organizării producției și a muncii, de aplicarea cu strictețe a tehnologiilor de cultivare a plantelor și de creștere a animalelor, de introducerea în marea producție a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, de ridicare a nivelului de pregătire profesională și a conștiinței socialiste a tuturor lucrătorilor din agricultură, a tuturor lucrătorilor satelor, astfel încît să crească considerabil contribuția acestei ramuri de bază a economiei naționale la înflorirea României socialiste. Plenara a adoptat, de asemenea, o Hotărîre-Apel.

Desfășurîndu-și lucrările într-o atmosferă de puternică vibrație patriotică, plenara a dat expresie hotărîrii ferme a tuturor oamenilor muncii din agricultură, silvicultură și gospodăria apelor de a acționa cu înaltă răspundere și dăruire pentru îndeplinirea integrală a sarcinilor de plan pe acest an și pe întregul cîmp, pentru înlăturarea noii revoluții agrare, în vederea realizării exemplare a sarcinilor ce revin acestei ramuri din documentele

ION CODRU

Una din emblemele de strălucire și forță ale noii Drobeta: Intreprinderea de vagoane

NOUA DROBETA

„o adevărată cetate economico-socială”

Orașul Drobeta-Turnu Severin a fost bombardat de 11 ori în ultimul război mondial. Într-o noapte de paști, o bombă s-a înfipt în turla celei mai mari biserici din oraș, prăbușind-o peste adunarea credincioșilor. În 1943, când orașul împlinea 110 ani de existență, un grup de elevi și profesori, care celebrău evenimentul lângă castrul Drobeta a fost mitraliat din cer în plină amiază. Orașul n-a suferit, în acei ani, chiar ca Ploieștiul, dar, raportat la proporțiile locului, nici cu mult mai puțin. O treime din clădiri, spun statisticile anului '44, au fost avariate, arse, distruse.

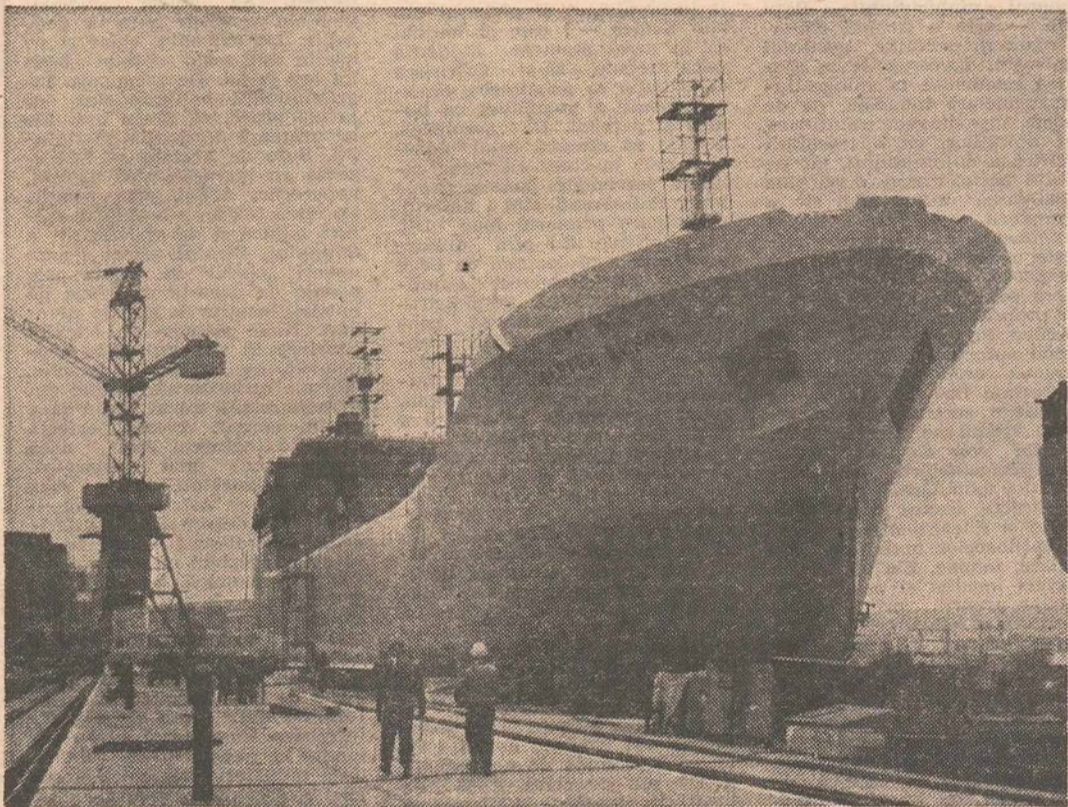
Oraș, în epocă, de suave proporții și de tandre priveliști, oraș al trandafirilor, incendiind țărâmul Dunării ca niște altfel de explozii, oraș imbiind la vacanță, la visare și reverie; dar nu un oraș static, pentru vecie zidit în fruntariile sale geografice și istorice, dimpotrivă. Oraș care, trasat cu rigla, geometric, de arhitectul statului, Xavier Vilacroz, la porunca generalului Kiselef, în 1833, ajunsese după doar șapte ani capitala județului (reeditând povestea anticelei Drobeta, care la numai două decenii de la întemeiere se ridicase la rangul de municipiu!) și care, după altă scurtă vreme, între anii 1851 și '58, deverise sediul Agenției vapoarelor de pe Dunăre și al Șantierului naval, cel mai important de la Dunărea de Jos. O climă dulce, cu dulceți de Mediterană (în medie, 2 grade Celsius în plin decembrie!), favorizând adevărate orgii vegetale (nu numai trandafiri, dar și oleandri, smochini, migdali, ficuși moșmoni, liliac sălbatic, alun turcesc), cu un soare care, din primăvară și pînă în toamnă, se insinuează în fiecare atom al văzduhului, al unui văzduh scăldat și spălat de boarea fluviului, au făcut locul un refugiu ideal pentru pensionari. „Oraș al florilor” și „oraș al pensionarilor” — acesta a fost Severinul, acestea i-au fost emblemele.

Dar și un oraș al luptei.

În zilele de foc ale lui August 1944 s-a consumat aici unul dintre cele mai patetice episoade ale revoluției. La 24 august, organizația de partid a orașului își convoacă activul. Se anunțase că un val de fasciști în retragere voia să-și croiască drum prin Severin, invadind orașul. Se pun la punct planurile de luptă, se impart arme muncitorilor. Garnizoana locală avea efective puține și slab pregătite (recruți ai contingentului '45, deci băiețândri care abia îmbrăcaseră haina luptei), greul bătăliei urma să cadă pe umerii forțelor patriotice. În seara zilei de 24 august, două coloane germane, cuprinzând 1550 de militari, în-

soții de 80 de mașini blindate și 10 tunuri, se masează la liziera de est a orașului, lângă apa Topolniței. Colonelul Ion Gaspar, comandantul garnizoanei locale, îi somează să lepede armele. Fasciștii răspund cu un foc nimicitor. Muncitorii și militarii resping atacul, contraatacă, iau 1500 de prizonieri, capturează întregul material de luptă al inamicului.

Luerurile, sint de părere localnică, nu se puteau întâmpla decit astfel. E prea saturat de istorie, de mare și vrednică istorie, acest oraș, reședința anticelei Drobeta daco-romane (a cărei stea avea să strălucească mai bine de două veacuri după retragera aureliană!), „Țară a Severinului” în Diploma lui Bela al IV-lea, apoi „Banat de Severin” („...și al Banatului de Severin domn” se intitula Mircea cel Bătrîn), avindu-l printre Bani și pe Mihai Viteazul, e prea bogat în tradiții de luptă (înainte de ultimul război, grevele muncitorilor severineni au făcut epocă prin amploarea și prin intensitatea lor), pentru ca locul și oamenii lui să se tocmească vreodată la jertfe, necum să rabde umilința vreunui jug, indiferent ce nume ar fi purtat acesta și cine ar fi încercat să li-l atirne pe grumaz. Toate acestea au făcut ca pentru severineni, ca pentru toți oamenii acestei țări, ziua de 23 August să fie o zi sfântă. Este un memento, adică acel tulburător „amintește-ți!”, prin care omul locului își învață copiii că

Vint bun la pupa cargoboturilor făurite de noile Șantiere navale! Fotografii de LAZAR SCHINDERMAN

Una din „periferiile” Severinului, azi

Bun venit la modernul hotel „Traian”

libertatea, independența și demnitatea de azi a țării au însemnat singele strămoșilor, curgând prin arterele istoriei din străvechime și pînă la bătaia de pe apa Topolniței.

Anii de după război au fost ani de eforturi aprige pentru refacerea orașului, a industriilor sale (restrînse în peisajul urbei, dar vitale pentru forța și devenirea ei), a edificiilor, străzilor și pietelor transformate în ruine și în cenușă, pentru clintirea, pe ici, pe colo, uneori în proporții de masă, a unui anume „plîns al ruinurilor”, a unui anume paseism, a unei anume melancolii a stagnării, proprii „orașului pensionarilor”. A trebuit demolat sentimentul fatidicului „a fost odată”, ca să se

să fie nici ultima, dar acel mai 1972 s-a înscris în memoria locului ca un eveniment de excepție. Ca un moment în care, sub veghea și din îndemnul președintelui României, istoria și prezentul Drobetei și-au dat mina, timpul vechi legîndu-se de cel tînăr întru aceeași tumultuoasă bătaie de artere. Bătrînii Severinului au lăcrimat (nu trecuse prea multă vreme de cînd la Dunăre și Carpați istoria părea a avea un statut subaltern, dacă nu subversiv!), iar tinerii, pătrunși și ei de fiorul istoriei, și-au aruncat și mai adînc privirile în viitor.

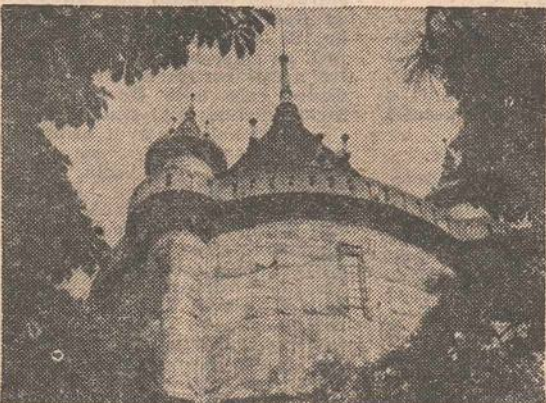
Astăzi, la două decenii de nouă și amplă deschidere spre fapte de seamă a cărții neamului, deceniile Epocii Ceaușescu,

porții și într-un tempo ce fac dovada unui organism sănătos, avid și apt să-și schimbe din temelii formele închistate de viață, transformă chiar și „vechiul” în „nou”, aducînd totul la un unison de armonie și forță (cazul vechiului Șantier de reparații navale, azi întreprinderea de construcții navale și prelucrări la cald, autoare de tancuri maritime de 7 000 tdw și de alte nave cu preț înalt la export).

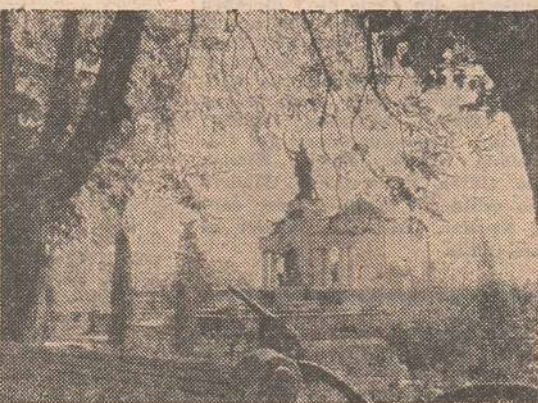
Noua condiție, industrială a orașului, echivalentă cu o veritabilă explozie, a făcut să se ivească peste noapte cîteva contradicții prezente: orașul s-a trezit dintr-o dată parcă prea mic, prea strîmt. De la 42 000 de locuitori în 1968 s-a

Cine spunea, cîndva, că Severinul e „un oraș al bătrînilor”?

„Castelul de apă” — sau pitorescul în stare de veghe

Vedere spre „Parcul rozelor”, vedere spre frumusețe și spre istorie

edifice certitudinea lui „va fi”. O politică a investițiilor care viza cu precădere orașele-reședințe de regiuni (în cazul de față, Craiova), lăsînd restul localităților „să se descurce cum or putea”, a constituit însă, și pentru frumosul oraș de pe Dunăre, o frînă a dezvoltării, blocînd truda oamenilor și împlinirea unor arzătoare nevoi. A trebuit să vină Congresul al IX-lea al partidului, cu larga sa deschidere către țară și către imperativul vital de dezvoltării pe toate planurile și pe tot spațiul de la Dunăre și Carpați, pentru ca suflul nou, pînă atunci sfîșnic, dacă nu deturnat spre alte zări, să ia în impetuoaasă sa stăpînire orașul cu mulți trandafiri, mulți pensionari și multă, incredibil de multă, istorie.

Abia acum, spun severinenii, această istorie a fost, în sfîrșit, repusă în drepturi. I-au fost date orașului nu niște privilegii (deși actuala sa dezvoltare te ispitește spre un astfel de termen), i-au fost redat niște legitime, niște sacre drepturi, din care silnic fusese detronat. La 15 mai 1972, la aniversarea a 1850 de ani de atestare documentară ca municipiu, Turnu Severin a devenit — prin înalt Decret al Consiliului de Stat, semnat de tovarășul Nicolae Ceaușescu — Drobeta-Turnu Severin. Prezent la adunarea populară prilejuită de atribuirea simbolice denumiri, a cărei nobiliară deschidere înaltă mîndria locuitorilor, cîrmaciul destinului național a dezvelit atunci, în parcul din inima municipiului, bustul lui Decebal, înălțat lingă cel al învingătorului venit de pe Tibru. A inaugurat tot atunci și „Muzeul regiunii Porțile de Fier”, amenajat într-o formulă modernă, a inaugurat și Sistemul hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier I, monument-simbol al erei socialiste a Severinului, încoronat recent cu titlul de Erou al Muncii Socialiste. Nu era prima vizită la Severin a secretarului general al partidului, nu avea

deceniile-coralor ale revoluției noastre din August, Drobeta-Turnu Severin e același oraș pe care-l știm dintotdeauna, așezat în același arhipelag de verde și floare (cam 100 de hectare de parcuri!), adiat de aceeași briză cu blîndeți de Mediterană, păstrînd încă străduțe umbrite de tei bătrîni, cu căsuțe idilice, colorate, romantice, cu parfum de „debut de secol”. Secolele și-au păstrat aici intactă poezia, căci ea s-a constituit în timp, ca și privescările, ca și vechia arhitectură, ca și omul care calcă asfaltul cotidian cu un pas istoric. E același oraș, și totuși altul, ca o fotografie veche pusă în altă ramă. Drobeta-Turnu Severin e un oraș care, în noua epocă a revoluției românești, și-a construit unele din cele mai mari industrii ale Olteniei și ale țării, precum Combinatul de prelucrare a lemnului, îmbogățit recent cu o fabrică de mobilier de artă, Combinatul de celuloză și hirtie, unul din țară ce prelucrează nu rășinoase scumpe, ci folioase, devenite scumpe prin calitatea muncii și a inteligenței investite în ele. Întreprinderea de „anvelope-gigant”, care ne asază între primele cinci state din lume ce-și pun ștampila pe asemenea pneuri, Fabrica de aparate de măsură și control, Întreprinderea de confecții „Porțile de Fier” (cîndva un minuscul atelier pierdut printre smochinii Ada-Kaleh-ului, insula scufundată în Dunăre transformată în lac de acumulare, azi unitate-etalon a branșei, cu produsele răspîndite în 17 țări ale lumii). E un oraș care, din 1945 încoace, și-a sporit producția industrială de 100 de ori, făcînd-o vestită în toată țara și în alte peste 40 de țări. E un oraș care continuă să se fortifice industrial, edificînd la ceasul de față o mare termocentrală și un mare „ciocan de forjă”, de 63 tone-forță, cel mai mare din Europa. E un oraș care, asimilînd cucerirea extremă a tehnicii veacului în pro-

ajuns astăzi la 100 000. E inutil să mai spunem cit de preocupată sint ediliile de rezolvarea a multe și prezente probleme ale traiului citadin (aprovizionare, transport în comun etc.), soluționabile însă în viitor, prin dezvoltarea progresivă a orașului. Rama veche a fost înlocuită (s-au construit în acești ani mari cvartale de blocuri, cu peste 20 000 de apartamente), dar și noua ramă va trebui în curînd schimbată.

La Congresul consiliilor populare orașul s-a prezentat, ca toate așezările României, ca o vatră înfloritoare, ca o obște puternică, a căror ființă a devenit una cu munca și cu creația închinată noului. Planul economic-social în profil teritorial raportează valori de primă mărime (anul trecut, o producție globală industrială de peste 13 miliarde lei, anul acesta, pînă la ceasul de față, de aproximativ 11 miliarde lei), veniturile proprii ale Drobetei au depășit și depășesc prevederile (anul trecut, cu cca. 13 milioane lei, anul acesta cu 6,5 milioane lei). După apariția Proiectului de lege privind autofințarea, autogestiuinea economic-financiară și autofințarea unităților administrativ-teritoriale, Comitetul executiv al Consiliului popular municipal a estimat cifra fondurilor ce se vor realiza prin contribuții la 14—15 milioane lei. Cifre ce tîm de matematica măsurilor mari, a împlinirii mari, a ambițiilor mari, dar — după cum ne spune tov. Ion Cazacu, primarul orașului — magistrul cuvînt al secretarului general al partidului la congresul aleșilor obștii, cu profunză sa analiză a nevoilor țării și ale ceasului și cu întemeiată subliniere a vitoarelor noastre imperative de viitor, face ca și aici, în noua și mereu înnoita Drobetă, efortul înaintării să capete inedite ritmuri, orizonturile spre care tinde să se desfacă mai larg ca oricînd. S-a construit și se construiește, în continuare, cu simțul durabil-

lului, dar și al esteticului, fără risipă, fără opulență ornamentală, ci impunînd admirația față de prospețimea și eleganța materialului imbinat în forme, motive, ritmuri, polifonie, ca și dealurile și munții din jur, cu poverile lor policrome de vii, livezi și păduri. S-a construit într-o fericită logodnă a noului cu tradiția, a edificiului contemporan cu momentul străvechi (el însuși restaurat, vezi piciorul podului lui Apollodor sau castrul Drobeta I), astfel ca primul să capete, ca și ultimul, călănenie în peisaj, într-o relație de reciprocă și subtilă valorificare în chenarul aceleiași file. Noul centru civic al municipiului, realizat pe baza indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, se constituie, în acest sens, ca un model. Dar nu numai centrul, dominat de spectacolul unei monumentale ființe, operă a sculptorului Constantin Lucaci,

ci toate cartierele, inclusiv cele de margine, devenite și ele „centre” (căci în concepția edililor de azi „centru”, adică bun gust, civilizație și confort, trebuie să domnească pretutindeni), își ritmează liniile într-o unică armonie, simplă și grațioasă, incintătoare pentru ochi. O vastă rețea de magazine și de servicii, de sedii ale învățămîntului, științei și artelor, de hoteluri și baze de agrement întregesc un tablou citadin a cărui compoziție, ni se spune, „e încă în lucru”, pe șevaletele arhitecților fiind încă destule culori și linii care-și așteaptă majore intruchipări în piatră.

Drobeta-Turnu Severin: antichitatea reînvie, din nou la dimensiuni de monumentale.

Drept pentru care în ochii noștri, ai cronicarilor ei, istoria bimilenară așezării se află încă la început.

ILIE PURCARU ■

Întîmplări cu și fără macara

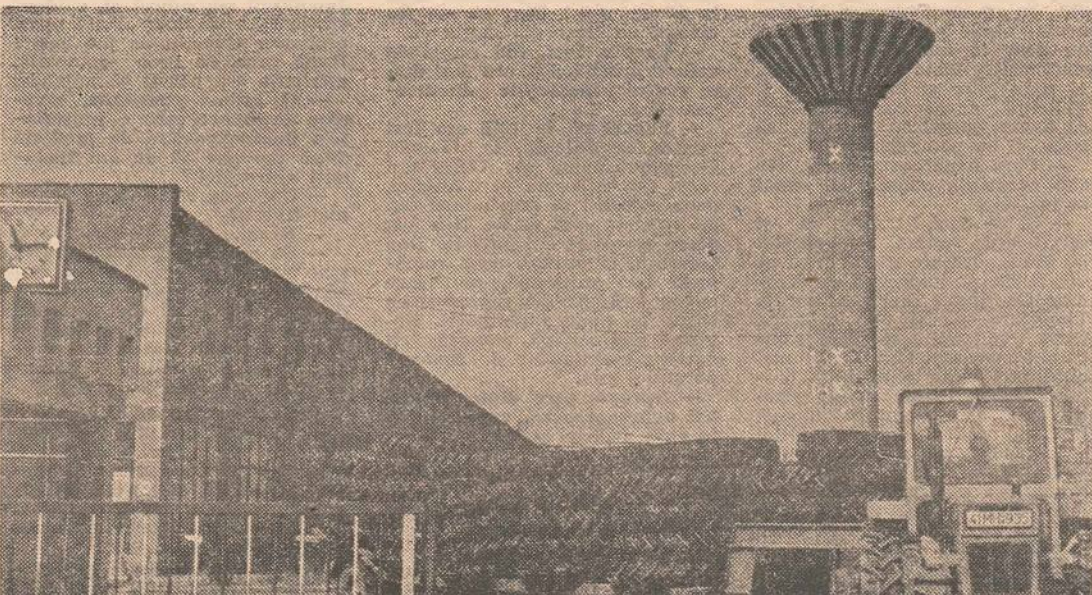
Dacă ai puțină răbdare și un dram de noroc (norocul de-a fi pe fază) poți afla, în biroul inginerului Vasile Baciu, directorul Fabricii de zahăr din Oltenița, întîmplări care de care mai pilduitoare și mai pline de haz. Copioasa doză de umor de care ai parte este și de calitate neîndoielnică, pentru că respectivul umor e involuntar. Iată, într-o pe ușă cîțiva bărbați și se încinge o discuție aprinsă în care se învîrtesc sume de bani de nivelul milioanei. Este vorba de finisarea fabricii, de vopsirea ei, mai exact. Directorul — din dorința ca aspectul întreprinderii sale să fie cit mai dichisit — a solicitat celor ce executau vopsitul să respecte intru totul indicațiile proiectantului. De acord, au spus vopsitorii, o facem în ce culori vreți, dar n-avem decît una singură — bronz-aluminu. Și s-au apucat de lucru. Directorul, nemulțumit, a cerut în continuare respectarea proiectului. Executantul a replicat că nu găsește culorile ce l-au fost solicitate și a continuat să dea mai departe cu singura culoare de care dispunea. Și, ca să curme discuțiile, a făcut și o adresă, către un for de decizie, cerînd aprobare pentru vopsirea într-o singură culoare. De acolo s-a răspuns că nimeni n-are nimic împotriva monocromiei, cu condiția ca și proiectantul să se declare de acord. Șeful proiectului a răspuns și el cam același lucru, specificînd însă că alegerea culorilor e treaba beneficiarului, așa că numai el hotărăște. Și totul a revenit la directorul Baciu, care cere și pe mai departe respectarea riguroasă a celor precizate în proiect. Dar fabrica devine, pe zi ce trece, tot mai... bronz-aluminu. Așa încît directorul face apel la un alt executant. Acesta sosește, declară că are toate culorile inventate pînă acum pe lume, dar solicită plata integrală a vopsitului. Însă banii au fost, în parte, cheltuiți cu vopsitul

într-o singură culoare. Verdictul: mai vedem noi!

După ce reprezentanții vopsitorilor părăsesc biroul, inginerul Vasile Baciu mi se plînge de faptul că are nevoie urgentă de o macara, că are acea macara, dar... n-o mai are. I-a fost solicitată de primărie pentru a ajuta la lucrările de termoficare. S-a opus el la început, a mirat un timp, dar a fost nevoit să cedeze în fața argumentelor și forței de convingere ale primarului. Dar nevoie de macara tot are și asta-l necăjește groaznic. Sună telefonul. La capătul celălalt al firului, directorul de la I.G.O. cere cu împrumut, cîteva ore, macaraua. Nu-i la mine — i se răspunde, a luat-o primăria. Se pare că cel de la I.G.O. e mulțumit de răspuns, pentru că directorul Baciu începe să se roage el de data asta. Dacă poți s-o iei pentru tine, împrumutăm și mie pentru o jumătate de zi... macaraua mea! Bucuros că a primit o promisiune în acest sens, Vasile Baciu se mai însenează, și devine vesel de-a binelea atunci cînd primește un al doilea telefon, din partea celui care conduce lucrările de termoficare. I se solicită motorină pentru aceeași macara a fabricii, care lucrează pe șantierul din oraș. Îți dau cu dragă inimă, spune directorul, dar împrumutăm și mie macaraua mea pentru o zi. Nu pot — sosește răspunsul. Primarul s-ar face foc dacă ar auzi că ți-am dat-o înapoi. Dar putem rezolva altfel. Îți dau una din macaralele mele, tu îmi trimiți motorină, eu lucrez cu macaraua ta și tu cu a mea, O.K.? Perfect. Și tirgul s-a făcut îndată, spre satisfacția părților.

Ar mai fi fost de stat și ascultat, dar timpul nu-mi mai permitea. Am plecat lăsînd un director fericit, care va avea la lucru o macara și viscăză continuu la vopsirea fabricii așa cum a hotărît inițial proiectantul.

DAN MUCENIC ■

Aici se confecționează acele „anvelope-gigant” care ne situează între primele cinci țări din lume autoare de asemenea performanțe

Interlocutorul nostru: DAN GAVRILIU

„Cel mai bun azi nu înseamnă, în afara muncii asidue, și cel mai bun mâine!”

Născut la 26 aprilie 1915, la Brăila; profesor doctor docent, până la 14 septembrie 1985, șef al Clinicii II chirurgice de la Spitalul Municipal București; comunicări științifice, tratate, cărți, între care „Chirurgia esofagului”, 1957, „Patologia esofagului”, 1971, ambele în Editura Medicală; 4 brevete de invenție; membru al Societății internaționale de chirurgie, al Colegiului internațional de chirurgie digestivă, al Academiei de chirurgie din Paris etc; membru în Colegiul de redacție al revistelor „Chirurgia” (București), „World Journal of Surgery” (San Diego), „Italian Journal of Surgical Sciences” (Milano); vicepreședinte și chairman la congresele internaționale de chirurgie de la Davos (1976), Amsterdam (1981), Ierusalim (1986); profesor la cursurile postuniversitare ale C.I. C.D. de la Barcelona (1974), Bahia Blanca (1978), Sao Paulo (1978), Paris (1979), Madrid (1981); distins cu ordine și medalii, între care Ordinul Meritul Sanitar, clasa I; Cavaler al Republicii Italiene (1983).

— Cum vă simțiți la ora pensionării, tovarășe profesor?

— Odată și odată trebuia să vină și asta, nu-i așa? Totul are un sfârșit pe lume, deci și profesia. Voi continua însă, în calitate de profesor consultant să activez, căci eu cred că nu sînt altceva decît un tînăr în vîrstă de 70 de ani!

— Rezistați la un compliment? Așați de 50!

— Ești dumneata drăguț, dar ceva adevăr e în ce spui. Munca și sportul m-au întreținut. Eu am îmbătrînit în sala de operație și pe terenul de tenis, eu convingerea că cele două se leagă între ele. Tenisul, schiul și inotul, la care n-am renunțat niciodată, m-au ajutat să depășesc fantasticul stres dat de chirurgie. N-a fost ușor să lucrez, ațîția ani, cu vicții omești și, după aprecierile altora, să lucrez bine. Sportul a fost, ca să zic așa, morfina mea.

— Cînd l-ați descoperit?

— Bietul tata m-a visat diplomant și, cum el considera că un viitor ambasador n-ar putea fi altfel decît suplu, m-a obligat de mic să fac gimnastică. La 12 ani, pe lingă franceză, engleză și germană, eram capabil și de 400 de flotări! Am trecut apoi la tir, la scrimă, la inot, la schi și la tenis, dar n-am rămas, eu timpul, decît la ultimele trei.

— Tovarășe profesor, au trecut repede acești 40 de ani de medicină?

— Sînt chiar mai mulți, sînt 40, pentru că prima operație, în mina întîia, am efectuat-o în 1936. O apendicită, pe cînd eram extern al Spitalului Eforiei Civile din București. Dacă au trecut repede? Vezi dumneata, eu n-am fost niciodată un gînditor, am fost un practician, așa că mi-e greu să găsesc un răspuns care să tulbure. Întreaga viață, și-o spune un om de 70 de ani, trece repede. Abia dacă ai timp să te dumirești.

— Cîte operații i-au urmat celei dintîi?

— Cine a stat să le numere? Vreo 30 000, din cele mari, poate mai multe. Numai pe esofag și pe polul superior al stomacului să tot fie peste 4 000. Fiecare cu povestea ei, fiecare eu lupta ei și, mai presus de orice, fiecare cu răspunderea ei, uriașă pentru chirurg. Dîndu-i dreptate lui Turner, care spunea despre chirurgie că e cea care dă ani vicții și viață anilor, am încercat să mă conformez. Repet, am încercat. Nu zic vorbe mari, dar în toată activitatea mea n-am avut decît un stăpîn: bolnavul. Dumneata știi de ce n-am familie, de ce n-am copii? Pentru că, în urmă cu vreo 35 de ani, m-a lăsat nevasta. Crezi că e rușinos ce spun? Nu e. Mi-a zis: dragă, pentru a putea să stau cu tine ar trebui să fiu bolnav și să mă operezi. Cum nu sînt, plec. Și-a plecat.

— Ați încercat, ați și reușit?

— De ce să te mint, nu totdeauna. Socotind însă că, în 1976, am fost declarat, în Anuarul internațional al chirurgilor, numărul 1 în lume, cred că pot afirma că am și reușit. Fără să fiu un vanitos, eu ies la pensie, dragul meu, cu fruntea sus.

— Care Turner, pictorul?

— Nu, un mare anatomist englez.

— Să nu vă supărați, dar eu știu altă vorbă despre chirurgi. Că medicii se împart în 3 categorii: internștii care știu tot și nu fac nimic, chirurgii care... Nu știu nimic, dar fac tot! Iartă-mă, e o stupidenie. Poate că pe vremea lui Nabucodonosor

ar fi mers, dar în timpurile noastre? Actul decisiv se petrece, de acord, în sală, acolo e verdictul, dar și ceea ce urmează, recuperarea, însănătoșirea, rămîne la fel de important. Iată de ce, mai ales după Congresul mondial de risc din 1965, de la Bruxelles, care a stabilit că mortalitatea operatorie nu e cea de pe masă, ci ea vizează tot intervalul în care bolnavul stă în spital, chirurgul trebuie să fie multilateral. Să fie, mai corect zis, un doctor competent, capabil să vadă și dincolo de bisturiu. Și să mai știe ceva: să colaboreze cu toate celelalte discipline și cu natura.

— Și cu natura?

— Firește, ea face suturile, ea cicatrizează. E o prejudecată

să meargă cît mai mult și cît mai bine. S-o cunoști deci cît mai în profund.

— Cunoașterea ajunge?

— Nu, dar e obligatorie. Restul se clădește mai ușor.

— Am în față celebrul tratat „The Craft of Surgery”, șef al Clinicii II chirurgice de la Spitalul Municipal București, un fel de „biblie” a chirurgiei moderne. Operația dumneavoastră, numită de noi „Esofagoplastia Gavriliu” și de americani „Procedure for Replacement of the Esophagus”, ocupă multe pagini, de la 451 la 463, e o recunoaștere internațională fără echioc și, în plus, onorantă pentru întreaga medicină românească, v-aș ruga să vorbiți despre ea. Cum v-a venit ideea?

— E o poveste veche și lungă.

apucat însă să facă cine știe ce carieră, ne-am apucat de treabă, dar mai înainte am înțeles ușa cu cheia! Totul a fost normal pînă cînd am scos splina. Atunci Gerota, nerecunoscînd nici un procedeu știut, s-a alarmat și l-a alarmat și pe Mandache. Au încercat să intre, dar pe unde? Cînd le-am dat drumul, de teamă să nu spargă ușa, Mandache s-a uitat la mine ca la un nebun! I-am explicat că esofagul e stenozat pînă la gură și că voi proceda așa și așa. Nu și-a revenit: a cui e tehnica? A mea. Fără splină?!, a mai murmurat. Fără și nu se va întîmpla nimic. A plecat clătînd din cap, parcă îmbătrînit. Ar fi vrut să intervină, dar nu mai avea cum: bolnavul era deschis, zăruțile fuseseră aruncate!

— Și?

— Mai tîrziu, studii dintre cele mai competente au evidențiat că splenectomia nu aduce nici un prejudiciu. S-au întocmit și lucrări de doctorat pe această temă.

— Mă refeream la bolnav.

— Îl chema Ion Bică Văduva, avea 14 ani și nanism esofagian. Venise de undeva din Oltenia, nu mai știu exact de unde. M-a vizitat acum vreo 5 ani: bine mersi, sobor într-o comună, cu doi copii. Trebuie să recunosc că nu l-am crezut și i-am cerut buletinul. El era, Ion Bică Văduva, solid cît un munte.

— Cînd a devenit „Esofagoplastia Gavriliu” prioritate mondială?

— Imediat. Cu 3 zile înainte de operație m-am dus la revista „Chirurgia”, unde aveam un prieten căruia i-am încredințat articolul despre metodă. Mi-a zis că nu mai poate aștepta, că joi e ultima zi cînd textul meu ar mai putea ajunge la tipar. Joi am operat și, cum am ieșit din sală, i-am telefonat. Mi-aduc amînte că eram încă strosat, toți mă priveau cu 7 ochi, nu i-am spus decît „dă-i drumul!” și i-am dat. Peste o săptămînă eram pe piață. Făceam senzație.

— Am impresia că nu realizați doar un interviu, ci scriem

primul implicat, n-a revendicat niciodată nimic! Delatorii au fost alții, dar nu le-a ajutat la nimic. Nici n-ar fi avut cum, pentru că poți trîși în rumy sau pocor, dar în știință nu. Știința, deci și chirurgia, e limpede ca apa de munte, se vede prin ea pînă la fund.

— Ce rămîne după dumnea-voastră?

— Sper că o școală, Alexandru Grom, Marius Stoian, Mihail Voznezenski, Constantin Florea, Corneliu Dragomir, Alexandru Naumescu, alții, care vor fi în stare într-o bună zi să lucreze la fel de curat și de repede ca mine.

— Alțeva, tovarășe profesor: faceți parte, fie că acceptați, fie că nu, dintr-o generație de mari profesori de chirurgie, ilustrați de Juvara, de Burlui, de Setlaeck, de Sirbu, de Alexandrescu. Care au fost, cu sinceritate, relațiile dintre acești corifei ai bisturului, dintre care unii, Burlui sau Sirbu, nici nu mai sînt?

— Personal, am avut afinități cu profesorul Juvara, om cu o vastă cultură medicală, dar n-am fost și nici nu sîntem prieteni. Cînd s-a prîpădit Mitică Burlui, m-am cutremurat dîndu-mi seama că nu l-am văzut niciodată, absolut niciodată, operînd! Adevărul e că n-am avut timp unii de ceilalți, ocupați fiecare cu ale lui. Dacă a fost bine? Nu cred că a fost. Am putea să ne reproșăm că nu ne-am iubit destul. Ne-am stimat, ca profesioniști, asta da, dar a fost suficient? A trebuit să îmbătrînim ca să ne dăm seama că ar fi fost loc pentru toată lumea. Mîntea romanului de pe urmă, nu?

— Care credeți că a fost cel mai mare dintre ei?

— Cel mai mare, cel mai mare, ce sîntem la atletism?! Fiecare a fost mare în măsura în care a fost util oamenilor, societății. Binele public e cel care cîntărește într-un bilanț. Noi toți am întreținut o forță și ea se gîstește azi, după opinia mea, pe mîini bune.

— Ați fost, în 1975, „visiting professor” în Statele Unite, prietel cu care ați conferențiat și operat în 4 state, New York, Minnesota, California și Pennsylvania. Imi spuneți că v-ați simțit mîndru atunci, de ce?

— N-as dori ca tocmai acum, la sfîrșitul discuției, să par lipsit de modestie.

— Nu vă temeți, poftiți!

— La capătul șederii în Statele Unite, am fost invitat la Congresul anual al chirurgilor americani, la San Francisco. Vreo 4 000 de participanți din toată lumea. Numai că eu, din cauza avionului, am întîrziat la „War Auditorium”, ajungînd după începerea reuniunii. Cum eram curios să aflu ce se dezbate, n-am mai așteptat pauza, am intrat. Împotriva obișnuinței, profesorul Wangenstein de la Universitatea Mayo, care conducea ședința, l-a întrerupt pe vorbitor pentru a anunța sosirea mea! După care, vîzîndu-mă un pic fistic, cu mișcări de ochi ațîntiți asupra mea, m-a poțit în prezidiu. Tocmai își începuse comunicarea japonezul Akiyama, unul din profesorii renumiți din Tokio, posesor al unor cazuistici fabuloase în materie de cancer esofagian. Prezenta o metodă nouă, de „pull-through”, experimentată pe 60 de pacienți, mai degrabă o fantezie, care era însă, m-am lîmurit, foarte bine primită. Cînd a terminat, Wangenstein mi-a cerut să-mi spun și eu părerea și, deși politicos, am fost foarte ferm împotriva metodei, demonstrîndu-i cusururile. Sala înlemnise. Conform protocolului, după ce m-am așezat, chairmanul l-a invitat pe Akiyama să răspundă obiecțiilor. Japonezul s-a ridicat și, evident stînjinit, a zis doar „I am sorry professor Gavriliu is the best!”

După care, ca la o comandă, asistența s-a pornit să aplaude.

— O ultimă chestiune, tovarășe profesor: care e profesiunea dumneavoastră de credință după aproape 50 de ani închinării chirurgiei?

— Ce le-aș recomanda celor mai tînci?

— Exact.

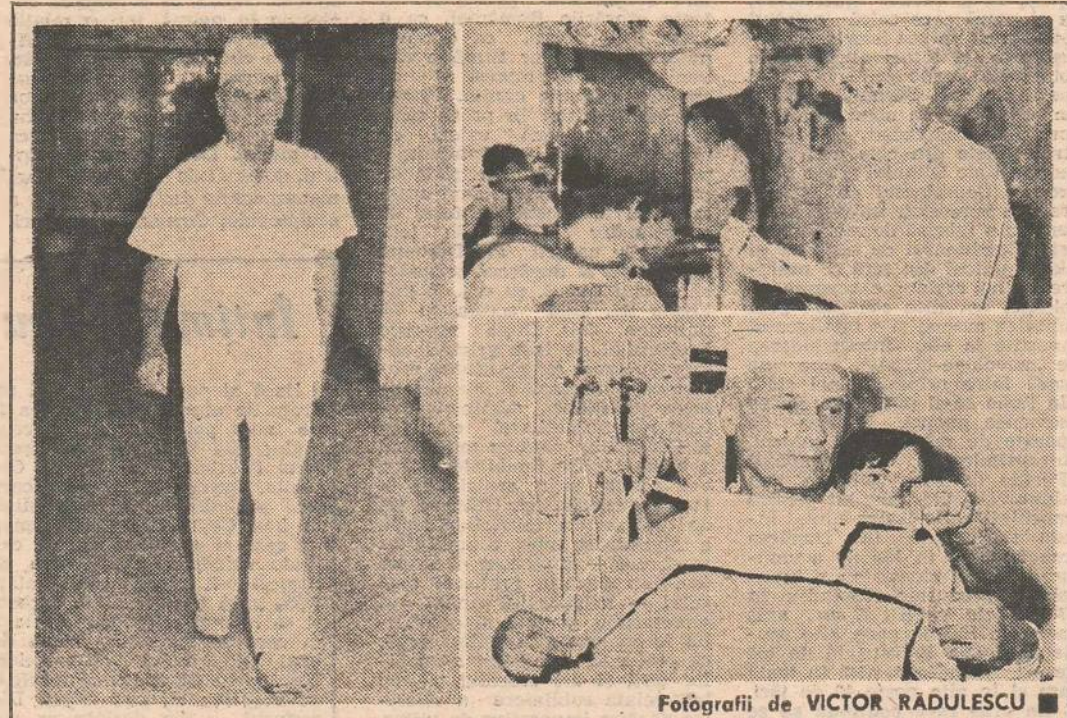
— Să nu creadă niciodată că știu totul, ci să muncească neconștient și să învețe, respectîndu-i pe alții. Cel mai bun azi nu înseamnă, în afara muncii asidue, și cel mai bun mâine! Și să fie credincioși bolnavilor și lor înșile.

— Shakespeare adică?

— Da, da, „mai presus de orice rămii credincios (ie însuși și așa precum ziua urmează nopții, nu vei putea înșela pe nimeni)”. Shakespeare e numai viață, s-o știi de la mine. Dacă vrei, e esență.

— Vă mulțumesc, tovarășe profesor Gavriliu, la mulți ani!

OVIDIU IOANITOIAIA

Fotografii de VICTOR RADULESCU

expresia că omul stăpînește natura, el doar se servește de ea și totul, marele secret, e să știe cum să procedeze.

— Ce e de bază în chirurgie, tovarășe profesor?

— Multe sînt de bază. Anatomia întîi și întîi. Apoi fiziologia. Pentru mine, „Fulton” pe de-o parte, „Best și Taylor” pe de altă parte și azi tot cărți de căpătîi. Regula e simplă: oricît ai ști, nu știi destul. Ar mai fi talentul și dragostea, fără de care nu ajungi pe culmi. Fără dragoste, nu ții asta, nimic de preț nu se face pe lume.

— Ce înțelegeți prin talent în chirurgie?

— Spune-i îndeminare, dacă vrei, dar tot aia e. Poți înlocui cu manualitate, parcă termenul conțea? Pentru mine, după ațîția și ațîția ani, e suficient să văd un chirurg la noduri ca să-ți spun cite parole face. Chirurgia o ai sau n-o ai, restul e poezie. După cum și exercițiul e altă piatră de hotar. Cînd îl lași, te lasă.

— Dacă n-ați fi fost chirurg, ce-ați fi putut fi?

— Probabil un bun inginer. Dealtfel și am mai multe brevete de inventator. Omul nu e altceva, ai dreptul să mă contrazici, decît o mașină. Biologică, foarte complicată, eu alți parametri, dar tot o mașină. Care însă nu poate fi niciodată oprită. Aici e tot șpilul, s-o faci

— Imi plac, și le plac și cititorilor, poveștile vechi și lungi. Vă ascultăm.

— Față de tot ce se făcuse pînă atunci pe plan mondial pentru înlocuirea esofagului compromis, folosindu-se colonul, intestinul subțire, pielea etc., eu am avut ideea și îndrăzneala, nimic altceva, să apelez nu doar la marea curbură a stomacului, luată în întregime, ci și la pilor și la duodenul I. Ridicînd marea curbură odată cu artera splenică, menită să irige, și cu pancreasul.

— Care pancreas a ajuns, din cîtă anatomie enusă, eu capul în jos, da?

— Și ce dacă?! Asta, ea și sacrificarea splinei, i-a speriat pe mulți, dar am găsit, după ce voi fi lucrat împreună cu Leonida Georgescu, azi profesor la Timișoara, pe 25 de cadavre, toate explicațiile și toate soluțiile. Pancreasul abia drena mai bine, iar splina reprezenta prețul salvării. Prima esofagoplastie am efectuat-o în august 1951, în cadrul fostului spital „Floresca”, unde e acum Urgența. Șeful clinicii, profesorul Nasta, era plecat în ziua aceea. I-am spus lui Mandache, care îi făcea locul, că vreau să intru într-un esofag. Bine, Dănicule, a încuviințat, dar fă-l în sala 3, că sînt și studenții, le explică Gerota. Cu Sava Constantinescu, un chirurg excelent care n-a

împrenă un capitol de istorie a medicinei!

— Cu izbînda aceea, azi unanim recunoscută, au început și necazurile. Din cauza esofagoplastiei, am fost de 3 ori asistent și de tot atîtea ori șef de lucrări, ajungînd profesor abia la 58 de ani! Dar, ca să fiu cinstit, nu doar din cauza ei.

— Care a fost, din punct de vedere profesional, cea mai mare dintre satisfacțiile dumneavoastră?

— Faptul că în 1976 am fost invitat să deschid, la Leeds, Congresul anual al Colegiului regal de chirurgie al Angliei, onoare care i se face numai din an în paște unui străin. N-a fost aceea o onoare adresată lui Dan Gavriliu, ci întregii școli românești de medicină, pe care m-am străduiut s-o reprezint cu cîinste pe unde am umblat. Neuitînd nici o clipă, notează, cît datoriez înaintașilor și contemporanilor mei.

— Apropo, care dintre maestrilor dumneavoastră v-au marcat în chip decisiv cariera?

— Toți și nici unul! De la Amza Jianu am deprins îndrăzneala, dar au avut alții grijă să ne îndepărteze, afirmînd că i-am preluat tehnica.

— Și nu i-ați preluat-o?

— Numai în măsura în care o vestă, ce făcea el, seamăna cu un palton, ce fac eu! Culmea e că tocmai Amza Jianu, adică

— La 15 septembrie veți implini 90 de ani. Frumoasă vîrstă!

— Toate vîrstele sînt frumoase. Cu condiția — o știți prea bine și dv. — să știți să le folosești.

— Dv. le-ați folosit.

— M-am străduit.

— Dați-ne voie, stimată Gh. N. Dumitrescu-Bistrița, să vă prezentăm pe scurt cititorilor noștri. Celor tineri în special, care nu vă cunosc sau nu vă cunosc încăjuns. De peste 65 de ani culegeți folclor, obiceiuri și folclori ale românilor, dezgropăți comori cu atât mai teferi cu cît au fost apăsate de timp, de istorie, de memorie, restituindu-ne, într-un continuu festin de artă, bucurii ale spiritului pe care nu le-am știut sau nu le-am știut astfel. Numele dv. e legat de o revistă care a făcut epocă în folcloristica românească. Este vorba de „revista de muzică, artă națională și folclor „Izvorășul”, pe care ați fondat-o și ați scos-o, aici, în satul Bistrița, din Mehedinți, vreme de 21 de ani, din 1919 în 1940. Pentru epocă, un record de longevitate! (Doar „Șezătoarea” lui Artur Gorovei a trăit niște ani mai mulți.) Ați mai scos între timp alte două „foi pentru popor”. „Alarma satelor” și „Opaițul satelor”, suspendate de stăpînire, ca și mai tîrziu „Izvorășul”, pentru „refuz de înțelegere în ordinea politică”. Ați scris și vreo 20 de cărți, ultima dintre ele, „Cîntece populare din Mehedinți”, a apărut acum trei ani. Nu mai vorbim de articole pe care le-ați risipit prin revistele anilor. Ați adunat tot aici, în Bistrița, o arhivă folclorică fabuloasă, ajunsă astăzi la peste 50 000 de piese. „Un adevărat Institut de Folclor în miniatură” — parcă așa scria despre acești lezaur Sabin Drăgoi.

— Da, mi-a făcut cinstea să spună asemenea vorbe, prea mari pentru puînatatea trudei mele.

— Adică exagera?

— Firește.

— Exagera și Nicolae Iorga, cînd scria în „Neamul românesc” despre „haina din ce în ce mai aleasă” a „Izvorășului”? Exagera și Ramiro Ortiz, cînd vorbea despre dv. ca despre citito-

ruj unei mari „opere naționale, artistice și științifice”? Exagerau și Sadoveanu, și Blaga, și Goga, și Arghezi, și toți cei care au salutat opera dv.? Au exagerat toți cei peste 800 de croniciari și recenzorii ai „Izvorășului” și ai scrierilor dv.? Noi credem că n-a exagerat nici unul. Cîit privește „exagerarea” lui Sabin Drăgoi, am zice că era o exagerare în minus. „Institutul” dv., sau „Academia de fa-

desena și motivele — inedite sau doar cu anume semnificații mai apăsate — de pe ii, catrințe și fote, pe care le reproduceam în revistă. Tipograful erau trei țărani.

— Trei țărani?

— Trei țărani care se improvizară astfel între două munci ale cîmpului. Tipografia, o mică rîșniță de măcinat cerneală, era acolo, uitați-vă, în fundul curții, sub un pîlc de gutui.

— Il definește Arghezi, cînd spune că Doina Oltului, cu trîlurile ei atât de categoric individuale, se asociază cu privescerea („exotică”, o numește poetul) și n-ar fi putut ieși din alt colț de țară.

— Vă mulțumeste definiția?

— Vedeti dv., eu nu sînt decît un practician.

— Dar ați scris mult despre folclor!

— Cu permisiunea dv., nu

mai mult un caracter muzical sau relictar. Folclorul nostru, în totalitatea lui, se află conservat în marile colecții, editate sau parțial editate, înregistrat pe benzi și pe discuri, în instituții specializate sau în arhive — cum e cea a dv. Folcloriștii noștri se plîng că, în ultimele vreo șapte decenii, n-au mai reușit să descopere, pe întreaga arie a țării, o singură piesă nouă, ci numai noi variante la cele clasice.

— Așa s-a spus despre balada populară: că a agonizat cîteva decenii, după începutul veacului, apoi s-a stins, odată cu ultimii ei purtători. Dar dacă ați ști cîte balade noi — noi, nu vîrstați pe teme clasice — am strîns eu în ultimii ani! Un adevăr există, desigur, în cele spuse de dv.

— De folcloriști.

— De folcloriști. Nu se mai nasc, la ceasul de față, nici basme, nici bocete, nici descîntece, nici toatru folcloric — de păpusari, de haiduci, de misterii religioase. Dar pentru cine are răbdare să caute și știe unde și cum să caute, neștiute izvoare, de cîntec popular mai cu seamă, răsar încă în chip surprinzător. Oricum însă, folclorul, în formele sale clasice, conservate de vechime, nu mai există. E și firesc. El era, cum spunea cineva, o artă a iluziilor, care s-a stins odată cu ei.

— O spuneți calm, fără' cea mai mică tristețe...

— De ce să plîngem folclorul, odată ce nu-l plîng nici vechii lui creatori, țărani? Ei înșiși au renunțat, și încă bucușori, la existența etnografică, intrînd grăbiți în era unei noi civilizații. Ascultă omul cîntece la radio, vede teatru la televizor și, așa cum rar mai torc lîm, femelle nu mai torc nici povești, le cumpără de la librărie. Aici, poate, exagerez și eu un pic. Femeia, adică țărancă noastră, e singura care, la ceasul ăsta, mai face ceva pentru supraviețuirea folclorului, a portului național, a datinilor și obiceiurilor. Ele au rămas pe umerii ei, cum a rămas și agricultura.

— Unii învățați — scrie Mircea Eliade în «Mitul reînnoirii» — afirmă că descoperi-

(Continuare în pagina 15)

ILIE PURCARU ■

Gh. N. Dumitrescu-Bistrița

„Revista mea, «Izvorășul», a fost tipărită de trei țărani”...

Bistrița”, cum fericit i-a spus un confrate, nu era un „institut în miniatură”!

— Ceea ce spuneți e foarte măgulitor pentru mine, dar, vă rog să mă ierlați, tot o exagerare rămîne.

— Dar haidem să facem o socoteală! Institutul bucureștean care se numea pînă mai ieri „de folclor și etnografie” a adunat doar de vreo trei ori mai multe piese ca dv. Institutul dispune, de niște decenii bune, de zeci de cercetători și de instrumente de lucru din ce în ce mai perfecționate. Dv. ați fost singur, în satul ăsta micuț, pierdut printre dealuri și riapi. Chiar, cum ați scos aici „Izvorășul”? Cine v-au fost redactorii, corectorii, tipograful?

— Redactorii eram eu și soția mea, Olimpia. Tot ea făcea și slujba de corectoare și tot ea

— Era greu?

— Era, că n-aveam bani. Revista o scoteam din leafa mea de dascăl, care nu prisosea, dimpotrivă. Știți cum era în vremea aceea, erai silit, ca să scoți o publicație de cultură, să umbli cu pantahuza, cu cerșitul, să-i tot bați la cap pe abonații uituci, care citeau cu plăcere revista dar treceau repede peste bietul ei preț. Nu numai eu păteam așa. Amintiri-vă de listele cu „abonați uituci” pe care profesorul C.D. Fortunescu, directorul marelui reviste care a fost „Arhivele Olteniei”, le publica mereu în tipărirea domniei-sale.

— Se spune (n-o spunem noi, ci un expert în materie care a dedicat „Izvorășului” o teză de doctorat) că sînteți cel mai mare specialist al folclorului oltenesc. Cum ați defini acest folclor?

sînt, repet, decît un practician, mai mult un practician. Culeg folclor, ofer folclor, ofer documente — nu numai folclorice, ci și etnografice, istorice, arheologice — despre cultura acestui neam, despre bogăția, forța și originalitatea ei. E treaba altora, a oamenilor de teorie, să le interpreteze, să dea definiții. Deocamdată, după credința și știința mea, încă n-am istovit toate sursele, încă mai sînt fenomene și fapte folclorice ce trebuie cercetate. Eu încă mai am de lucru, încă mai string folclor (vreau să mai tipăresc o carte de cîntece oltenesti), încă mai am pînă la definiții și la sinteze.

— Ziceți că stringeți folclor, dar, ierlați-ne, ce mai stringeți? Se spune (iarăși n-o spunem noi, ci specialiștii) că folclorul, creația populară vie, și-a încetat existența, el avînd astăzi

Vorbite și scrieți

românește

Regisor, sau regizor?

În mai multe rînduri am ple-dat pentru forma regisor, ca și pentru verbul a regista, nu regizor și regista, deși acestea din urmă erau acceptate de Indreptarul Ortographic și Ortografie și, mai de curînd, de Dicționarul Ortographic, Ortopic și Morfologic. Argumentul pe care mă bazam era faptul că în franțuzește verbul este régie; în principiu, cînd adoptăm un verb francez cu infinitivul terminat în -ir, îl trecem la conjugarea I, cu infinitivul în -isa. Astfel francezul finir devine în românește a finisa.

Forma cu s dublu (pronunțat s) apare și în franțuzește, de exemplu la imperfect (je régissais), iar numele de agent, adică cel care face acțiunea verbului, este régisseur.

Este adevărat că franceza cunoaște și verbe terminate la infinitiv în -iser (pronunțat -izé): monopoliser, styliser și multe altele; cel care face acțiunea acestor verbe este numit cu un cuvînt terminat în -iseur: économiseur, électrolyseur, imprumutate în românește sub forma economizor, electrolizor, corect. Dar aceste cuvinte sînt de origine grecească, pe cînd régir

este de origine latină și nu are nimic de-a face cu sufixul -iser. Deci concluzia pe care o trăgeam era că trebuie să spunem a regista, regisor.

Aceasta am susținut-o pînă nu demult, și anume pînă cînd mi-am dat seama că există alte neologisme românești, tratate în același mod ca a regista. De exemplu a avertiza, a furniza reproduc verbele franceze avertir, fournir, iar avertizor, furnizor sînt formate după numele de agent franceze avertisseur, fournisseur. În cazuri ca acestea toată lumea la noi pronunță și scrie cu z, deci nu mai e nimic de făcut. Aceasta m-a decis să renunț la încercarea de a corecta pronunțarea greșită din punctul de vedere istoric, deci și eu voi spune și voi scrie de aici înainte, a regista, regisor.

Cele spuse pînă aici mă fac să mă gîndesc la alt exemplu, contra căruia am protestat în repetate rînduri (deși și acesta era acceptat în Indreptarul Ortographic și Ortopic și în Dicționarul Ortographic, Ortopic și Morfologic): a sesiza, în loc de a sesiza. În franțuzește se zice saisir, deci noi ar fi trebuit să formăm echivalentul nostru a sesiza. Aici sînt două sunete înlocuite: după ce ultimul s a fost înlocuit cu z (sub influența sufixului -iza), z interior a fost schimbat în s, nu ca o compensare, ci prin disimilare: era prea mult să fie doi z la atât de mică distanță. Analogia cu cazul lui regista mă îndeamnă să renunț și la protestele împotriva lui a sesiza.

AL. GRAUR ■

Festivalul național „Cîntarea României” — această amplă manifestare a muncii și creației întregului popor —, inițiativă originală, remarcabilă a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se înscrie în peisajul spiritual al României contemporane, din ultimele două decenii care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, drept una dintre cele mai strălucite cîntări ale acestei perioade glorioase.

Pe parcursul celor cinci ediții ale sale — 1976—1985 — festivalul a demonstrat marea sa forță de emulație a capacităților și energiilor creatoare ale maselor în toate domeniile, de permanentă descoperire și antrenare a talentelor autentice din rîndul muncitorilor, țărănilor, intelectualilor, elevilor, studenților, militarilor și al altor categorii socio-profesionale, români, maghiari, germani și de alte naționalități, la crearea și receptarea valorilor spirituale ale națiunii noastre, punînd cu putere în evidență, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, „geniul creator al poporului nostru, care a fost întotdeauna adevăratul purtător al celor mai înalte năzuințe sociale și spirituale, creatorul culturii înaintate, făuritorul civilizației materiale și spirituale în România”.

Îmbinînd organic, într-o concepție unitară, armonioasă, munca în producție cu activitatea politico-educativă și cultural-artistică, festivalul a stimulat disponibilitățile de talent și inventivitatea ale maselor în domeniul creației tehnico-științifice. Semnificative în acest sens sînt rezultatele remarcabile

obținute de cei aproape două milioane de muncitori, tehnicieni, ingineri, tineri, elevi și studenți cercetători, participanți la impulsivitatea mișcării de invenții și inovații, la promovarea unor procedee și tehnologii noi de fabricație, asigurînd un cadru mai larg și fertile de informare privind noutățile științifice și tehnice pe plan

Cîntarea României

Diversitatea creației

național și universal și aplicarea acestora în producție.

Paralel cu creșterile cantitative ale potențialului artistic, s-a produs în această perioadă o mai mare diversificare a mișcării artistice de amatori, dezvoltîndu-se genurile cu un pronunțat caracter patriotic, militant, cum sînt: teatrul politic, de anchetă socială, muzica patriotică și revoluționară, brigăzile artistice, recitalurile și montajele literar-muzicale, dansul tematic.

O puternică afirmare au demonstrat-o zecile de mii de formații și ansambluri folclorice, de cîntece și dansuri, de obiceiuri și datini populare străvechi, scena festivalului confirmînd o adevărată explozie a talentelor inepuizabile, existente în acest domeniu, și în același timp modalitățile diverse de în-

tegrare a valorilor tradiționale în cultura populară contemporană.

S-au produs o înnoire și îmbogățire permanente ale repertoriului, în sensul promovării în programele formațiilor a unor noi lucrări dramatice, muzicale, literare, inspirate din realitățile, sarcinile și preocupările social-politice și economice ale colectivului de oameni ai muncii, ale tineretului, din marile evenimente istorice ale poporului nostru și realizările remarcabile ale socialismului, ale „Epocii Ceaușescu”.

Un mare salt calitativ s-a realizat pe linia stimulării creației artistice de masă, a activității cercurilor și cenzurilor literar artistice, în domeniul artelor plastice, al creației populare, literare, muzicale, al artei fotografice și filmului de amatori.

Au fost revitalizate centre cu vechi tradiții în arta populară, afirmîndu-se noi nuclee de creatori populari, preocupați de transmiterea și valorificarea în contemporaneitate a unor meșteșuguri artistice, în domeniul ceramicii, cusăturilor, țesăturilor, cojocăritului, împletitului, sculpturii, picturii populare și altele.

Eveniment cu adînci rezonanțe în inima și conștiința întregii națiuni, Congresul al IX-lea al partidului a deschis o eră nouă în istoria patriei, declanșînd, într-un puternic torent, calitățile și virtuțile specifice poporului român, capacitățile și energiile sale creatoare, încorporate în marile Festival național „Cîntarea României”, acest vibrant și permanent imn adus patriei socialiste.

GHEORGHE MILCA ■

Nu mi-am servit țara decât cu sufletul

Viața mea toată mi-am pus-o fără preget în serviciul artei; iar arta mea e pusă la dispoziția lumii întregi. Lumea însă trebuie să cunoască țara mea așa cum e. Peste tot unde mă duc, eu nu uit că aceasta e prima mea datorie.

Cuvîntul pe care mi-l repet zi de zi, de cînd mă știu: îndeplinirea datoriei. În realizarea acestui lucru se cuprind și bunătatea și loialitatea, cinstea și cordialitatea, exactitatea. Să ne facem cu toții datoria și lumea își va recăpăta sensul ei suprem.

Artistul dezvăluie omenirii calea spre armonie, care e fericire și pace.

Tinerii generații îi recomand muncă, cinste și altruism și așa mai adăuga și modestie, cît mai multă modestie.

Folclorul nostru... nu numai că e sublim, dar te face să înțelegi totul. E mai savant decît toată muzica așa-zisă savantă, și asta într-un fel cu totul inconștient, e mai melodic decît orice melodie, dar asta fără să vrea, e duios, ironic, vesel, grav.

Eu lucrez mereu, viața fără muncă nu-și are rațiunea.

Menirea sfîntă a muzicii este să stingă urile, să potolească patimile și s-apropie inimile într-o căldă-nfrățire, așa precum a-nțeles-o marea anti-chitate, creînd mitul lui Orfeu.

...Nu este înțelept să distrugi, pînă cînd nu ai învățat să clădești; și singurul progres care poate influența profund viitorul este cel care crește din trecut, nu cel impus în mod artificial.

Țăranul român poartă muzica în el. Ea este tovarășa lui în singurătatea munților și cîmpilor; ea îi liniștește spaimela,

il ajută să-și spună dorul, nostalgia inexprimabilă care îi umple sufletul.

Opera Română! Visul meu de demult! O operă unde să auzi în limba noastră, cu cîntăreții și muzicienii noștri, marile capodopere ale lui Gluck, Mozart, Beethoven, Weber, ale supraomnescului Wagner, apoi opere moderne frumoase ca *Pelleas și Melisande* de Debussy, *Ariana și Barbă-Albastră* de Paul Dukas, *Boris Godunov* de Musorgski, *Salomea* de Strauss, și mai tirziu lucrări lirice românești.

La mine n-au existat niciodată granițe între viață și muzică. A trăi, a respira, totul am exprimat întotdeauna în muzică.

Mă gîndesc întruna la țara mea, sînt din toată inima, în fiecare clipă alături de poporul nostru. Imediat ce mă voi restabili vreau să mă întorc în țară.

La fel îmi iubesc pămîntul natal, nu pot sta nicăieri, prin străini, mai mult de două luni, pașii mei pornesc singuri înapoi spre țara mea de care mi-e dor, mi-e dor...

Influențe, muzica românească a primit numeroase, dar asemenea organismelor puternice care asimilează principi străine, ea nu și-a pierdut personalitatea prin faptul că a făcut împrumuturi.

Pacea nu va putea fi asigurată decît atunci cînd toate națiunile vor fi călăuzite de principiul de cinste, moralitate și sinceritate în raporturile lor cu celelalte națiuni care le inconjoară. Viitorul este, ca și în viață, al națiunilor cinstite care pot privi în jurul lor cu capul sus.

Acei cari cred în artă îmi sînt frați, indiferent de rasă, naționalitate, confesiune.

GEORGE ENESCU

Al X-lea Festival internațional „George Enescu” — București 1985

În 5 mai 1955, a doua zi după trecerea în ne-ființă a luceafărului muzicii românești, Marea Adunare Națională a Republicii Populare Române și Consiliul de Miniștri hotărâu cinstirea memoriei lui George Enescu, instituind — printre altele — Festivalul Internațional „George Enescu”. De-a lungul vremii, timp de trei decenii, această sărbătoare a muzicii românești a intrat în agenda marilor manifestări muzicale europene, ea constituind și o feastră, necesară, deschisă către afirmarea

universală a valorilor culturii autohtone. În anul 1981 — devansat cu un an — Festivalul a avut gravată pe frontispiciul său aniversarea centenarului nașterii lui George Enescu. Ediția jubiliară, a zecea, care va debuta peste cîteva zile, adică la 17 septembrie, este marcată de un alt eveniment de o maximă importanță în viața culturală a României și anume împlinirea unui veac de la prezentarea primului spectacol de operă în limba română, în fapt, aniversarea centenarului Operei

Române din București. Așadar, din nou, Capitala țării noastre devine — pentru zece zile — citadela europeană a Muzicii, căci întreg Festivalul, cu toată suita sa de manifestări, se va desfășura sub două sceptru universale, inspiratoare — amîndouă — ale unui profund respect pentru umanitate: Anul Internațional al Muzicii și Anul Internațional al Tineretului. Este, și în aceasta, șansa muzicii românești, de a-și dovedi valoarea și personalitatea națională și universală, ca și angajarea sa perpetuă în slujba înțelegerii între popoare!

Moștenirea enesciană se constituie pe două domenii de creație: creația compozițională și creația interpretativă. Sînt cele două componente ale universului enescian, interferente și complementare, de o unitate dialectică indestructibilă, pentru că ele se condiționează reciproc. Această relație între Enescu — interpret și Enescu — compozitor își așteaptă încă cercetătorii.

Dacă pentru cunoașterea și înțelegerea creației compoziționale enesciene s-au elaborat în ultima vreme numeroase studii pertinente, analize și sinteze tehnologice și estetice cu privire la aproape toate cele 33 de opusuri ale maestrului (și chiar la unele lucrări fără număr de opus), nu același lucru s-a întreprins pentru cunoașterea și înțelegerea creației sale interpretative. Dificultatea unei asemenea întreprinderi decurge, pe de o parte, din vastitatea și diversitatea acestei creații (violinist, concertist și camerist, pianist, cvartetist și dirijor) poate unica în întreaga istorie a muzicii, iar pe de alta, din puținătatea și imperfecțiunea documentelor sonore rămase, mărturie palidă a celui mai complex muzician interpret al tuturor timpurilor.

Încercarea de față, de a desluși în cîteva pagini, chiar și numai parțial, rezonanța specifică enesciană, inefabilul creației sale interpretative, trebuie să apară nu numai ca un demers estetic ambițios, dar și plin de promisiuni viitoare. Pentru că, în planul creației

interpretative, universul enescian este inepuizabil.

Deslușesc trei stadii-ipostaze de creație, în procesul de dezvăluire a conținutului ideilor muzicale, în concepția interpretativă enesciană: forma sonoră, forma arhitectonică și forma artistică.

Enescu spunea: „A reda numai notele și a cînta textul scris (adică numai forma sonoră — n.n.)...înseamnă a te mulțumi cu prea puțin...”

Forma sonoră este stadiul primar al succesiunii microstructurilor materiei sonore în

o relație logică între fragmente, care trebuie să formeze un tot rațional.”

Așadar, Enescu recomandă cunoașterea și stăpînirea formei sonore și a formei arhitectonice ca stadii-ipostaze ale rigorii proporțiilor, a relațiilor dintre părți și tot, între microstructuri și macrostructuri. Dar muzicianul complex nu se putea opri nici la ipostaza arhitectonică a formei sonore.

Enescu stabilește relații specifice, proprii fiecărei lucrări și fiecărui stil, între latura obiectivă și cea subiectivă a creației

unicitate într-o infinită diversitate.

La Enescu, nevoia de a cînta era funciară, asemenea nevoii de a cînta a lui Orfeu, păstorului sau a țăranului român. De aceea, maestrul topea rigoarea materială a formei sonore și formei arhitectonice prin fantazia cvasiimprovizatorică a spontaneității creatoare, în procesul de dezvăluire a formei artistice.

Desigur, nu trebuie să se înțeleagă prin aceasta că actual creator al interpretării enesciene, în infinita diversitate a ipos-

limba română nu există decît un singur verb „a cînta” de origine latină, atît pentru cîntarea vocală, cît și pentru cea instrumentală, spre deosebire de majoritatea celorlalte limbi europene. Menuhin a fost primul care a făcut constatarea „voicii umane” a viorii „cîntate” de Enescu. Datorită acestui vocalism „parlando” instrumental — de asemenea caracteristic instrumentalismului folcloric (în limbajul căruia lăutarul „îi zice”, adică povestește) — Enescu și-a făcut o extraordinar de bogată paletă coloristică timbrală, nemaicunoscută pînă la dînsul în violonistica epocii.

Toate aceste imponderabile ale inefabilului enescian își au sursa primordială în caracterul aleatoric — și totuși, controlat — al procesului improvizatoric al creației folclorice, simultan compozițională și interpretativă, asemenea magiei cîntului traoului Orfeu.

Spre deosebire de „vastul proces de confluență” sesizat în formația sa de compozitor, Enescu-interpret este un deschizător de drumuri în violonistica contemporană. „Nimeni nu m-a călăuzit în interpretarea lui Bach, ne spune maestrul. Mergeam înainte dibuind prin întuneric...”

Enescu a făcut lumină în universul muzicii lui Bach, în universul muzicii lui Beethoven, în universul Muzicii din toate timpurile. De aceea se impune o vastă acțiune teoretică și practică de reconstituire a concepției sale interpretative.

ODIDIU VARGA

Vraja enesciană sau magia cîntului tracului Orfeu

planul înălțimilor, duratelor, intensităților și timbrurilor. A stăpîni forma sonoră înseamnă deci a învinge inerția materiei; a da viață sonoră materiei intervalelor, ritmurilor, nuanțelor și timbrurilor ca fenomene fizico-acustice. Dar muzicianul Enescu nu se putea mulțumi cu atît de puțin, de aceea recomandă: „...învăță legile compoziției... construiește compoziția așa cum ai construi un monument, care are o fundație, un corp și un acoperiș, care încorporează totul... construcția operelor cere un echilibru necesar.

interpretative, între rigurile tradiției și mutațiile tehnologice, psihologice și estetice ale contemporaneității, al cărei genial messenger era. El nu socotea interpretarea drept o simplă reconstituire muzeistică a creației muzicale din trecut, ci ca dezvăluire contemporană a infinitelor valențe estetice pe care le poartă ascunse forma sonoră și forma arhitectonică. De aceea Enescu nu cînta niciodată o piesă muzicală perfect identic, ci crea de fiecare dată variante interpretative. Astfel este dezvăluit caracterul de

tazelor expresive, se desfășura anarhic, în afara oricăror coordonate stilistice, în afara oricăror principii tehnologice și estetice. Enescu îmbogățește forma sonoră și pe cea arhitectonică prin mijloace decantatorii orifice, de dematerializare, de transfigurare umanizată a sunetului fizic, mijloace pe care le găsim și în practica improvizatorică a instrumentiștilor noștri populari. Care sînt aceste mijloace? Mai întii, umanizarea sunetului viorii, prin apropierea lui de cîntul vocal, de vocea ome-nească. (Să nu uităm că în

O sută de ani de teatru liric

Nemuritoare, OPERA ROMÂNĂ

Iubitorul de operă care pășește în sala din Cotroceni își vede de treburile sale. Comentează în binc, sau în rău, spectacolul, solistii, orchestra, regizorul ori dirijorul, își promite să revină, sau să facă o pauză mai îndelungată, mă rog, fiecare după înțelepciunea și sensibilitatea sa. Dorința spectatorului, ca manifestarea la care asistă să atingă o cotă valorică de indice internațional este legitimă, el comparând interpretarea dată, cu altele similare, văzute direct, sau audiate pe discuri. Oh, ce fericit este acest meloman, față de strămoșul său de acum doar o sută de ani, care nu avea nici măcar posibilitatea audierii unui fonograf, căci de spectacol de operă, ce să mai vorbim... Dar, lucrurile acestea se uită, sau se cunosc de prea puțin dintre aceia care se laudă că știu totul despre operă! În beneficiul lor, ca și al publicului larg, iubitor de frumos și de adevăruri artistice, să întoarcem, deci, cu un veac și mai bine în urmă filele calendarului împătimit de atita zăbucim de luptă, din partea marilor noștri artiști-patrioți, pentru a ști că Opera Română nu este chiar atât de „bătrână” precum se afirmă desori; ei, faptul că, în contextul internațional, al instituțiilor surori, este chiar destul de „tinăra”, serietate sale — subliniate deseori — fiind astfel cu atât mai clocvente.

Muzica de operă românească își are sorginea încă înainte de 1848. Lucrările dramatice ale lui Gheorghe Asachi, Timotei Cipariu, Iordache Golescu și mulți alții, fie că erau drame patriotice, ori comedii, aveau drept însoțitor muzica de scenă, care se executa în antracte, sau în câteva momente culminante ale acțiunii. Treptat, odată cu apariția „comediorum cu cîntec”, a vodevilurilor, necesitatea muzicii de scenă s-a făcut tot mai simțită și ea a ocupat un loc tot mai important în întregul desfășurării teatrale. Mai mult, în afara introducerilor și a sublinierilor orchestrale, s-au ivit „cîntecle”, adică arii scurte, asemănătoare aceloră din operele comice, în mare vogă, în Europa, la acel timp. Hotărîtoare pentru acest gen, s-au dovedit vodevilurile lui Alexandru Flechtenschmacker (Iasii în carnaval — 1845, Piatra din casă — 1847, seria „Chirițelor”, Coana Chirița — 1850, Coana Chirița la Iași — 1850, Coana Chirița în provincie — 1852, Cînel — Cînel — 1854 etc.), Tudor Flondor (Millo director, Florin și Florica), Iacob Mureșianu (Nuntă țărănească, Drumul de fier), Eduard Wachmann (Spoielile Bucureștilor, Ciobanul român), Ion Wachmann (Triumful amurului), Teodor K. Wagner (Soldatul român), Ludovic Wiest (Haimanalele) și alții, scrise pe libreturile unor mari scriitori revoluționari, ca Vasile Alecsandri, Cezar Bolliac, Costache Negruzzi, Nicolae Bălcescu, Costache Caragiale, Matei Millo, C. Arista și M. Pascaly, toți aceștia fiind socotiți a fi pus bazele creației realiste în teatru românesc.

Ideea înființării unui Teatru Național era firescă în acea vreme, deoarece dezvoltarea literaturii și artei, care reflectau avîntul mișcării de eliberare națională, se făcea tot mai mult simțită în cultura Țării Românești, ca și a Transilvaniei. Dar, pentru că piesele să fie jucate pe scenă, ori pentru ca muzica să răsune pe estrada de concert, trebuia să fie formați artiști dramatice și lirici, capabili să se confrunte cu arta interpretării străini, care — în căutare de noi piețe — se afirmau tot mai mult, în România, prin diverse drame ori opere. Urmare acestor năzuinți, exprimate cel mai clar de primul nostru critic muzical, Nicolae Filimon, care scria: „de la dobîndirea de solisti români depinde în mare parte realizarea visului nostru de aur, care este gonirea muzicii turcești din societatea noastră”, urmarea firescă, deci, a constituit-o formarea Societății Filarmonice din București, 1833, creatorii ei, Ion Eliaș-L. Câmpineanu și C. Arista, avînd declarat drept nobil scop „cultura limbii românești și înaintarea literaturii, întinderea muzicii vocale și instrumentale în Principat și spre aceasta formarea unui teatru național”. În 1835, elevii acestei societăți reprezintă primul vodevil românesc și in-

terpretează, pentru prima oară în limba română, opera Semiramida, de Rossini. Eram, deci, în 1835; melodioasa limbă română a răsunat în partitura unei opere italiene; interpretii au făcut dovada integrării limbii noastre în genul operii; cîntăreții au afirmat posibilitatea existenței unei școli naționale de cînt, cel puțin de aceeași valoare cu cele străine; a început să se înțeleagă, în sfîrșit, necesitatea și importanța creării unor instituții de învățămînt, profilate pe artă; care vor trebui să formeze, necontenit, tineri interpreți lirici; creatorii au priceput și au simțit dorința fierbinte a publicului de a viziona și asculta noi vodeviluri, văzînd în acestea forma primară a manifestărilor de operă; prin urmare, firava activitate muzical-dramatică a început să crească și să atîne necontenit curiozitatea ascultătorilor, formîndu-le — în același timp — un gust artistic spre o mai deplină înțelegere a artei sunetelor; iar inaugurarea, la București, în 1852, a clădirii Teatrului cel Mare (înainte de 1848 avea denumirea de Teatru Național, pe care o va recăpăta abia după Războiul pentru independență din 1877), a oferit posibilitatea reprezentării lucrărilor dramatice și muzicale, în mod alternativ. (Stimate

Bucureștii, trebuia să se conformeze. Neîncrederea unora în forțele autohtone era specifică în toate, deci și în artă. Pe de altă parte, cerința crescîndă a publicului, care dorea spectacole de operă, făcea necesară — obligatorie, am spune — alternarea pieselor de teatru cu acelea din opere muzical-dramatic. În aceste condiții vitrege, cînd străinii beneficiau de tot sprijinul, artiștii români au luptat, în continuare, pentru făurirea unei opere naționale, în creație și în interpretare. Un act hotărîtor, în acest sens, l-a constituit decretul domnitorului Alexandru Ioan Cuza, care, în 1864, a pus bazele învățămîntului artistic, înființînd Conservatoarele din București și Iași. Aici urmau să se pregătească viitorii compozitori și interpreți, care aveau să formeze baza activității muzicale românești. Și rezultatele n-au întîrziat să se arate. Stele de primă mărime în arta vocală europeană, ca Elena Teodorini, Zina de Nori, Haricleia Darclee, Nuovina (Margareta Iamandi), Ion Băjenaru, Dumitru Popovici, Bayeruth Gabrielescu și alții, debutază strălucit fie în trupele italiene, fie în cele românești, dar neavînd unde să cînte permanent iau drumul străinătății, obțin succese extraordinare pe marile scene din Milano, Paris, Petersburg, Moscova,

plaiurile Mioritei, afișată de clasele conducătoare, nu descurajează nici compozitorii și nici interpretii, care nu încetează lupta pentru înființarea unei trupe stabile, românești, de operă. Între 1880—1885, după formațiile din anii anteriori conduse de Matei Millo și Mihail Pascaly, conviețuiesc cu trupele italiene și franceze de operă, cu prețul unor mari eforturi, „Societatea dramatică a Teatrului Național” condusă de C. Cornescu (1880—1882) și apoi de A. C. Cantacuzino (1882—1884), pentru ca în final să ia ființă „Trupa română de operă” a lui George Ștephănescu, înconjurat de strălucii săi elevi de la conservatorul bucureștean. Încă în 1871, în ziarul „Telegraphul” se putea citi: „Opera națională? Știu că se găsește mulți care vor zîmbi cu naivitate la acest cuvînt și poate că vor crede că este vorba de o eroare de tipografic, strecurată în aceste rînduri. Da, operă românească!”. Ștephănescu este numit, puțin mai tîrziu, în funcția de compozitor al Teatrului Național, fiind sprijinit în lupta sa, fără rezerve, de către Ion Ghica, ce devinise director al teatrului, acesta avînd drept laitmotiv „făurirea culturii dramatice în toate ramurile ei”. Compozitorul Ștephănescu adresează memoriul după memoriul forurilor condu-

tînd în Traviata, cu aceeași trupă. În 1886, declara că valoarea românilor nu este cu nimic mai joasă, ea fiind la fel de ridicată ca a altor trupe ultracunoscute — neîncrederea în arta autohtonă a continuat să domnească în cadrul oficialităților, reacționare la tot ce era național, indiferent care era „culoarea” guvernanților ce se succedau la cirina treburilor țării. Va mai trece multă vreme, Ștephănescu — împreună cu A. P. Marinescu, Eduard Wachmann, N. Poenaru, C.A. Grigoriu, Al. C. Băreșanu, Al. Demetrescu-Dan, Leon Popescu, V. Maximilian, N. Leonard, Edgar Istrățy, Romulus Vrăbînescu, Jean Albanasiu, Nicu Corcescu și Ion Nona Ottescu, conducători ai trupelor muzicale care au susținut facla artei lirice românești între anii 1887—1920 — vor face nenumărate sacrificii, dar lupta lor și a multor generații de compozitori și interpreți va duce la o izbîndă finală; la 4 septembrie 1919 s-a înființat, în București, asociația „Opera — Artiștii Asociați”, care — mai tîrziu — s-a transformat în „Societatea lirică română”; la 1 aprilie 1921, aceasta a luat titlul „OPERA ROMÂNĂ”, ca instituție de stat, ce-și deschide larg porțile la 8 decembrie 1921, cu opera „Lohengrin”, de Richard Wagner, la pupitrul dirijoral aflîndu-se GEORGE ENESCU! Drumul Operei Române, vis al înaintașilor muzicii românești, va căpăta însă cea mai deplină strălucire abia după actul Eliberării, de la 23 August 1944, ca și în acești ultimi 20 de ani, cînd România a devenit a treia forță a lumii, pe podiumul interpretării artei lirice.

Iată deci, stimate spectator de operă, cit adevăr conține spuscele noastre, în afirmația virstei tinere a Operei Române din București, privită — bineînțeles — în contextul și conjunctura artistică europeană. Drumul ei întru afirmare a fost presărat de lupte îndrîjite, la baza cărora a stat cel mai fierbinte patriotism. În 300 de ani de operă europeană, țara noastră aproape că n-a existat printre școlile de mare, sau chiar de mai mică tradiție. În primii 50 de ani ai secolului nostru, arta lirică autohtonă a început să se afirme, un rol de maximă importanță avîndu-l creația, care în frunte cu geniala capodoperă enesciană „Oedip” (1932) și-a spus, cu tărie, crezul în marea familie a artei lirice. În ultimii 35 de ani, strălucirea scenelor lirice românești, cerute tot mai insistent de marii impresari ai celor mai celebre scene ale lumii, este de necontestat. Cîta dragoste în tot ce s-a înfăptuit și cîta preluire a societății noastre socialiste, pentru artă! Să ne amintim, așadar, astăzi, după o sută de ani în slujba scenei lirice, de sacrificiile înaintașilor și să înălțăm un imn de iubire către aceia care, în zilele noastre, respectă, prețioase și se dăruiesc, susținînd eforturile și activitatea generală a Operei Române din București!

CLAUDIU NEGULESCU ■

N. B. Bibliografia diversă a acestui studiu folosește — în cea mai mare parte — lucrările muzicologului dr. Octavian Lazăr „Hronicul Muzicii Românești”, vol. IV și „Opera Românească” vol. I—II.

spectator contemporan, în deci seama, cit de fericit era acele public care avea posibilitatea să asiste; în sfîrșit, la spectacolele de operă, din București jumătății secolului trecut. Amintește-ți că genul operii apăruse în Italia în urmă cu 250 de ani și că în acest timp se scriseseră destule capodopere. Gîndeste-te că în acea vreme se formaseră multe teatre muzicale pe mapamond, cu experiență și tradiție, iar la noi de abia se făceau primii pași, pentru ca doar cinci decenți mai tîrziu să se treacă la o afirmare continentală. E grăitor, nu-i așa?

Timp îndelungat, pînă în 1921, în București au coexistat trupe străine și românești de operă, la început trupele italiene fiind singurele care susțineau spectacolele de gen, aducînd însă cu ele, experiența și tradiția din care și creatorii și interpreții români au avut multe de învățat. Ele aveau diverse titlaturi, înfățișări și conduceri, care, la un loc, își disputau supremația reprezentanților în teatru liric. Guvernele din acele vremuri acordau subsidii importante unor impresari străini, care se încumetau să vină în turneu, cu tot necesarul unui spectacol operistic. Moda pariziană a operei era în centrul atenției guvernanților și ei nu abdicau de la tot ce putea imita Parisul; „Micul Paris”, adică

Berlin, Roma, Buenos Aires, Varșovia, Bayeruth, făcînd prin aceasta să se vorbească din ce în ce mai insistent de existența și valoarea artei interpretative românești, implicit, deci, despre țara noastră, care, din păcate, nu era prea cunoscută. Încă, în multe colțuri ale lumii. Unii dintre ei, de fapt cei mai mulți, după ce ating apogoul carierei solistice, cu bruma de avere strînsă în decursul anilor, se întorc în țară și își înjghebează trupe proprii de operă. Strădaniile compozitorilor români încep a-și arăta roadele. De la vodeviluri, ei încep să abordeze genuri mai dificile, ca melodrama, din care cea mai semnificativă pare a fi fost „Sentinela Română” de George Ștephănescu, pe versurile lui Vasile Alecsandri, reprezentată la 19 octombrie 1869 la Teatru Național. Acest compozitor, creator al primei simfonii românești (1869) și de care se va lega, în disolubul, înființarea Operei Române, aducea, pentru înțita oară în literatura noastră lirică, o tratare simfonică, stil care va duce, neîndoios, mai tîrziu, la scrierea unei opere autohtone cu adevărat valoroasă, apropiată de limbajul contemporan, materializată prin creația lui Eduard Caudella, opera „Petru Rareș”, finalizată în 1889.

Ațutudinea vădit negativă asupra valorilor muzicii de pe

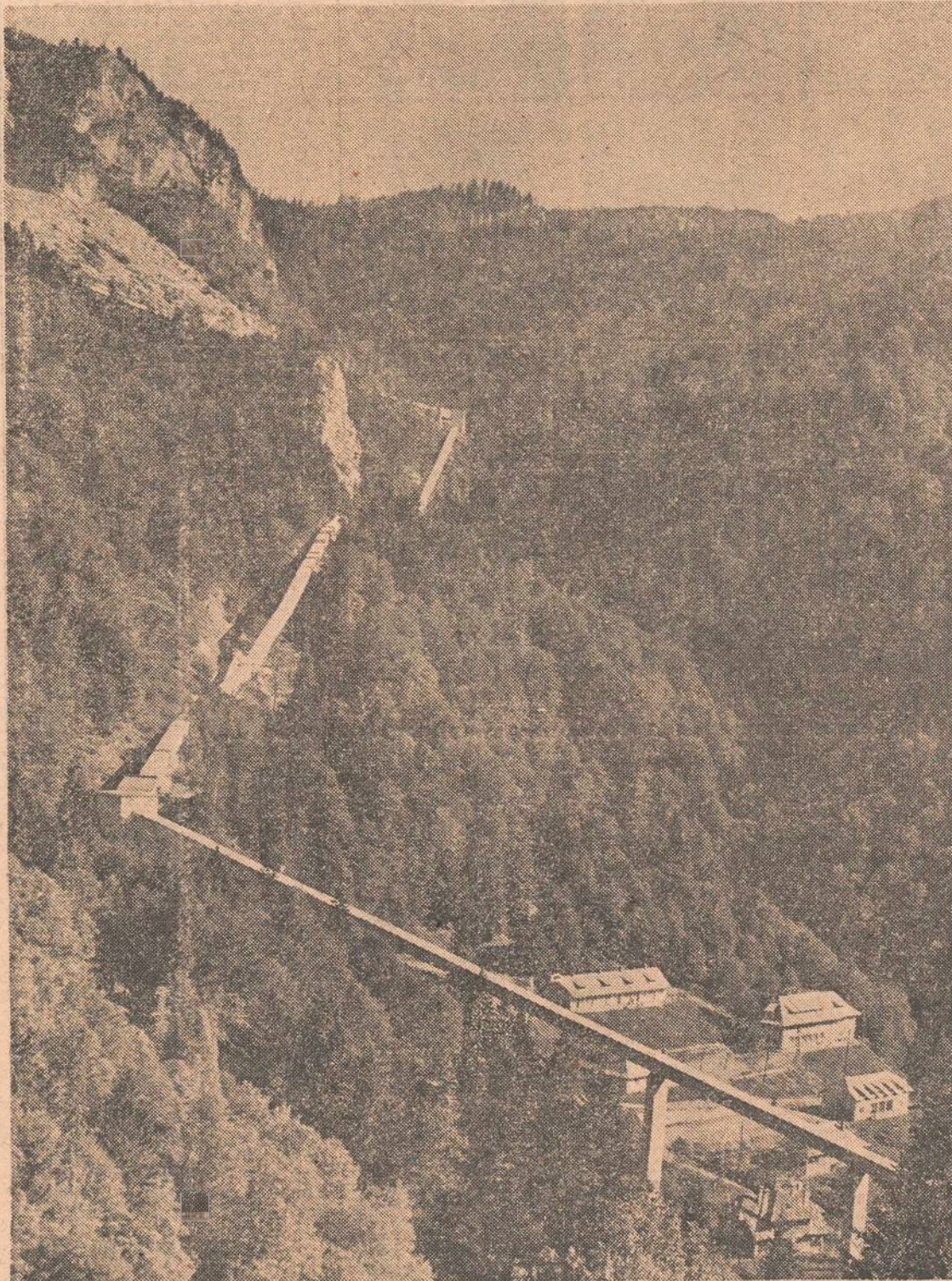

Un perimetru romantic și e

LESPEZI

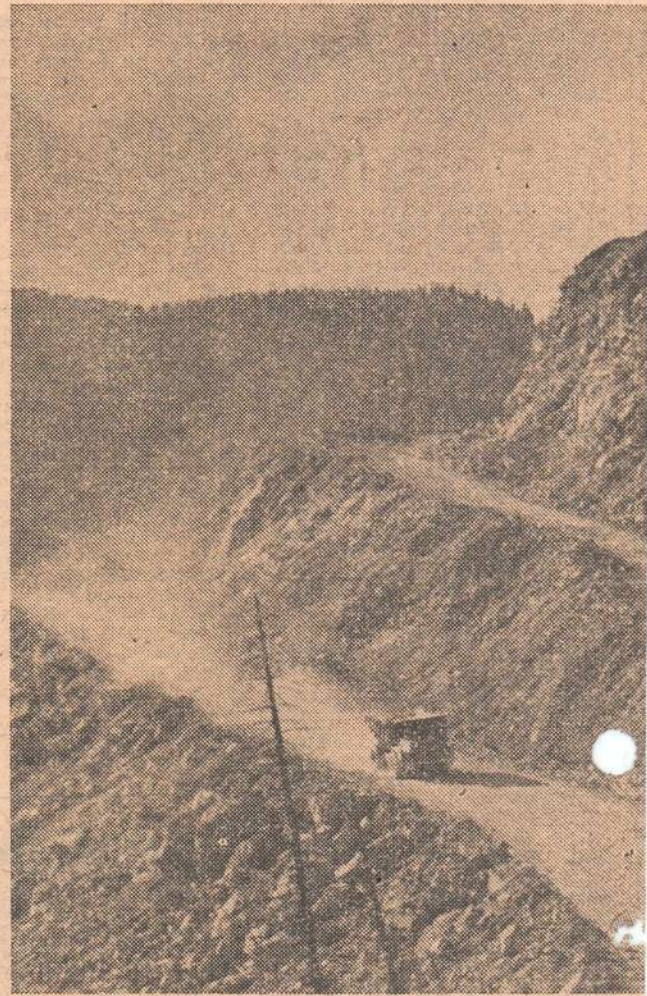
Urcăm spre „Senin”. Străbatem drumul calcarului. Dar nu în coborârea lui lină, la vale. O luăm pieptiș, de jos către culme. E drumul născut din foamea cuptorului : foame de calcar. Acolo, sus, la Lespezi începe prepararea „hranei zilnice” a gigantului de 3 000 tone clincher, din Combinatul de lianți și azbociment Fieni. Și dacă Lespezi n-ar exista, nimic n-ar exista. Nici pulberea ce se dovedește mai răzbătătoare decât apa prin cea mai fină sită, nici mândria oamenilor care o fac, nici titlul de Erou al Muncii Socialiste.

Drumul calcarului n-a fost mereu lin în coborârea lui, la vale. I-a dat netezimea de astăzi acea „spectaculoasă lucrare”, cum o cataloghează monografia întreprinderii, banda transportoare, „o capodoperă a gândirii tehnice și o perfecțiune a realizării efective a unui traseu ce stărnește admirația oricui, unic în Europa și în primele trei din lume pe un astfel de relief”.

O soluție tehnică îndrăzneată, o soluție a eficienței economice : banda transportoare

Fotografii de ELENA GHERA ■

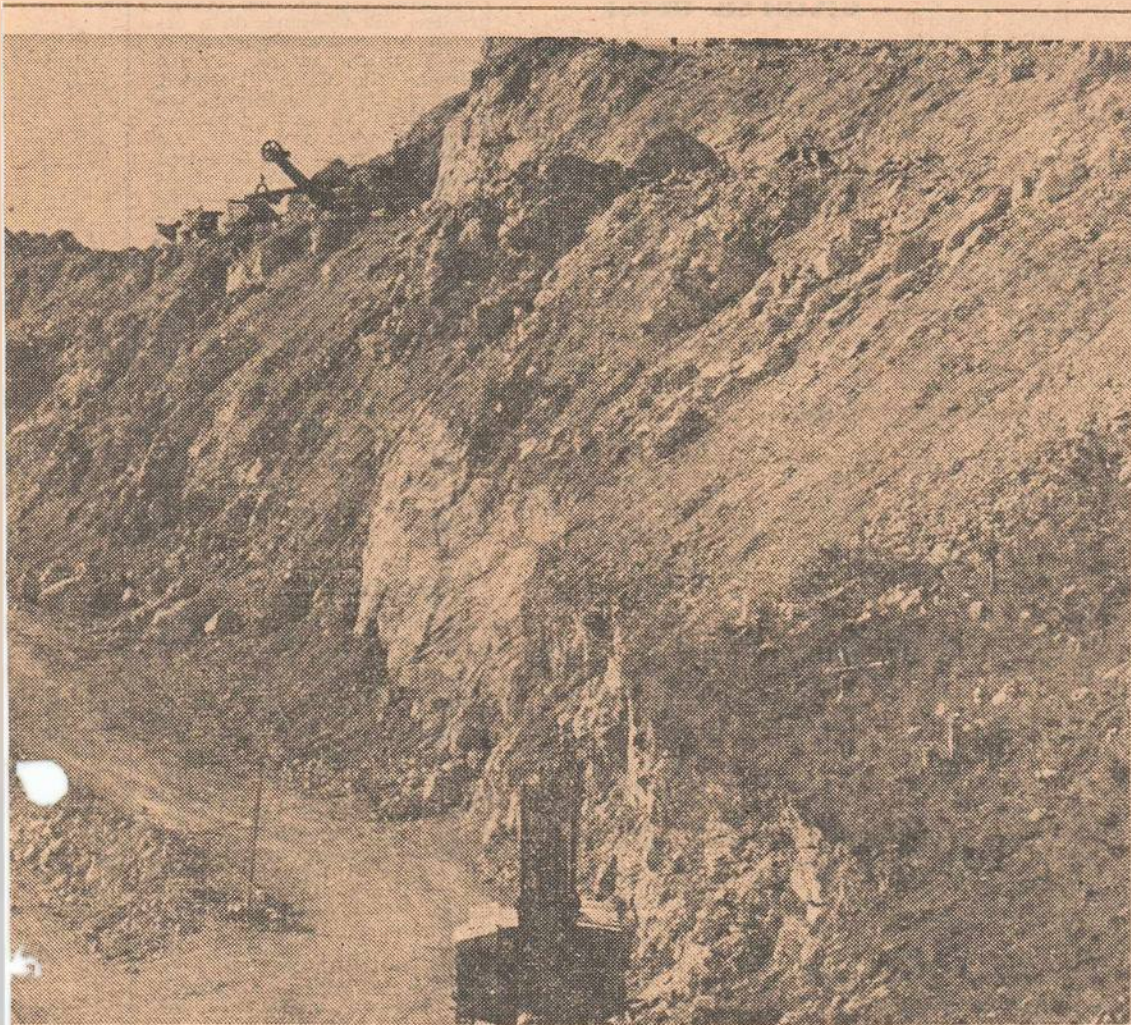

Cuvintele se dovedesc sărace în descriere, iar încercarea lor de a zugrăvi realitatea, palidă. Nu poți înțelege măreția omului care a gândit și a zidit, decât luind pieptiș drumul calcarului, pe cursul Ialomiței, pe unde o apucă și banda. Stâlpii de susținere cresc din chiar albia râului, și nu o dată, torentul sălbatic de acum mai bine de zece ani, a zădărnicit munca oamenilor. Dar, combinatul avea nevoie de calcar, mai mult decât cele 3 000 de tone pe care, abia le putea trimite la vale bătrînul funicular, depășit de vreme și nevoi. Așa că oamenii nu s-au lăsat, au săpat o dată și încă o dată, de cite ori a fost nevoie, la fiecare fundație, pînă ce au reușit să stăpînească furia apelor. Au infipt cu strășnicie stâlpii de susținere acolo unde au crezut ei de cuviință. Au supus, apoi, stînca, prin care și-au deschis drum, pe lângă riu. Macarua de 81,5 t.f., ce-și întindea brațul pînă la 72 de metri, a „tras pe dreapta”, a cedat în lupta cu muntele. Oamenii însă au mers mai departe, prin chiar inima lui. Și n-au făcut-o ca niște cîrțițe, au ieșit iar la lumină și au continuat drumul. Trăgeau după ei materiale. Trebuia întins „covorul mișcător” din cauciuc. Au trecut prin locuri la care nu se încumeta a gândi decât un în-cercat alpinist. S-au pomenit și în momente de împas, cînd oricine ar fi judecat : pe aici nu se trece. Și-au scormonit min-tea și au găsit rezolvări care au stîrnit uimirea, nu doar alor noștri, ci și a specialistului firmei engleze „Dunlop” care livrase covorul de cauciuc cu inserție metalică. Nu murmurul de respect sau laudele îi interesau pe ei, ci imbinarea benzii. Nu știau oamenii cimentului cum se face o vulcanizare și trebuiau făcute zeci pentru a-i întinde calcarului, covorul la picioare. Au învățat, au privit la englezul care le arăta și au făcut-o și pe aceasta. Și, din nou s-a mirat specialistul venit de departe cit de repede au terminat treaba. Au înaintat, nu pas cu pas, ci centimetru cu centimetru, pe drumul imposibil, pe care aveau să-l măsoare la sfîrșit, cînd primul bulgăre de calcar lua drumul benzii transportoare : 9,2 km, pe o diferență de nivel de 600 metri. Mergî acum pe drumul care străbate natura ce și-a păstrat, acolo unde i s-a permis, sălbăticia.

Urmărești banda, o pa albă, spintecînd verdele cî vailor. Dispare la un m dat, o pierzi din ochi, s-cuns sub munte, o regăseș tirziu, dar nu în dreap unde ai lăsat-o, ci de ce parte, șerpuiind mai de Imaginile se derulează cu ziciune, ca-ntr-un film da repede înainte”, impresiil adună, ai vrea să reții te nu rămii decât cu sentin grandorii. O frînă br trezește din reverie. E rocă, lăsînd o rană proasp stînca ce străjuiește di stau prăvălitate în calea m Lupta pentru drumul acces ted ca pe Calea Victori s-a încheiat acum zece a duce mereu. Natura își colții, nu se lasă, cum n lăsat nici atunci, în '75 muntele, din „senin” s-a pusit asupra oamenilor, a-i îngropa sub stinci. E bătălie pe viață și pe mo care front este lipsit de j Oamenii știau că dacă lu Lespezi încetează, totul ir ză. Ofensiva lor a con trecînd peste umantul sen de teamă. Era nevoie de și calcarul însemna pentru viață. Este singurul mod judeca faptele, care te face să înțelegi hotărîrea tricianului Ion Sităruș. ca prin minune cu viață, postul cupei excavatorulu martor lucid al dezastrul continuat munca la Lespezi, învingînd istinc conservare. Iar alături de fost și alții, mineri veni alte cariere ale fabricii, întinde mina celor ce înj seră un nou și statornic f muncii, la Lespezi. În lu calcarul, oamenii au dove ria lor de granit. Cantita mai mare de rocă despru muntele „Senin” a cerut în ce mai multe utilaje mai mari. S-a început e lucrărilor de construcții ș taj pentru concasorul c înghită, doar într-o singu 1000 tone de calcar, nu cimentisti astăzi, „uriaș mă-piatră”. Au mai adus excavatoare, moto și compresoare. Pentru c muntelui, autobasculantel tone nu mai erau decât n cărîi. Aflînd ei că la Ti sint date la casat 16 m 27 de tone fiecare, s-au g recuperare. Piese și su blele obținute au întreg autobasculante cu care a

pic al bătăliei pentru resurse

ta c virtul Senin, inseninat de truda oamenilor

monstrat la Lespezi că se poate face treabă bună. Au economisit astfel 3.500.000 lei, ceea ce a însemnat contravaloarea a două autobasculante de 40 tone achiziționate ulterior.

Frontul de lucru a fost atacat în trepte descendente, așa că, „Seninul” care-și întindea fruntea spre cer pînă la 1490 metri, a început să se impuțineze ca o haină intrată la apă. Pe cel mai înalt virf al său nu ne aflăm încă, decît la cota 1430. Ajungem aici, nu cu micuța Dacie, căci drumul lin se isprăvește pe platoul de la Lespezi, ci cu autobasculanta cit o casă, în a cărei cabină, cinci oameni stăm confortabil, fără a stînjeni cu nimic mișcarea volanului cit roata unui car. Numai noi, cei veniți „să vedem”, sintem impresionati de muntele sfișiat, în felii, de fisurile ce ne par periculoase, amenințătoare, de utilajele de 40 de tone, care, integrate în peisaj, nu par mai mari decît o cutie de chibrituri. Cei „de-ai casei” își văd liniștii de ale lor, se pregătesc să „împuste pe Senin” și nu par a avea habar de cele ce stau scrise la intrarea în Casa lor de odihnă de la Lespezi: „Omule, nu uita că nu te-ai născut cu piese de schimb!” Nicăieri nu mi s-a părut mai adevărat acest adevăr... Nu înseamnă această nepăsare a lor că se aruncă orbește în treaba pe care o pun la cale, își iau toate măsurile de precauție, dar e sigur, se vede pe figurile lor, că nu li se stringe sufletul în fiecă clipă.

N-ar mai fi mult pînă sint gata pregătirile pentru explozie

și, parcă simțim că am devenit indezirabili, cu mutrele noastre, probabil temătoare, deși, în fața acestor oameni n-am recunoaște-o pentru nimic în lume. Sintem, însă rugați, cu mult tact, să părăsim locul, să coborim pe platou, avem și acolo ce să vedem, Casa de odihnă merită vizitată. E nouă, a fost construită de ei anul trecut, prin muncă patriotică. Ne conduce ingineră Maria Frățilă, gazdă perfectă, ne povestește de una, de alta, cu gîndul, poate, să nu ne supere îndepărtarea grabnică din locurile unde am mai fi zăbovit. Sigur, nu poate fi vorba de supărare, o explozie nu-i jucărie și dacă toată lumea se supune unei discipline de fier, instituită de însăși necesitatea protejării unor vieți omenești, nu vedem de ce n-am face-o noi, cei străini de munte. O ascultăm cu plăcere pe Maria Frățilă, se cam plînge că-n locurile astea au „puțină vară, un pic de toamnă și în rest iarnă.” Gîndim că ar fi multe altele care ar putea să înspăimînte aici o femeie. Numai că ea nu vede să poată trăi o altfel de viață, decît aceasta, de la Lespezi. De oraș, unde are firește o casă, doar e din Fieni, nici nu vrea să audă. Acum patru ani era cit pe ce să nască în mașină, n-a vrut să plece, se și coafase în dimineața aceea, era sărbătoare pentru ei, li se aducea drapelul de frunțăși. De opt ani trăiește printre oamenii acesștia care-i plac fiindcă-s aspri și mută munții din loc. Bărbatul ei e și el unul din aceia. Il întilnește pe drum și-l spune scurt: „Vezi, colo sus, e gata!”, cu acruul soției care transmite banale noutăți ale gospodăriei. Se întoarce, apoi, din nou la noi, gazdă drăguță, își potrivește instinctiv cască de protecție, cu gestul cu care, orice femeie și-ar îndrepta pe cap ultimul model de pălărie. Intrăm, la invitația ei, în magazinul deschis pentru oamenii Lespezilor. O facem numai așa, ca să n-o dezamăgim, întrebîndu-ne cam ce-am putea să găsim în creierul munților. Dar, găsim de toate, chiar și perechea de ciorapi albi, zadarnic căutați în București. „Probabil aici albul nu se prea poartă, s-ar murdări repede.” „Dar ce credeți, primesc imediat replica, noi umblăm mereu doar în cizme și salopetă? Sintem bine aprovizionați de jos, din oraș, asta e! Și dacă ați găsit la noi ceva de cumpărat, pui să știți

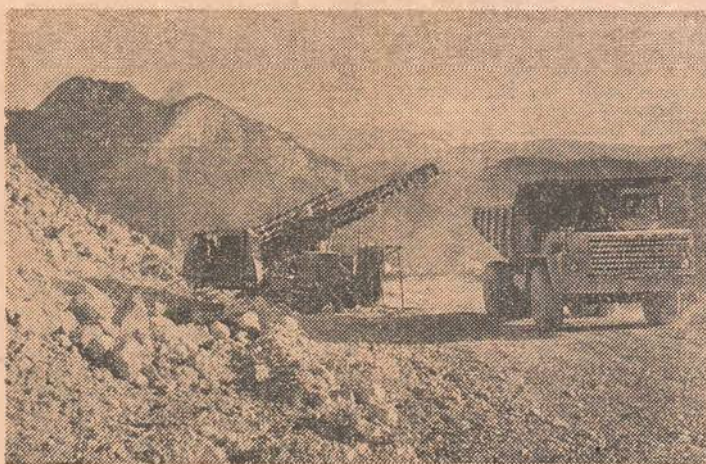
că ne bucurăm!” Ne invită apoi cu un gest larg spre scările de piatră albă ale Casci de odihnă. Pare, într-adevăr, o casă de odihnă, adică un loc în care vîi destul de rar, în clipele de răgaz. Totul este atît de bine pus la punct și de curat, încît n-ai zice că aici locuiesc mereu oameni.

De pe terasa largă poți admira un peisaj care te face să renunți la ideea unui concediu pe Valea Prahovei. Mai privim, în goană, mochetele, ni se explică, pe fugă, că sint din material recuperat, cauciuc sau cam așa ceva, nu înțelegem bine, dar par mochete ca toate mochetele, nu mai cerem amănunte, am auzit că se apropie momentul exploziei, nu vrem să-l pierdem și ni s-a spus că cel mai bine se poate vedea, fără pericol pentru securitatea noastră, cam pe la cota 1100. Așa că ne grăbim într-acolo, Dacia ne duce repede pe șoseaua lină, de data aceasta pe drumul de coborire al calcarului. Respirăm ușurați cînd ajungem la locul indicat pentru că n-am fi vrut cu nici un chip să pierdem momentul important al unei zile a cimentistilor. Ne oprim și așteptăm. În încordarea care ne stăpînește, tăcerea muntelui pare apăsătoare. Se aud doar ciripitul păsărelelor și susurul apei, pare grozav de poetic și ne întrebăm cum poate fi natura și rea. Liniștea este literalmente sfișiată de o sirena care străbate piscurile, umple văile, îi încrîncează carnea pe tine. Și durează, durează, crește în intensitate, te cutremură. Parcă muntele însuși se vaită în presimțirea că o nouă rană i se va face în trup. Este primul semn al „Atenție, explozie!”. Apoi, tăcere, mai grea parcă și din nou vaietul sirenei. Al doilea și, în sfișit, al treilea semn. Așteptăm. Cu sufletul la gură și cu ochii stîlpîți la munte. Deodată, ceea ce vedem acolo sus, ne aminteste de imaginile despre ciuperca bombei nucleare. Nici un zgomot — și ne mirăm pe moment. Emoția ne-a făcut să uităm că sunetul are, și el, legile lui de propagare. Trosnitura care zguduie valea ne reaminteste că legile acestea există și pentru Lespezi. S-a impușcat pe „Senin”. Combinatul „erou” își astîmpără iar foamea lui de calcar. Pentru a trăi. Iar pe „Senin” s-a făcut, din nou, senin!

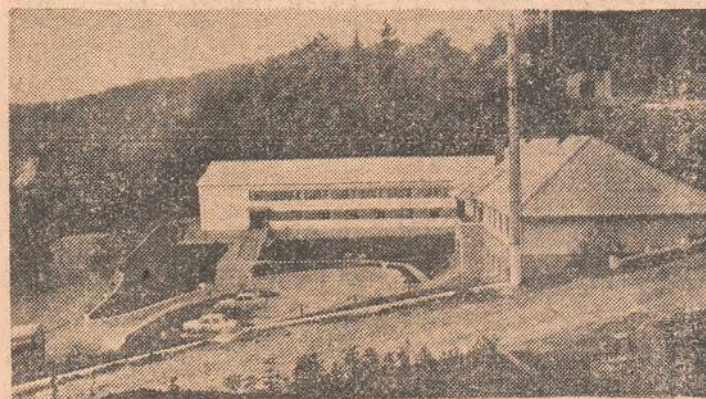
LIANA MOLNAR

Inainte de infruntarea cu roca

Autobasculante de 40 de tone, unele de fiecare zi

Casă de odihnă? Nu. Locuință pentru mineri

Inginera Maria Frățilă dovedește că bărbăția nu-i un atribut doar al bărbaților

Resorturile unei lumi

Ceea ce caracterizează volumul de proze scurte al lui Marin Almăjan, **Întoarcerea spre asfințituri** (Editura Facla), este manevrarea actului narativ spre confruntare. Confruntare în sensul în care două ori mai multe personaje sînt puse față în față și, cel mai adesea, timpul le-a modificat inexorabil atitudinile sau un individ se află în dezacord cu propria sa conștiință sau o situație extraordinară pune în contradicție un om cu mersul cotidian al vieții sale. Acuitatea conflictelor nu exclude umorul, dar nota dominantă este în general gravă, iar persiflarea încearcă să coloreze ceea ce se numește de fapt dramă. Un joc subtil al autorului de a eluda înfringerile existenței, de a nu le da un sens iremediabil, violent, de a-și puncta personajele să le depășească surzător, evident neputînd uita gustul lor amar. Viziunea aceasta de bagatelizare nu înseamnă nicidecum superficialitate pentru că, în spatele unui aparent cinism, finalurile frustrate nu lasă să se întrevadă soluții disperate.

Revederea fostilor parteneri de viață constituie pretextul mai multor povestiri. În **De partea cui a fost iubirea?** personajul masculin face radiografia fostei iubiri. Calcule ipocrite, miscări controlate, efecte previzibile lasă să se zărească același dispreț și dezinteres pentru femeia altădată frumoasă, pe care timpul a marcat-o vizibil. În **O zi de audiență** se reconstituie o poveste pasională pe care bărbatul o consideră acum aproape ridicolă. Interesante schimbări de stări psihologice, contorsionări gesturale, justificări sterile, vanități iau acum locul căutărilor sincere dintr-un alt segment de viață. Această atmosferă tensionată se derulează în **Întoarcerea spre asfințituri**. Cuplul de intelectuali realizați, la vîrsta ultimelor orgolii, macerati de conviețuirea prea îndelungată aproape nu mai comunică. Ingrată e și situația bătrînei mame nevoită să asiste la certuri interminabile și reproșuri inutile. O patetică poveste de iubire, privită retrospectiv, se desfășoară în **Povestea neterminată**, unde cei doi parteneri găsindu-se la vîrsta cînd sunt ancorati de familii și obligații sociale trăiesc cu frenezia o ultimă convulsie. Duiosia este zdrobită brutal de imposibilitatea de a dezerta. Toate aceste povești fremătă de incendii sufletești, tensiuni paroxistice și ratări. Ca mai toți autorii de o anumită vîrstă, Ion Marin Almăjan nu poate evita tentația „obsedantului deceniu”. În **Martorul**, un individ adus și inculpe niște nevinovați nu găsește altceva mai bun de făcut decît să demaște caracterul imoral al fostului coleg de liceu aflat într-o funcție importantă. Vasile Lăuceanu din **Musafirii**, bolnav de cancer, privește cu aversiune, teamă și speranță corpul medical de unde îi poate veni miraculoasa salvare. Colegul său Achim îi va oferi chiar pe patul de suferință revelația micilor sale suferințe, a înfrîngerei orbe, inumane care l-a călăuzit în acțiunile sale. Citeva povestiri din acest volum, adepți ai intimării despre care s-a mai auzit, bazate exclusiv pe un umor burlesc, nu ni s-au părut tocmai reușite. În schimb, cînd are o idee originală, autorul știe s-o exploateze. Așa este utopia lui Doru Crișovan, profesor, eșuat într-un sat oarecare. Cînd nesperat i se împlinește visul de a cutreiera lumea și se întoarce căsătorit cu o străină, tot satul se coalescează împotriva ei. **Basm orientat** este o scriitoare satiră la adresa subteranelor lumii scriitoricești. În sfîrșit, două dintre povestiri ating cotele cele mai înalte ale dramatismului. În **Moartea ca o mireasă hoată**, mineral Izgan, prins în galerie de o inundație, își derulează cu vitează halucinantă biografia sa și a ortacului, al cărui cadavru filifit macabru, vestind apropierea morții. În **Dilema**, șvabul Francisc Remel, la retragerea trupelor germane, nu există să-și ascundă consenții români în propria casă, evident cu riscul vieții sale.

În general personajele lui Ion Marin Almăjan pornesc din mediul rural și vor să cucerească

orașul. Unele chiar reușesc. Dar vechi amintiri, cutume, reflexe, le dezvăluie mentalitatea de cetățeani travestii. Mărunte observații de viață, detalii psihologice semnificative revendică un particularism bănățean pe care autorul îl afișează ca pe un standard. Serse cu nerv, aflate pe deplin sub suveranitatea realului, prozele lui Ion Marin Almăjan decodază resorturile intime ale unei lumi.

IULIAN CO STANDACHE

Activitatea vulcanilor stinși

O rostire curată, limpede, alcătuită portretul subtil, diafan po-alocuri, dar mai ales dramatic al unor gânduri ce-au devenit, printr-o aducă corectare a lor, trăiri pure, aproape nevinovate, ca niște răni a căror cicatrice par să semene cu craterul unor vulcani despre care se spune că ar fi stinși, dar... Cu alte cuvinte, poezia lui **Horia Bădescu**, cuprinsă în volumul **Apărarea lui Socrate** (Editura Eminescu, 1985), este relatarea scenică și blîndă, la prima lectură, a unui univers liric așezat în rosturile sale, constituit și delimitat ca atare, configurînd o structură apolinică, meditativă. Dar sub aceste ape domoale se simt curenții puternici pe care poetul îi taie energic și sigur, efortul său fiind, după lungi exerciții de insingurare, de durere asumată fără nici o urmă de emfază, aproape insesizabil. Mărturisirea de sine a poetului poate porni de la cele mai mărunte și insignifiante priveliști: „Iarăși stai între aglice / sălbatic, / iarăși te dedai ticăloasei plăceri / a contemplației, / în timp ce alături / nevinovatele ierburi / se sugrumă cu voluptate pentru un pumn / de țărîna” (**Între aglice sălbatic**), dar și de la orbitoarea viață a fulgerului: „Cît de greu învățăm / viața fulgerului! / Cît de încet, cît de tîrziu! / Atunci cînd nu mai e / decît cenușă și sunet, / atunci cînd cenușa însăși / nu mai e decît / amintirea cenușii! / Cît de fără durere sint cicatricile, pe care le-am asemuit așa zisilor vulcani stinși, cît de calmă este poezia sa, autorul însuși o spune: „Acolo unde ceva a fost smuls, / aruncat, / uitare a spaimii și tipătului, / țarm / pentru singele care nu se va mai întoarce, / față văzută a timpului, / urma eternității” (**Cicatrice**). Chiar dacă se întoarce în timp, într-o zi de octombrie, de exemplu, cînd el și prietenul său erau „doi orbi bijbind la marginea / cuvintelor / doi orbi sprîjiniți într-o cîrjă / de sunete / într-o zi de octombrie”, sau privește clipa prezentă a ninsorii, „Cade zăpada fumegînd / de ieri, de-a laltăieri, de cînd? // Cade zăpada, cade-ntruna; / unde ne-om opri de-acuma? // Cade zăpada, doamne, cade, / nici tu nu știi cine ne scade!”, poezia sa nu se oprește doar la ceea ce s-ar numi fixarea cadrului, a descrierii în sine, cum o făceau pasteliștii de-altădată, ci forează într-un teritoriu aflat mult sub liniștea apelor de la suprafață. Acolo, în adîncuri, trecutul și prezentul se contopesc într-o perpetuă contorsionare senzorială a cărei deschidere spre noi și surprinzătoare semnificații dau poeziilor un aer de frumusețe aparte. Precizînd că poezia lui **Horia Bădescu** se mai bucură și de calitatea, nu prea des întîlnită la mai tinerii poeți, de-a renunța la metaforismul baroc, excesiv și agresiv pînă la saturație, că enunțul său se străduie într-o limpezirea imaginii, inclusiv a sintaxei poetice, că emoția rezidă din căldura și simplitatea unei confesiuni a cărei esențială marcă este sinceritatea discursului, nu facem altceva decît să înscrim acest volum în perimetrul acelor cărți de poezie ce fac dovada că mai întîii și-nții au fost trăite și-abia mai apoi scrise.

VICTOR NIȚĂ

Liniește blindă

Între atîtea și-atîtea experimente, împotriva cărora n-avem, la urma urmelor, nici o obiecție, intrucît orice experiment, pornit dintr-o sinceră și auten-

tică investigație plastică, poate fi, fără țagadă, un cîștig pentru devenirea oricărui artist, expoziția pe care **Radu Dărăngă** a deschis-o recent la galeriile **Orizont** are, între alte calități, și meritul de-a emana o liniște blindă, o bucurie a culorii, o plăcere de-a privi și descoperi alcătuirea lumii. Ochiul celui ce se-aplecă asupra picturii sale se luminează pe dinlăuntru, se cuprinde de-o reverie calmă, tăcută. Peisajele sale, cu cururi înalte și vaste, tulburate doar pentru a sugera lumina de după furtună, sau portretele, ori naturile statice, inclusiv compozițiile sale sînt exact ceea ce pictorul le-a voit, adică fidele reprezentări ale realului, ipostaze decantate ale lumii înconjurătoare. O ulciță și un măr, de exemplu, sau un elegant și rafinat ceainic, o tabachere și-o pipă, ori un vas butucănos încărcat de flori mărunte și fragile, sînt pictate cu o minuție academică, amintind de școala flamandă de-acum trei secole, dar și de lecțiile unor pictori români, Andreescu sau, mai curînd, Petreșcu, toate acestea nu vor să fie altceva, cine știe ce sofisticată și inventivă imagine a unei anume stări de spirit, ci însăși expresia plastică, picturală, a acelor obiecte. **Radu Dărăngă** nu filozofează, precum atîția alții, ultramodern și excesiv de complicat, ci pictează cu o trîbită, asumată percepție poetică dublată de un acut simț cromatic și o îndelung elaborată construcție a compoziției. Chiar dacă se lasă pradă reveriei, în fața unor peisaje mai degrabă umile decît simple, cum ar fi un drum de țară, o potecă urcînd spre o căsuță avînd în prim plan un gard mărunț, sau în fața unui rîuleț, sau pe malul unui lac cît o palmă, pictorul păginează cu acuratețe, ritmîndu-și compozițiile cu tuse luminoase, calde și energice în același timp, astfel încît decuparea din real capătă personalitate. Nu credem a greși afirmînd că există un oarecare decalaj între aceste peisaje și cele, foarte în vogă în ultima vreme, ce se chinuie a concura ilustratele turistice, ca să numim astfel avalanșa unor lucrări, în tot felul de expoziții, inclusiv la **Radu Dărăngă**, a căror firavă personalitate derivă din aerul insolit-romanizat al unor străzi din Amsterdam, Iași, Veneția etc. Obiect de studiu pentru pictură, arhitectura a urcat în prim plan grația unor maestri ce-au știut să descopere sugestiile cromatice și sensuri multiple, în primul rînd afective, în „portretul” unui zid, mai mult sau mai puțin celebru, ori în ansamblul unui monument arhitectonic. Dar se manifestă și un exces în această direcție și din păcate sînt prea puțini cei ce mediteză asupra valorii artistice în sine a acestor „vederi ilustrate”. A nu se înțelege că refuzăm în totalitate lucrările lui **Radu Dărăngă** pe această temă, ci doar pe cele care, dincolo de culoare și echilibrul compozițional, n-au o suficiență încărcătură emoțională, nădădă celei ce-am sesizat-o în peisajele aparent insignifiante, dar atît de personale, totuși, ale unor comune și mărunte crimepe de lume. În fața lor, ca să fim mai expliciti, gîndul e parcă mai liber și mai profund, taina e mai densă, visarea e mai lungă, mai diversă, mai interiorizată, calități și cîștiguri pe care pictura lui **Radu Dărăngă** le manifestă din plin.

N. VICTOR

Valca Doftanei — un sat care-și rescrie desenul sub dictarea artei

Există momente, precum acel de curînd petrecut la **Valea Doftanei**, comună de frunte a județului Prahova, momente deci, în care complexitatea legăturilor unor fapte culturale și sociologice, tratate adesea izolat de către culturologi sau etnosociologi, își dezvăluie, dintr-o dată, cu precizia unei demonstrații de caz, conturul precis al vîlutei lor dialectice, cristalizînd într-o formă de nobilitate exactitate multitudinea constatărilor și impresiilor anterioare. Să concretizăm, așadar, ideea din enunțul precedent. Cu deosebire în ultimul deceniu, cercetătorii dinamicii sociale, în primul rînd experții în civilizația rurală și în arta tradițională, manifestă anume rezerve, îngrijorare chiar, față de mutațiile în estetica rurală, în arhitectură și în organizarea mediului ambiant, care odată cu implantarea puternică a confortului orașenesc în case cu etaj — aici, la **Valea Doftanei**, există chiar numeroase case cu două etaje, dovadă că bunăstarea unei hărăcii și priceperi admirabile a pososit mai din puțin decît pe alte meleaguri. Iar dacă ne uităm în registrul primăriei și aflăm că există în aria acestei comune mai mult de două capete de taurine pe locuitor (mi-e peste puțină să număr cu zecimale aceste grigorescienle intruchipări), ni se conturează, cu evidență, secretul belșugului acestor oameni a căror principală ocupație este, evident, creșterea vitelor. Așadar, din chiverniseala zdravănă a unei munci pentru care, cel mai adesea, ziua-lumină e o unitate de măsură cu totul necorespunzătoare, sătenii din **Valea Doftanei** și-au durat case ca la oraș, așa ca să le poți vedea de departe (pentru că aceiași etnologi la care mă refeream anterior sînt unanimi în a aprecia năzuința de „a fi gospodar de fală” drept o stare de spirit tradițională a țăranelor, ce a trecut nealterată prin toate transformările de structură și de mentalități pe care apropierea de oraș, noile închețări economice și sociale le-au adus în viața satului). Casele sînt arătoase fără doar și poate, strălucînd de curățenie, arătînd permanent a nou, cu zidurile fără o zgîrietură. Dar fie rutina îmbinată cu ignorarea specificului local dovedite de arhitecții autori ai proiectelor, fie limitele de măiestrie și de imaginație ale meșteșugarilor care le-au înălțat, fie ambele aceste cauze la un loc, au făcut să se piardă grația și echilibrul estetic al modestelor dar incomparabilelor case țărănești de deal, sursă de inspirație a marilor arhitecți din trecut, care au fărînit stilul construcției tradiționale românești. În plus, o modă adusă de meșteri dinspre margini de oraș — o idee nepotrivită despre cum să-ți pui în evidență bunăstarea, cine știe? — a făcut ca aici, la **Valea Doftanei**, într-o zonă de tradiție pentru civilizația lemnului, să cîștige teren acel lipsit de har artistic și costisitor stil al fierului forjat pe care-l întîlnim lăfăindu-se cu obositoare prisosință și în construcția gardurilor, în grilajele cerdacurilor devenite „veran-

de” și, chiar fără nici o noimă, la ferestre.

A venit însă, cu patru ani în urmă, fericita inițiativă a forurilor de partid și culturale ale județului, zbaterea de om dăruit artei dar și de mare „sufletist” a președintelui filialei locale a Uniunii Artiștilor Plastici, **Nicolae Kruch**, sprijinul generos al întreprinderii forestiere (care a oferit spre folosință o cabană-vilă) și al unei întreprinderi din Cîmpina, de a organiza pe aceste meleaguri o tabără pentru artiști. Primul gospodar din **Valea Doftanei**, primarul **Emil Cojocărescu**, cu bunul simț de vechi tehnician forestier, poate mai întîii din același sentiment de a face ceva „spre fala comunei”, s-a dedicat cu trup și suflet noii inițiativă; și astfel s-a născut **Tabăra națională de arte plastice de la Valea Doftanei**. În fapt, tabăra se află mai sus de comună, într-un loc denumit, din vechi, de localnici **Valea Neagră** și care a început să fie cunoscut acum, de acciși localnici, drept „**Valea artiștilor**”. Deschisă tuturor categoriilor de artiști plastici, tabăra a cunoscut, în cele patru ediții ale sale de pînă acum, cîteva zeci de talentați creatori în domeniul sculpturii în primul rînd (civilizația lemnului reintră în drepturi), dar și pictori, graficieni, artiști decoratori din întreaga țară; la ultima ediție au participat și plasticieni din **Torun** (R.P. Polonă) și **Magdeburg** (R.D. Germană). Fiecare dintre aceștia a lăsat, la încheierea stagiului de lucru, cel puțin o lucrare în zestrea taberei. Simbata trecută, deci la puțin timp înainte de plecarea delegațiilor la marele forum democratic al Consiliilor populare, s-a inaugurat la **Galeriile de artă din Ploiești**, expoziția creațiilor realizate în **Tabăra de la Valea Doftanei**. Este, categoric, o expoziție apropiată de valoarea unei bienale republicane. Pe care, atunci cînd **Emil Cojocărescu** le va relata colegilor săi într-o gospodărie comunelor țării realizările de frunte ale consătenilor săi, o va menționa, sînt sigur, cu justificată mîndrie. Pentru că, pe parcursul celor cîteva ani de cînd există **Tabăra de arte plastice**, primarul din **Valea Doftanei** a trecut de la sentimentul că „face ceva spre fala comunei” la **conștiința faptei de Cultură** (cu inițială majusculă) pe care o întreprinde. Dovadă și următorul dialog: „— Am auzit că anul acesta se încheie lucrul la tabăra de la **Măgura Buzăului**. — Da, devine doar muzee în aer liber. — Atunci, de la anul vom aduce aici și piatră, marmură, solicitîndu-i pe artiști să ne făurească statui pentru locurile de vază ale satului.”

Desigur, suita acestor demersuri este, prin ea însăși, demnă de consemnat. Dar ceea ce țîn să subliniez, ceea ce face obiectul esențial al acestor însemnări sînt două semnificații de profunzime în cîmpul de forțe al culturii contemporane. Prima — a experienței originale, cred, chiar pe plan mondial, în cadrul căreia un sat devine susținător permanent al unei tabere de creație artistică (termen de comparație, se află doar tot la noi, în nordul Transilvaniei, la **Căsoaia**). Cea de-a doua semnificație — închiderea strălucită a buclei dialectice la care mă refeream la început: prin apropierea de arta cultă și de slujitorii ei, satul își modelează adesea gustul frumosului și își regăsește valorile culturale tradiționale.

MIRCEA HERIVAN

CAP LIMPEDE

● **Jazz. Costinești '85.** S-a încheiat și ediția de vară a Festivalului de jazz. Patru zile și patru seri, scena Teatrului de vară din Costinești a găzduit cea mai reușită dintre edițiile estivale ale jazzului, care a dovedit încă o dată că această muzică poate fi receptată în egală măsură de tineri și maturi. În fața unui public numeros, trupele prezente au arătat noi achiziții muzicale, obținute mai cu seamă din rafinarea împrumuturilor din muzica populară românească, ceea ce înseamnă că formațiile noastre se află într-o continuă căutare a celor mai

inspirate formule. Pe scena de la Costinești au evoluat trupe din toate colțurile țării, semn că această muzică a devenit de acum prețuită și acceptată unanim, printr-o participanți numărîndu-se **Liviu Butoi**, **Mircea Tiberian**, **Radu Marius** — trio (Timișoara), **Silex Quartet** (Sibiu), **Triptic** (Cluj-Napoca), **Studio** (Iași), **Creativ** (Constanța), **Opus 4** (București), **Trio Dan Iancu**, **Ionel Bota**, **Eugen Gondi** (Timișoara), **Vocal Jazz Quartet** (Sibiu), **Ioan Baciu jr.**, **Anca Parghel** (Suceava), **Ionel Bota**, **Béla Kamocsadu** (Timișoara) și neobositul **Johnny Ră-**

ducănu. Culegînd, la închiderea festivalului cîteva opinii ale organizatorilor, am aflat printre altele de la directorul cultural al stațiunii, **Cornel Gogoasă**, că aceasta „a fost cea mai reușită ediție de pînă acum atît în ceea ce privește numărul participanților, cît și în privința desfășurării artistice”. Majoritatea participanților au fost de acord că prezențele în festival au atîns o înaltă cotă de profesionalism, ceea ce a sporit prestigiul acestei acțiuni devenite de acum tradițională. Nu îndeplinitor, un autorizat în ma-

terie, **Mihai Berindei**, propunea ca asemenea inițiativă să fie adoptate și de alte stațiuni, intrucît jazzul românesc a ajuns astăzi să fie apreciat nu doar la noi, ci și peste hotare, propune pe care o considerăm și noi oportună și care merită să stea în atenția celorlalți organizatori. Festivalul de la Costinești a arătat că formațiile noastre de jazz au trecut de mult peste faza experimentului, aflîndu-se deja în linia celor mai de seamă reprezentanți internaționali ai genului”. (**Elena Ștefănescu**).

atelier literar

de G. Dumitrescu

Adiana Pop: Deocamdată, e mai vizibilă o anumită ușurință în versificare, aptitudine prețioasă, firește, care trebuie luată în serios, cultivată cu grijă, perfecționată etc. Intențiile din scrisoare minus cea cu... balonul rotund — care e neserioasă, puerilă, mai prejos de idealul la care, îndreptățit, aspiră condeii dl... par să fie bine orientate, laudabile, și nu depinde decât de străduința și consecvența dv. în materie de școală, lectură, studiu și pregătire multilaterală, ca ele să fie încununat de succes.

Dana Avramescu: Ceva, în „Primăvara”, „Tăcut”. Dar, față de aspirațiile pe care le nutriți, știți încă mult prea puțin despre poezie, despre istoria ei, despre evoluția meșteșugului liric, despre marii poeți ai lumii, etc. Într-o asemenea situație, programele pe care le așteptați nu vor veni, nu pot veni... (iar schimbarea fără rost a pseudonimelor nu face decât să anuleze sau să infirzie la infinit posibilitatea de a vă urmări și aprecia corect evoluția...).

Filip K.: Urmărim cu strângere de inimă refuzul dv. de a lua lucrurile în serios, de a încerca să puneți în valoare talentul și experiența de care dispuneți. Nu e de semnalat decât o singură pagină care tinde să se ridice în planul semnificației („Liber”), printre numeroasele pagini de expirată și conservatoare „avangar-

dă”...
Goetz: O neînsemnată sperietură, care nu justifică nici un fel de neliniști ori spaima viitoare... Important (esențial) este că ați reușit la admitere!...

Fl. Buda Szatmary: E inutil să ne cereți scuze pentru scrisul neciteț (chiar dacă vă scuzăm, tot nu-l putem descifra!)... Iar dacă ziceți că vă e „perfect accesibil” să scrieți în așa fel încât să înțelegeți numai dv. și grafologul ce-ați scris, atunci bineînțeles că e preferabil să trimiteți textele direct grafologului și nu nouă!...

Paul Sirbu: O frântură de poezie, în 4 („Mă agăț de orice”).

Grațiana Saucă: La revistele pentru copii.

Prof. Nicolae Mihai: E ceva, desigur, un început, cu mare apetit pentru extravagante ostentative și epatare, nejustificând, deocamdată, nici publicarea, nici (mai ales!) opțiunea gravă de care vorbiți (care ar pretinde o mai îndelungată și mai profundă reflecție). Să mai vedem și alte pagini.

Aurora (Galați): E greu de tras o concluzie, în clipa de față; trebuie să ne trimiteți mai multe pagini. Până una-alta, se poate observa că scrisul (mai ales în scrisoare) e îngrijit și sensibil, dar cunoștințele în materie de literatură, lecturile, etc. par să fie încă destul de modeste. Vom vedea, în continuare. (Ca să fiți siguri că picurile

ajung unde trebuie, menționăm: „Pentru Atelier literar”. Scrisorile și manuscrisele trebuie semnate, firește).

V. Sitaru: Un sfat bun nu e niciodată de prisos, cum se zice, — iar în privința cunoștințelor de limbă ne rămâne întotdeauna câte ceva de învățat, de descoperit... Dv., bunăoară, vă e sortit să aflați (abia acum) că diurn nu înseamnă zilnic (cotidian), nici la ordinea zilei (ca în exemplul dv. „probleme stringente, contemporane, diurne aș zice”), ci înseamnă de zi, în opoziție cu nocturn (de noapte). Deocamdată ați. În ce privește versurile, n-am găsit nici acum nimic nou: aceleași înghetări mediocre, convenționale, în marginea banalității.

Mihaela Andreescu: Există, fără doar și poate, o dispoziție lirică, ale cărei manifestări grafice sînt, însă, deocamdată, foarte tulburi, învălmășite, insuficient decantate. E cazul să contindați, mărind efortul de limpezire, de eliberare a textului de sub povara elementelor supra-adăugate, parazitare, de tot felul. Revențiți (și cu o scurtă prezentare).

Giuseppina R.R., Daniela Micoci, Trandafir Simpetru, D.E.R., Iosif Brad, E. Vinski, Gh. Dragotă, N.A. Severin, Iacob Coman, Maria Bucur, Mara M., Cosma Georgescu: Nimic nou!

GEO DUMITRESCU ■
N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.

VIRTUTE

Imprevizibil și profund
te descompui,
virtute!
Asemeni lui Sisif,
îți ridici în van
chipul tău
de început...

LUCIAN CESINA

POEZIA FERESTREI

Cuvintele cînd se string
trebuie vărsate pe pămînt
sau în mare.
Rămîne în locul lor o liniște,
altfel, pentru fiecare.

Liniștile cînd se adună
se clădesc blocuri mari, translucide,
imune la furtună.
Lumina e un cub
văzută oriunde te-ai uita.
Pe o pernă elastică
doarme presată
floarea amară de nu-mă-uita.

Copiii vin încet
spre lecțiile grele, apoase;
ei au timp berechet,
pierd ceasuri lungi prin clase.
Pomi înfloresc nevăzută,
ora are o deschidere ca o pilnie
spre cer
prin care cad boabe de piper,
aripi negre, pene lucioase.
Pînă scriu aceste mici bucați de oase,
copiii sînt înghițiți plictisit
de nășătoasele clase.

CONSTANTIN BUCIUC

SUPRAREALISM

A treia oară
trupul îmi era ea fluturii
uitasem ciți ani am și cite stele
încercam într-un gest botticellian
nepietat încă
dar aparținînd cu siguranță
Primăverii

ANA MARIA CRIȘAN

CASA DIN AMINTIRE

Casa,
între legănat de salcimi...
Atîta liniște o învăluie
dinspre amintire
că s-ar putea asculta
mirarea lucrurilor
cum o macină între pereți
și se depune
pe adînc-îngropata ființă a nemiscării
colbul lor alb
prin care doar umbra și lumina
s-au tîrît nepăsătoare
asemeni marelor
pe țărături ocolite de întimplare

AUREL ALBU

VINATUL DINTII

Scara pe care stai
nici prea jos, nici prea sus
încercînd să urci încercînd să cobori
încercînd să țipi încercînd să te zbați

Nimeni nu credea nimeni nu știa
cîtă tristețe în inima mea

Făcută publică, durerea devenea zorzoană,
stearpă și sonoră — sentiment în goană.

În lumea de fier în care eram căleii
vulnerabilă toată — vinatul dintii.

CELIA BĂNUȚ

FLUTURELE

El zboară
lăsînd în urmă
fin rumeguș de aer

Dincolo de flutur
începe
închipuirea

E străveziu
ca o lacrimă
peste care ar trece
trenuri de marfă

E asemeni
unui sărut
care-și caută buzele

El moare
singur
în zbor

IULIAN BOLDEA

Mamă bună,
mamă mică...

Ce ciudat: una dintre cele mai obsedante „teme” ale poeziei lumii (și poate ale poeziei românești în special), incantarea Mamei, nu și-a găsit poetul care s-o abordeze și el obsedant, între copertile unei singure cărți!

De la exemplele coplesitoare (Eminescu, Arghezi, Labiș) și pînă la cei mai buni poeți ai momentului de poezie actual ne întîlnim cu numeroase poezii respicite în volume în care magiul simbol al Mamei e solicitat să sune și să consune cu tot ce e mai pur în sufletele dăruitorilor versului.

Un îndeajuns de ciudat autor (vom vedea de ce) ne oferă acum, de nu Cartea, o asemenea carte, dedicată în totalitatea alcătuirii ei, Mamei și numită chiar așa, cu simplitate orgoliosă „Pocme pentru Mama”. Eu unul, o așteptam. Pot zice chiar că i-am repetat stăruitor acestui autor că trebuie s-o scrie și să ne-o ofere. Citindu-o, acum, mă simt emoționat. Mircea Micu, despre truda căruia scriu, întîrzie de ani buni să ne dea continuarea prozelor („Patima” și „Semnul șarpelui”) ce i-au conferit toate datele unui debut strălucit, se îrosește într-o publicistică voioasă și comodă ce povestește (reale și imaginare) „întîmplări cu scriitorii” și, mai ales, produce în ritm manufacturier un neversos număr de parodii vîndînd, desigur, vervă și meșteșug dar diminuîndu-i fiorul liric, capacitatea de obiectivare, într-un cuvînt, personalitatea. Tot astfel, excapada sa mirceaelladescă în domeniul prozei fantastice cu orice chip, nu „rimează” cu propriile-i, stenic, promisiuni. Și iată-l, poetul izbutește să se ta în serios. El ne dă o carte de greutate. El se reinstalează în speranțele noastre. Cea mai frumoasă, cea mai durabilă „întîmplare” cu un scriitor e chiar aceasta: scrierea de cărți bune. Restul aparține anecdoticii.

„Poeme pentru Mama” (cartea e împodobită de excepționala copertă semnată de Mircea Dumitrescu, din care, ca dintr-un vitrai iernatic se desprinde chiar chipul Mamei poetului, intrat și

el în iarnă) sînt, pînă acum, punctul cel mai înalt atins de Mircea Micu în literatura sa. Virtuozul într-ale parodiei (cu cîtă stăruință încerca Nichita Stănescu să-l deturneze pe Mircea Micu de la confecționarea lor!) izbutește să „uite” tot ce a „învățat” scriind ca alții, de nu chiar poeziile altora și, iată, ajunge să scrie singur și cu sine în chip de uncalită. Ca toți bunii poeți ai Transilvaniei el renunță la versul „dulce”, cîntat, neapărat melodios și, amendînd „muzica” o înlocuiește, superb, cu o spunere sincopată, dramatică. E căutat miezul lucrurilor, rostirea e netă, vorbele par rupte de pe gură și de(din) inimă. Pornind de la motive ce doar par a fi strict autobiografice, Mircea Micu ajunge să dea trup unor simboluri fundamentale ale ființei, Mama devenind un concentrat de fior cosmogonic (de frig galactic — convertit în energie vitală) modelat de traume și drame și ele abisale; Mama devine cuvînt, inventatoare și purtătoare de cuvînt. Mama sublimă toate înaltele haruri ale spiritului; ea e, pe rînd, depozitară a Memoriei colective, cronicar sever și imparțial, caligraf cu lacrima, zidar mișcînd cărămizi transparente, morar ce plămădește piinea iubirii, ea e certitudinea duratei, o casă alcătuită din temeiuri friabile a dorului, ea e visul, transcendera în real a proiecțiilor mitice; e statornicia, e speranța:

„Mamă, eu te-am visat trecînd / pe-un fir de nor, pe-un fir de zare, / firavui-ți trup amestecînd / cu zbor de paseri călătoare. / Mamă eu te-am strîngat să stai, era un drum ciudat, de spume; / unde plecai? / de ce plecai? / spre care început de lume? // Erai frumoasă și aveai / aripi de inger albe, mamă. / și te strigam și n-aveam / sau nu vroiai și mi-era teamă. / Acele păsări argintii / mi te duceau în vis, ușoare, / în zborul lor de veșnicii / tăcute și nepăsătoare...”

„Nepăsător”, implacabil e și pasul, prin lume, al Mamei și(și) acest ritm (îne de mecanica trecerii pe cer a stelelor și a Lunii... Starea Mamei (făptură care nu stă niciodată) e astfel veșnică plecare, înnebunind cu abur grav, memoria fiului ce nu poate crede că acest mers ar putea fi cîndva întrerupt. Toți poezii au cruzimea de a se imagina lunecînd în moarte înaintea mamei, lăsîndu-le lor, cele roase

de așteptare și ingenunchere și smerenie, grozăviile solitudinii, lăsîndu-le (perpetuuă facerea și des-facere) toate durerile și disperările, purtate demn, printre oameni și arbori precum purtau cariatidele pietrarilor greci, frizele de templu...

„Se risipește mama, bătrînii mări îngheață, / tot mai atent stau noaptea cînd luna mă răsfăță, / aștept din depărtare o pasăre să vină, / o pasăre de taină păstrată pe retină. / Și nu am somn de-o vreme și teama mea respiră / în crinul tremurînd precum o liră. / Ea va veni odată, spre dimineață, cînd, / voi fi tăcut și rece și gol ca un mormînt. / Ea va intra, firește, prin geamurile groase, / cu ciocul ca o spadă, cu ghearele întoarse. / Și stînd pe-o etajeră, cu trupul ei diform / va aștepta zburliță și mută să adorm. // Se risipește mama, simt asta după cum / bătrînii mei îngheață în nopțile de scrum...”

Mama spală, în vis, cămășile fiului cojite odată cu pielea copilariei „cu spumă de stamină”, sapă cu hîrlețul „grădina lată cît o batistă”, cercetează cu ochi goi drumul prăfuit pe care întîrzie să vină cu scrisori „bețivul de poștaș”; Mama face „compot de vișini și gutui” dar și un mormînt întocmit, teapăn, cu gârduț de fier și cu beton, momîndu-l (și astfel!) pe fiul înstrăinat într-un oraș unde și mormintele sînt precare; ea deschide dulapurile casei vechi cu gesturi cu care ar putea deschide Timpul...

„Poemete” acestea sînt, în totul, memorabile. Autorul lor își vadește înzestrarea ce i-a adus pînă acum îndeajuns alînt literar spre a-l mai căuta cu orice preț ori cu preț mic, el are capacitatea de a-și construi emoțional, delicate carcace lirice în care închide duhurile eterne Transilvanii. Hirsut și vulnerabil, „pe jumătate intrat în pămînt” (decî în bătrînețe) Mircea Micu anulează cu un gest fericit „jovialitatea” balcanică și nu carpatică a unor produse ce nu-l reprezentau.

Cu cartea despre care scriu și din care am desprins, lăsîndu-i să zboare, cîțiva fluturi atîpiti, el „complică” jocurile generațiilor și promoțiilor poetice fiind, acceptat sau nu, un competitor redutabil, cu care, de nu va mai glumi prea mult, nu e de glumit.

O carte frumoasă.
O inimă frumoasă...

GHEORGHE TOMOZEI ■

Revista mea „Izvorasul”
a fost tipărită de trei țărani

(Urmare din pag. 9)

rea agriculturii este o invenție feminină. Numai o femeie a avut timp și curiozitatea să observe că din semințele anumitor plante păioase sălbatice cresc altele, în același loc unde au căzut”. Deci și pe planul culturii, cum spuneți dv., ca și pe cel al agriculturii, cum spune Eliade, la început a fost femeia.

— A fost și a rămas.
— Și cu ea, punem punct folclorului?

— N-am zis asta. Anii d'n urmă, cei care ne-au redat demnitatea nației și dreptul de a avea o istorie, o civilizație, o cultură, nu numai străvechi, dar și tulburătoare prin dăimuire și bogăție, au dus la reevaluarea folclorului, și nu prin inițiativa sporadică a amatorului, ci prin înalta grijă a statului. Folclorul ne înconjoară de pretutindeni, e mai mult decît ieri la îndemina multîmilor! Festivalul național „Cîntarea României” și l-a asumat ca pe o dimensiune de esență, iar cercetările de folcloristică sînt astăzi la apogeul lor.

— Știm că ați purtat, prin ani, o vastă corespondență, cu cercetătorii români și străini ai folclorului nostru.

— Am adunat în arhiva mea vreo 52000 de scrisori.
— N-ați vrea să ne arătați cîteva? Dintre cele venite de peste hotare, de pildă? Poate că decupăm din ele niște rînduri interesante pentru cititorii noștri.

— Toate colecțiile, toate documentele mele le-am donat nu demult Arhivelor Statului. De ce să zacă aici, într-o casă pustie de om bătrîn? Cercetătorii interesați de hîrțile mele le-au răscolit de multă vreme și pe de-a-ntregul. Alți oaspeți n-am, deși pe unii din ei mi i-am dorit foarte mult.

— Ce fel de oaspeți?
— De pildă, școlarii din Bistrița. Mi-ar fi plăcut ca dascălii lor să-i fi luat de mină și să-i fi adus din cînd în cînd pe la mine. Ca să-mi asculte bătrînețile cîntece, să răsfoiască „Izvorasul” și alte reviste (vreo 200 de colecții complete de periodice românești), să-mi umble

prin bibliotecă, prin cele peste 4000 de volume, despre români, despre istoria și cultura lor, să-mi privească tablourile (cu semnături de maeștri), să-mi cerceteze micul muzeu arheologic și etnografic pe care l-am întocmit cu piese culese din zonă. Cred că niște lucruri de învățat ar fi avut acești copii.

— Chiar și dascălii lor.
— Mi-au călcat pragul oameni de pretutindeni, mii de oameni, dar cei de-aici — prea puțin.

— Nimeni nu-i profet în satul lui.

— Așa-i.
— În satul ăsta în care n-ați fost profet ați înfăptuit totuși incredibil de multe. Ați adunat documente de mare preț și ați pus în mișcare o mașină pentru produs cultură, inventată de dv., care s-a numit „Izvorasul” și care a funcționat neîntrerupt peste două decenii. O miraculoasă, modernă mașină, într-o Românie „eminentamente agricolă”!

— Vă rog... Iarși începem să exagerăm?

— Bine, să vorbim atunci despre altceva. Cînd v-am găsit adineaori aici, pe banca din curte, erați cu o carte în mînă, Cîteați fără ochelari. Asta nu mai e o exagerare, am văzut-o cu ochii mei, prin ochelarii mei.

— Da, citesc încă fără ochelari.

— Imaginea dv., aici, singur în curtea pustie, lingă casa pustie, mi s-a părut însă — iertăți-mă — deprăntată. Nu vă apasă singurătatea?

— Nu, de ce? Mai citesc, mai scriu, mai umblu de colo-colo, mai poposesc pe la porți bătrîne, pe la strane de cîntec ce încă grăiesc, încercînd să rogăsesc voci șoptite, fire melodice rupte sau subțiate, ca să le țes din nou și să le fac să sune. În rest, nu vă faceți griji, îi port singur de grijă. Încă mai sînt în stare să-mi sap grădina, să tai lemne de foc și să-mi fac o clorbă.

— Care-i secretul tinereții fără bătrînețe?

— E acolo, în basm.
— La mulți ani!
— La mulți ani!

Spor la muncă, spor la învățătură!

Tara e casa unui popor. O casă la care fiecare generație mai adaugă ceva. Munceste la ea fiecare om care o iubeste. România de azi e patria, e casa pe care au clădit-o și au apărut-o toți ai noștri care au iubit-o, de la începutul vremii până acum. Și cultura poporului, și povestea lui numită Istorie se află în casa cea mare a neamului tău. Ea le cuprinde pe toate, alături de casa în care te-ai născut, de lumina ochilor părinților tăi, de mina celui dintâi învățator al primelor litere pe care le-ai scris, alături de tot ce înseamnă sufletul tău și speranțele tale. Iar, între toate armele cu care se apără și între toate uneltele cu care se clădește casa unui popor, cea mai nebiruită este inteligența lui. Așa încât, pentru lucrarea de peste veacuri de care vorbim, școala a fost și va rămâne ucenicia marelui meșteșug. Lumea modernă, care pune la întrecere popoarele pentru prosperitatea casei celei mari, recunoaște deja sediul marilor șanse ale fiecăruia în competiția dură a mileniului ce va începe peste 15 ani. Secolul al XXI-lea ne avertizează, de pe acum, că singurul înțeles de circulație universală pe care îl va accepta pentru cuvântul șansă va fi acela de **competență**. Or, competențele cu care poporul nostru se va prezenta în competiția lui se află încă în școli — din clasa întâi, până în ultimul an de facultate — dacă nu chiar la porțile lor. Atenția acordată deci școlii de către partid și de către stat în România rămâne dovada lucidității cu care este gândit viitorul. Dovadă, poate, mai puțin destinată nouă, cât copiilor noștri și copiilor copiilor noștri: ne vor măsura valoarea și competența după reguli pe care nu le putem face noi, dar, oricum, după deschiderea ce o vom fi pregătit fărăi din vremea lor în competiția pe care o vor purta ei.

Copiii și tinerii pentru care începe un nou an școlar se duc la muncă. Aceasta este munca lor. Și nu e ușoară. Viața pentru care se pregătesc le cere efortul de ucenic al marelui meșteșug dedicat țării. Au însă avantajul fundamental, creat de partidul și statul nostru, de a învăța nu doar din cărți, ci și din activități practice. Nu este o noutate că acestea dau cea mai de neuitat învățătură. Nou este doar faptul că, la insistențele și prin grija permanentă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, imbinarea învățămîntului cu practica a devenit în România — se poate spune — politică

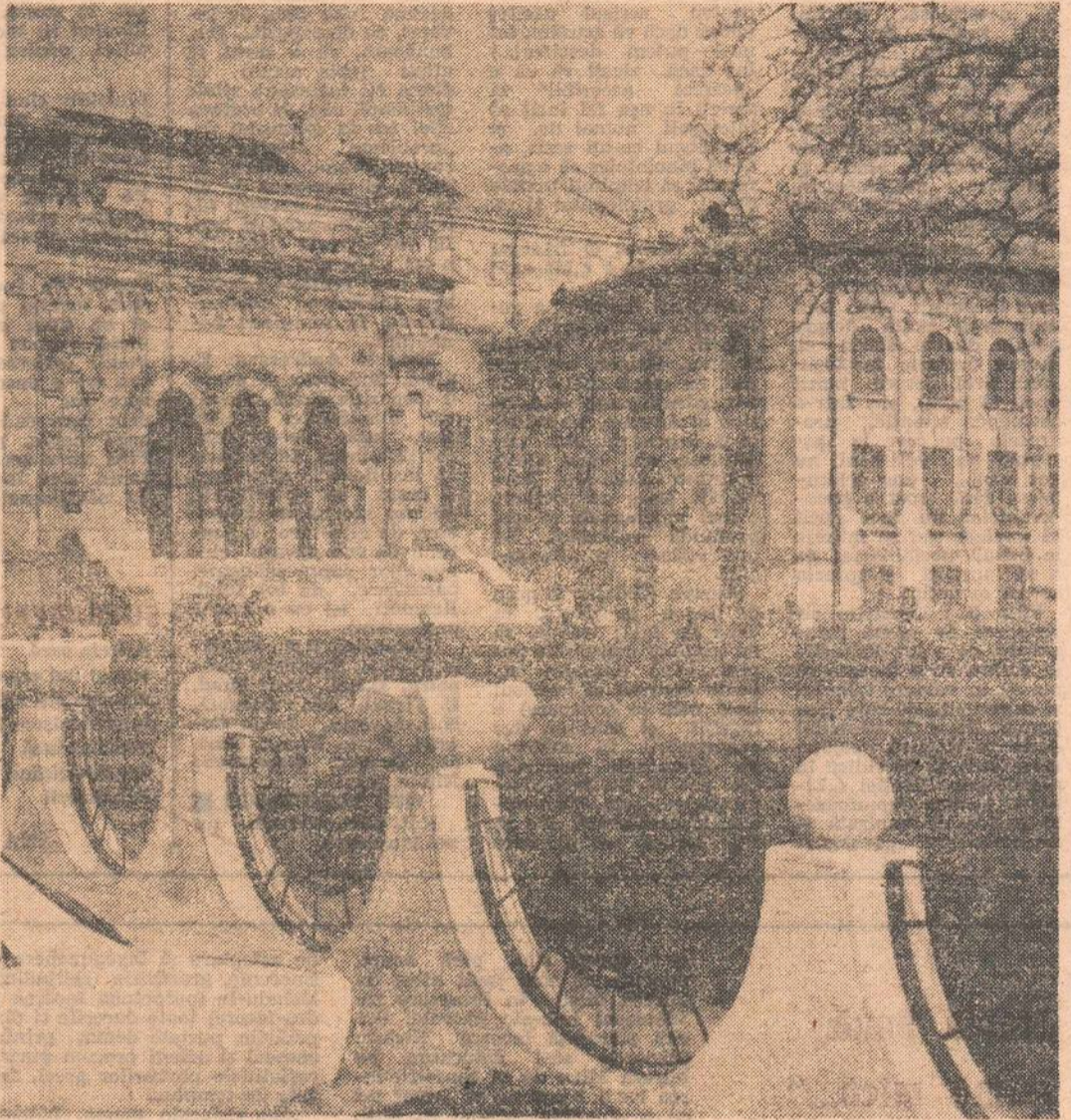

de stat. Generoasa idee de a imbină într-un proces unitar de învățămînt-cercetare-producție toate eforturile consacrate formării tineretului rămâne una din cele mai mari idei ale acestei epoci, pentru că preținde și ce s-a obținut deja până acum, dar nu numai atât. Conceptul maximei întrepătrunderi propulsatoare a tuturor factorilor de educație și instruire — cu incorporarea și utilizarea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cercetărilor de valoare din toate domeniile, de la cibernetică și mecanisme genetice, până la istorie și lingvistică — servește deja și va sluji în tot mai mare măsură cerințele cele mai acute ale societății de azi și de mâine. S-au făcut destule lucruri bune: mai este, însă, de făcut enorm, pentru a da funcționalitate riguroasă și eficiență posibilă triadei învățămînt-cercetare-producție. Să nu ne amăgim cu faptul că, atât de mult discutată, ea tinde să ne sune în urechi cu rezonanța lucrurilor deja clasice. Mai sînt destule școli în care practica de producție a elevilor este o expresie care acoperă nu ceea ce ar trebui, ci irosirea mascată a timpului. Nici în facultăți nu se petrec, peste tot, lucrurile cum ar trebui și cum — să fim iertați — ar fi posibil. Încă nu s-a ajuns la perfecțiunea practică a aplicării marginii concept de care vorbim, dar s-au și găsit, pe ici pe colo, subterfugii, unele destul de alambicate, uzind de alte imperfecțiuni: ale relațiilor dintre întreprinderi și institute de cercetare, de pildă. Trebuie examinat mai în profunzime ce înseamnă, de fapt, fiecare contract al fiecărei catedre, pe cine servește el, dar și ce dificultăți nefirești trebuie să escaladeze. Atunci se va vedea că multe mai sînt de pus la punct. Rămîn însă fără știrbire și frumusețe, și generozitate, și luciditate, și patriotismul încorporate în acest concept-cheie al ozonării învățămîntului nostru. Cînd ideea va funcționa peste tot impecabil, fructele ei vor fi extraordinare. Să încercăm tot să apropiem acel moment! Pentru că ritmul în care se parcurge traseul până la el nu ține doar de controale și de articulații organizatorice: el mai ține și de înțelegerea adîncă a ideii de către fiecare — și dascăli, și părinți, nu numai inspectori! —, de sinceritatea și inteligența cu care o sprijinim. Nici un mecanism de asemenea proporții și cu asemenea implicații nu poate funcționa instantaneu și, încă, impecabil. Imperfecțiunile primelor motoare n-au împiedicat însă lumea să ajungă la navele spațiale.

Și fiindcă toți cei ce vor începe în acest septembrie un nou an școlar, deși sînt copiii fărăi, rămîn totuși copiii noștri, să le urăm din toată inima, părintește: **Spor la muncă, spor la învățătură!**

Universitatea Galați

Ucenicia marelui meșteșug

Tovarășul rector Florea Oprea stăruie asupra adevărului că învățămîntul superior de aici are o tradiție de 37 de ani, el nemăfiind de mult **tinărul învățămînt superior gălățean**, cum i se mai spune, uneori, uitîndu-se că a fost creat în 1948, la reforma învățămîntului, și că, de atunci, s-au întimplat multe: între altele, s-a scurs cam multisoara vreme. Universitatea actuală, înființată prin decret în 1974, este continuatoarea fostelor institute — pedagogice și politehnice — de aici. Oricum, doar în ultimele două decenii, învățămîntul superior din Galați a dat 1500 de absolvenți, între care se includ și specialiști din 20 de țări străine. Tot aici s-au obținut 110 doctorate. În vara acestui an s-a primit un nou echipament de calcul, de fabricație românească. Universitatea are un centru de calcul propriu, pentru scopuri didactice și pentru realizarea unor programe de cercetare. În special vizînd proiectarea asistată de calculator. La Galați există cîteva profiluri și specializări unice în țară, pentru care cercetarea fundamentală, la nivel național, este direcționată de specialiștii acestei universități. În construcția navale, de pildă, numai aici se pregătesc specialiști. S-a întemeiat și funcționează foarte bine o colaborare eficientă cu Institutul de cercetări și proiectări navale (ICEPRONAV), fără suprapunerii de atribuții, liniile directe în cercetarea fundamentală fiind date de universitate, unde se pregătesc nu numai inginerii, ci și cercetătorii. Aceeași înțietate gălățeană există și în domeniul industriei alimentare, și în tehnica piscicolă: numai aici se formează specialiștii, doctoratele numai aici se conduc. Studenții fac atât cercetare de întîmpinare cât și efectiv contractuală. La catedra de construcții navale, de pildă, studenții au realizat două contracte. Sigur, îndrumați. Dar au proiectat ei, efectiv, două nave tehnice: un spărgător de gheață pentru lacul de acumulare de la Porțile

de Fier I și o navă pentru scafandri.

Profesorul universitar dr. ing. Liviu Stoicescu, șeful catedrei de construcții navale și mecanică, pare pur și simplu un tinăr inginer, și, încă, timid. Redutabila competență profesională și eficacitatea sa organizatorică sînt probate însă bine de rezultatele catedrei și de înzestrarea acesteia. Există, spre exemplu, aici, un bazin special amenajat, în care s-au realizat încercările a 60 de modele de nave ce s-au construit ulterior în țară. Specialiștii catedrei și studenții lor sînt implicați în întreaga cercetare de hidrodinamică navală de la ICEPRONAV. Toate programele de calculator, după care acolo se face proiectarea elicelor navale, se realizează la universitate. Sînt în curs de desfășurare — în cadrul acestei colaborări — studii ce urmăresc îmbunătățirea calităților navelor românești, pentru micșorarea oscilațiilor navei, sau privind stabilitatea remorchereilor. S-a lucrat insistent în cadrul catedrei pentru introducerea metodelor moderne de calcul al structurilor, vizîndu-se, mai ales, ceea ce se numește **metoda elementului finit**. Menționăm că prima carte publicată în țara noastră despre această metodă modernă de calcul a publicat-o profesorul Liviu Stoicescu, împreună cu conferențiarul Mircea Modiga. Acum, **elementul finit** se face în facultate. Multe programe de calculator au fost realizate cu studenții care, între timp, au ajuns ingineri și folosesc, aplicând rezultatele în care sînt încorporate și eforturile lor din facultate. Munca oamenilor de la catedră este o activitate complexă în care domină competența cu care se imbină finețea resorturilor didactice cu partea practică de creație cerută de industrie. Împreună cu catedra de automatizări și electrotehnică, se mai lucrează la proiectarea grafică interactivă a formelor navei, utilizînd ca echipament de calcul sistemul românesc **DIAGRAM 2030** (rea-

lizat la Întreprinderea de echipamente periferice București, proiectat la Facultatea de electronică a politehnicii din Capitală). „Noi căutăm să-i dăm inteligența de a proiecta nave”, precizează profesorul Liviu Stoicescu. „Pachetul de programe pentru nave vinde calculul românesc respectiv, pe piața externă”, adaugă interlocutorul. Profesorul Liviu Stoicescu s-a format ca o sinteză a două școli: cea de construcții navale din Facultatea de mecanică de la Institutul politehnic Galați, pe care a absolvit-o, și a politehnicii bucureștene, unde și-a luat doctoratul, sub conducerea personalității deosebite a profesorului Gheorghe Buzdugan. În vara lui 1982, pentru finalizarea unor cercetări privind vibrațiile navelor, Liviu Stoicescu s-a imbarcat două luni (la dus, pe nava „Horezu”, pînă la Rotterdam; la venire pe „Tirgu Bujor”), împreună cu încă trei cercetători de la politehnica bucureșteană, ca să facă măsurători de vibrație și de solicitări ale corpului navei, pe vapoare românești aflate în exploatarea pe mare, în furtună. Obținerea carnetului de marinar necesar pentru imbarcare — după susținerea multor probe, nu tocmai ușoare, inclusiv de inot — are, fără îndoială, farmecul ei, dar impune și solicitări către care nu se prea grăbește, de regulă, un profesor universitar.

Emil Ceangă, profesor universitar dr. ing., unul din cei mai tineri profesori și azi — în 1975, la 36 de ani, deținea deja acest titlu — a fost, pînă în februarie 1985 șeful catedrei de electrotehnică și automatizări a Facultății de mecanică, iar în prezent este secretarul științific al senatului universității. Este gălățean. După absolvirea Facultății de electronică din București, s-a orientat spre automatizări. A participat la punerea în funcțiune a primului laminor de cel mai înalt nivel de automatizări (pentru acel an: 1961), la Hunedoara. A făcut, la Timișoara, primele

programe românești pentru realizarea sistemelor instruite, pe un calculator din generația întâi. La București, fusese format de profesorul Gheorghe Cartianu și beneficiase de sprijinul ilustrului profesor Grigore Moisil, „care pe mulți ne-a sprijinit — zice — dându-ne tot felul de obligații pe care noi le considerăm o mare cinste”. În 1964, la doctorat, a ales domeniul sistemelor instruite — care au capacitatea de a generaliza, pe baza învățării — pentru conducerea automată a proceselor tehnologice cu caracteristici necunoscute. „Atunci eram într-o dezvoltare explozivă în plan teoretic: acum sînt într-o explozie a aplicațiilor”, mărturisește. Este aici din 1963. Cele mai multe lucrări de cercetare le-a realizat împreună cu conf. dr. ing. Severin Bumbaru și șeful de lucrări dr. ing. Ion Bivol. „În prezent, ne preocupăm de conducerea numerică a proceselor tehnologice, inclusiv prin sisteme instruite și adaplive. Colectivul catedrei de electrotehnica și automatizării, împreună cu studenții, a realizat o serie de lucrări prioritare, unele extrem de interesante, privind mașinile electrice liniare (actualul decan al Facultății de mecanică, Dumitru Căluțanu, a abordat prima oară în România problematica acestui gen de mașini, a făcut primul model de mașină liniară și și-a luat doctoratul în același domeniu) și acționările reglabile de mare putere (în legătură cu care, două nume se cuvine să fie reținute, nume foarte cunoscute între specialiști: dr. ing. Ion Bivol și dr. ing. Emil Roșu). Una din preocupările actuale ale catedrei este comanda automată cu microcalculatoare (microprocesoare) a acționărilor electrice inclusiv pas cu pas”.

La catedra de metalurgie fizică (deformări plastice și tratamente termice) ne întîmăm, la un ceas firziu al zilei, un bărbat cu părul aproape în întregime alb, dar de o rară vioiciune spirituală. Este șeful catedrei, profesorul universitar dr. ing. Traian Dumitrescu. Ne vorbește cu bucurie despre lucrul cel mai apropiat de inima lui. „Cercetarea noastră este axată pe două direcții principale: a cercetării fundamentale și a cercetării tehnologice pentru îmbunătățirea calității produselor, sau asimilarea de noi produse. Colaborăm cu Institutul de sectoare calde București, cu Institutul de cercetări pentru produse plate și acoperiri metalice Galați (ICPPAM) și cu Institutul de cercetări metalurgice București, dar și cu întreprinderi din Galați și din alte orașe. Întreprinderea de utilaj chimic „Grivița roșie” București, de pildă, finanțează la noi o temă de cercetare fundamentală: fragilizarea oțelurilor prin hidrogen. Fenomenul este puțin cunoscut la ora aceasta în lume și, datorită necunoașterii lui, în Europa au sărit în aer 70 de instalații, în ultimii zece ani. Cu ajutorul studenților am făcut două instalații pentru acest studiu. Aceste instalații au fost utilizate și la realizarea a trei proiecte de diplomă. Am reușit să facem primii pași în cunoașterea fenomenului sub aspect cantitativ. Scopul: să stabilim o metodă de selecționare a oțelurilor înainte de a intra în fabricația recipientilor de înaltă presiune. Cu doi studenți, unul de la seral, am mai realizat o instalație de tipare și purificare a metalelor cu temperaturi ridicate de topire. Instalația aceasta ne permite să deschidem un nou drum de cercetare cu studenții a proprietății metalelor de înaltă puritate, ca și în cercetări pentru creșterea de monocristale metalice. Și tot cu studenții am realizat o instalație pentru studiul răcirii pieselor prin stro-

pire cu presiune variabilă în vederea călirii, astfel încît să se obțină valori maxime de duritate, dar cu evitarea fisurării. În anul universitar care începe vom pune procesul pe calculator și vom proiecta instalații industriale pentru răcirea cilindrilor de laminor la laminoarele de benzi la rece. Avem contracte de milioane. Tot cu studenții a realizat instalații pentru studiul recoacerii oțelului, sîrmelor și benzilor de oțel, prin încălzire electrică, folosind rezistivitatea proprie. Cercetările pe sîrme și benzi de oțel, efectuate în cadrul a două proiecte de diplomă, au demonstrat posibilitatea folosirii la scară industrială a acestei tehnologii prin care scade mult consumul de energie electrică și crește productivitatea. O altă tehnologie pusă la punct aici este cea de acoperire a benzilor de oțel cu aluminiu prin vaporizare și sublimare în vid, acoperirea realizându-se în flux continuu, la presiuni foarte scăzute. Aceste benzi vor înlocui benzile de aluminiu folosite pentru cutiile de conserve. Procedul este foarte productiv. În colaborare cu Institutul de sectoare calde din București, catedra mai întreprinde cercetări pentru realizarea unor segmenti de piston, care se importă, segmenti cu diametre de 500—900 de milimetri, pentru motoare navale. Universitatea din Galați experimentează o soluție proprie: segmenti din fontă cu grafit nodular cu structură feritică, caracterizați printr-o foarte bună stabilitate termică și rezistență la coroziune. Este folosit un brevet românesc din 1956. Autori: Traian Dumitrescu și Pascal Popescu. „Procedul este aplicat în S.U.A. și a fost recomandat de francezi pentru motoarele Olcit. Acum caut să introduc utilizarea lui la motoarele navale, cu un regim termic foarte ridicat, care folosesc combustibili inferiori foarte corozivi.” Catedra colaborează excelent cu Institutul pentru sectoare calde și pentru introducerea în practică a unor tehnologii originale de obținere a oțelurilor de înaltă puritate. „Cu C.S.G. și I.M.G.B., avem în derulare cercetări pentru realizarea și recondiționarea cilindrilor de sprijin la laminoarele de tablă.” Profesorul Traian Dumitrescu are peste 150 de lucrări elaborate — multe publicate în țară și în străinătate, în reviste de mare circulație — cu caracter fundamental și, deosebi, tehnologic. Menționăm că lucrarea „Segmenti din fontă cu grafit nodular cu structură feritică” a fost publicată în 1959 de o revistă engleză care avertiza asupra originalității procedurii. Multe din cercetările sale, intrate în circuitul internațional, sînt citate, sînt comentate și folosite. Iată unul din momentele de mare satisfacție pe care l-a trăit chiar anul acesta. Sub îndrumarea sa, studentul Radu Virlan de la seral (acum absolvent) a făcut o instalație de lustruire metalografică a probelor pentru studiu la microscop, complet automatizată, împreună cu Radu Borțun de la cursul de zi (absolvent și el, tot în vara aceasta), care a realizat automatizarea. Cum lucrarea este excepțională ca design, profesorul a prezentat-o colegilor săi și le-a spus, cu indiferență, că e americană. „El bine, nimeni nu s-a îndoit. Este o probă extraordinară că muncitorul român poate să facă — el, cu mintea și cu mâinile lui — lucruri formidabile, de care lumea era deprinsă să-i creadă în stare numai pe cei din țările puternic industrializate” ne spune acum, încîntat, profesorul. „Vreau s-o introduc în fabricație de meșteșugărie, la noi la universitate”, încheie radios.

La catedra de termotehnica a Facultății de mecanică,

il găsim pe profesorul universitar dr. ing. Alexandru Vasilescu, pînă de curînd șef de catedră, funcție pe care a deținut-o două legislaturi. Între alte preocupări, de mulți ani, distinsul profesor studiază fenomenul și teoria gravitației, teorie care, datorită cercetărilor sale, în prezent beneficiază de o completare, de o corectare românească. Mai nou, la aceste cercetări s-au asociat dr. ing. Viorel Andrei, și tehnicianul Vasile Susnea de la aceeași catedră, precum și fiul său, Mihail Vasilescu (23 de ani, student în București, anul IV, la Facultatea de mecanică fină), coautor la cinci lucrări despre gravitație alături de tatăl lui. Cele cinci lucrări ale celor doi Vasilești au fost publicate în buletinul universității gălățene, care face schimb de asemenea publicații cu peste 200 de universități și centre de cercetare de pe toate continentele. „Este o realizare de vîrf această publicație, slăruie profesorul. La noi în țară sîntem singura universitate care tipărește un buletin numai în limba străină cerută la schimb în toate părțile lumii.” Lucrările sale despre gravitație sînt citate în multe volume de prezentare a realizărilor inedite pe plan mondial. „Acum, căutăm cauza gravitației. Nu trebuie uitat că Newton spunea: Admit existența gravitației, dar renunț să caut cauza ei. Este o problemă fundamentală această cauză. Am obținut unele rezultate, dar nu vi le pot spune, pentru că nu le-am publicat. Studiul nostru se bazează pe o analogie electro-magneto-gravitatională. Sînt în curs verificări experimentale. Lucrările publicate sînt, desigur, verificate. Ideile moderne sînt mult mai greu de imaginat și, așa cum spunea Feynman, laureat al Premiului Nobel, astăzi înțelegem mai bine că, în fond, ceea ce contează sînt ecuațiile inesenși, iar nu modelul folosit pentru a le obține. Noi putem întreba doar dacă relațiile matematice folosite sînt adevărate sau false. Corecția legii gravitației este un fapt recunoscut pe plan mondial. Noi am arătat că legea gravitației universale a lui Newton nu este riguros exactă și că ea poate să exprime în acest mod fenomenul numai dacă se adaugă în calcul încă o forță, pe care am determinat-o în expresie matematică. În ce ne privește pe noi, pe noi, românii, vreau să zic, aș relua o idee a profesorului Constantin Arsenul, care, cu înțelepciunea omului de știință ajuns la vîrsta lui, spunea, într-un interviu publicat în Flacăra că se cuvine să fim și mai conștienți de faptul că avem ce arăta lumii.” Profesorul Alexandru Vasilescu, autor a două cărți despre teoria similitudinii — publicate în 1969 și 1974 la Editura Academiei — și care are deja material pentru încă o carte despre teoria analogiilor, face cu studenții săi stăruitor aceste probleme, deși încă cele două teorii nu sînt în programa nici unei facultăți din lume. El însă îi învață pe studenți să le folosească în cercetările contractuale la care participă. Nu este deci de mirare că, pentru prima oară în lume s-a realizat aici — la Galați, în România — un model de navă, pe baza teoriei similitudinii, construit la două scări diferite. Pînă acum, la toate bazinele de încercări de modele de pe mapamond s-au folosit modele realizate la o singură scară. „În acest fel, nu se putea realiza similitudinea turbulentei la model și prototip. Noua noastră metodă permite ținerea sub control a mai multor detalii de construcție a navei”.

Altă personalitate de marcă a universității este profesorul dr. ing. Ion Crudu, de 35 de ani în învățămîntul supe-

rior, șeful catedrei de organe de mașini și mecanisme, fost rector, două legislaturi, al universității gălățene. Originar din Iași — spre care întoarce vorba, cu dragoste, aproape la fiecare frază, pasionat de istorie — ca și profesorul Emil Ceangă — a dezvoltat aici o cercetare fundamentală în domeniul tribologiei — „care nu înseamnă o știință a triburilor, ne explică glumind, ci se leagă de frecare, ungere, uzură la mașini” — domeniu în care s-au făcut și patru teze de doctorat și pentru cercetarea căruia a realizat o bază materială cu care se mîndrește, numind-o „de performanță mondială”. La 5 iulie 1985, la un simpozion internațional desfășurat la București, profesorul a prezentat o comunicare din domeniul sistemelor în tribologie, avînd încă una, din același domeniu, înscrisă la EUROTRIB, adică la Congresul internațional de tribologie care se desfășoară în luna aceasta la Lyon. „Cercetarea fundamentală, zice, am gândit-o mereu legată de nevoile practice. Am inițiat și organizat un centru de tribotehnică în Combinatul siderurgic Galați, care funcționează din 1978 și datorită căruia s-au făcut economii importante de materiale de ungere, a crescut sensibil fiabilitatea utilajelor siderurgice. În același combinat am desfășurat o serie întreagă de acțiuni cu studenții, pentru nevoile producției. Cea mai recentă este în lucru: un contract de cercetare de un milion. E vorba de folosirea unor lagăre de lemn la laminorul Slebing. Lagărele acestea din lemn densificat — se produc la Rîmnicu Vilcea — sînt o noutate la noi. Oricum, nu le vom mai importa pe cele de pînă acum. Facem cîte ceva și noi, aici la Galați”.

Datorită rezultatelor lor, specialiștii Facultății de tehnologia și chimia produselor alimentare și tehnică piscicolă dau încă unul din reperatele prestigiului Universității gălățene. Profesorul universitar dr. Brad Segal — veche cunoștință a cititorilor revistei Flacăra — este una dintre personalitățile cercetării în acest domeniu. Vechi și loial colaborator al doctorului Ioan Puscas, profesorul Brad Segal a introdus în temele de cercetare conduse de el una intitulată „Rolul alimentației în citoprotecția gastrică”, ale cărei rezultate a fost invitat să le prezinte la Simpozionul internațional de gastroenterologie (1—8 septembrie 1985) de la Băile Felix. Cercetările colectivului condus de profesorul gălățean sînt axate mai ales pe realizarea produselor alimentare de protecție. Multe se desfășoară în cadrul unui contract pe cinci ani (valoare: 2,5 milioane lei) cu Departamentul industriei alimentare și al unei convenții de cercetare cu I.M.F. Iași (care verifică efectul, toleranța produselor în condiții de clinică). Sînt produse bogate în factori biologici activi, vitamine, macro și microelemente, aminoacizi esențiali și acizi grași esențiali. Potențiază efectul unor medicamente, unele au chiar efecte terapeutice. La 23 iunie a.c. a fost predat Institutului de cercetări pentru protecție în industria chimică cel mai nou produs. El este destinat muncitorilor care lucrează în condiții de noxe cu plumb. Profesorul ni-l arată și ne îndeamnă să-l gustăm. „E o pastă bogată în substanțe peactice, care determină eliminarea plumbului din organism, ne spune. Efectele plumbului se constată dramatic la generația următoare. În S.U.A. s-a interzis utilizarea tractatului de plumb în benzina de automobil pentru a evita poluarea atmosferei”. Are aspectul unei paste consistente de fructe, cu gust plăcut, parcă de mere, deși

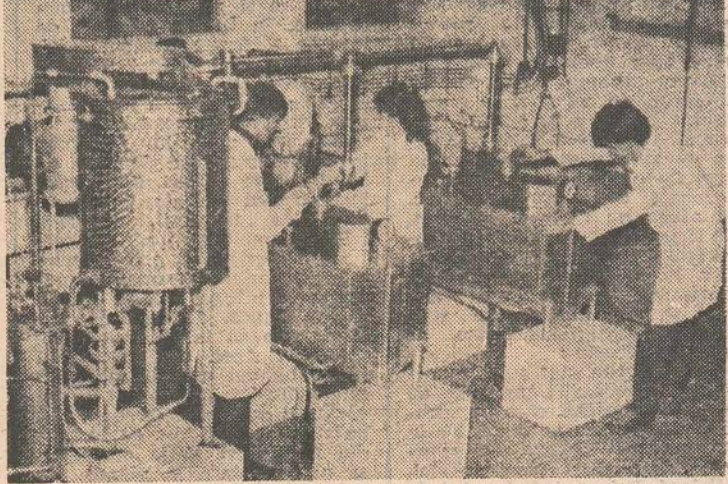
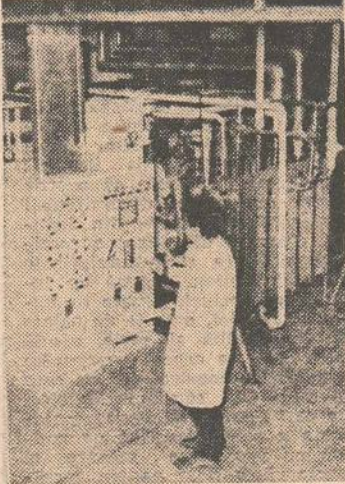
afîm că este din morcovi și are un conținut mare de beta caroten (provitamina A). „Cercetarea medicală de pînă acum, ne mai spune profesorul, arată o legătură între lipsa acestei vitamine și frecvența cancerului. Este lucrul pentru care, în S.U.A., în cadrul unui program pe cinci ani, 50 000 de medici iau zilnic o pastilă de beta caroten, iar alți 30 000 iau o pastilă fără beta caroten (proba oarbă: nu știu ce iau), urmînd ca, după cei cinci ani, să se măsoare rezultatele”. Institutul nostru va testa pasta de morcovi cu gust de mere în 1985 la fabricile de acumuloare din Bistrița și București. În momentul în care se va solicita, fabrica de conserve din Tecuci e pregătită să producă orice cantitate.

Lucrînd la aceeași catedră, conf. dr. ing. Valentina Dav, prorector, catalizează de asemenea, cu o rară pasiune, cercetarea științifică, în care sînt angrenați studenții și care cercetare urmărește selecționarea unor microorganisme prin a căror utilizare să sporească eficiența proceselor tehnologice specifice. Rezultatele acestor studii se traduc prin îmbunătățirea multor rețete de industrie alimentară. „Din microproducția noastră, ne spune tovarăsa prorector, am livrat întreprinderilor culturi de bacterii lactice selecționate, cu capacitate acidifiantă drept cultură starter pentru fabricarea unor preparate din carne. Pentru salamuri crude tip „Sibiu” s-au livrat suspensii de sporii în cultură pură, aparținînd lui Penicillium nalgiovensis. Întreaga noastră cercetare se subordonează eforturilor industriei alimentare și stă în serviciul sănătății populației”.

O mențiune cu totul deosebită merită munca uriașă și de mare competență a prof. dr. ing. Gheorghe Miron Costin, care răspunde de domeniul industriei laptelui și care conduce cercetările pentru realizarea unor produse destinate alimentației speciale (pentru sugari și copii, pentru persoane ce depun efort fizic intens, pentru recuperarea convalescenților după boli digestive). Așa și aici, s-au conceput produse ca MATERNA (destinat sugariilor sănătoși) și LACTOFORT (pentru sugari cu intoleranță la lactoză), alimente de valoare care sînt deja pe piață. Pentru cei ce depun efort fizic intens, s-a realizat un produs ce se anunță de mare căutare: ENERGO-FORT” (e omologat și se fabrică, urmînd să intre în comerț). Microproducția catedrei a dat deja 15 tone. Deocamdată, primul beneficiar foarte interesat: C.N.E.F.S. De menționat că toate aceste produse, în variante similare, se importau pe valută. Instalațiile pentru producerea acestor noulăși au fost realizate mai înții de cadrele didactice cu o contribuție remarcabilă înscrisă în conf. dr. ing. Cornel Popa și conf. dr. ing. Vasile Jăscanu. Mai amintim că prima fabrică de produse pentru sugari din țară, care urmează să fie construită la Plătra Neamț, va utiliza tehnologii de fabricație elaborate la Galați de colectivul disciplinei de „Instalații și utilaje pentru industria alimentară”.

Țara e casa unui popor. O casă la care fiecare generație mai adaugă ceva. Iar pentru lucrarea de care vorbim, școala a fost și rămîne ucenicia marelui meșteșug. Învățămîntul românesc de azi, întemeiat pe grija partidului și pe competența marilor pasionați ai catedrei, este pepiniera marilor competențe de mine, izvorul șanselor țării în competiția veacului care vine.

DORIN GHERGHINESCU ■

Dialoguri despre alimentația rațională

Ce loc ocupă LEGUMELE

În meniurile alimentației publice?

În capitolele de pînă acum ale anchetei noastre, mulți lucrători din unitățile de alimentație publică au impins, uneori justificat, alteori mai puțin, unele lipsuri constatate în aprovizionarea cu legume, către verigile situate mai sus, către cei de la serviciile comerciale, alteori către furnizori. Au și dinșii, e adevărat, libertatea de a se aproviziona direct de la producători, de la ilefeuri chiar, dar, ne spuneau unii dintre ei așa, între 4 ochi: „noi trebuie să mergem pregătiți; că dacă mergem nepregătiți, degeaba mai mergem!” Mărturisesc, n-am prea înțeles de la început enigmistica, hermeneutica unui astfel de cuvînt. Insistînd, însă, am deciprît: pregătit, în argoul adecvat înseamnă să ai la îndemînă, așa ca mică atenție pentru omul de care ai nevoie, niște figuri din cele bune sau o sticlă de țarie aleasă. Lăsînd la o parte acest amănunt, am ținut să aflăm și opinia unor lucrători din amintitele servicii comerciale, responsabile de buna aprovizionare a unităților din subordine.

Între producător — consumator, un circuit cu prea multe întreruperi

Ne-am adresat tovarășului Constantin Bălănescu, director comercial, la C.H.R. Athénée Palace.

„E adevărat că avem un plan minimal de 5 kilograme de legume la un kilogram de carne. În unele unități îl realizăm, în altele, nu. Nu, pentru că nici cei din agricultură nu prea ne ajută. Numai în C.H.R. Athénée Palace se consumă, zilnic, o tonă și jumătate de legume. Dacă te zbați, le procuri, dacă aștepti de la altul — nu ai. Legumele de care ducem dorul sînt legumele mai rare: sparanghelul, varza de Bruxelles, andivele, bamele, fasolea chinezească, conopida, dovleceii chiar, prazul deasemenea și altele. Pentru unele din aceste legume am mers direct la producători, la C.A.P.-uri; pentru bame, de pildă, am mers pînă la Fetesti. Dacă ni s-ar asigura un minimum din aceste legume, situația ar fi alta și în unitățile noastre: s-ar putea servi, de pildă, o cremă de sparanghel, alte mîncăruri alese, foarte solicitate. Așa, numai cu roșii și vinete, numai cu ardei nu poți face mare lucru. Chiar și cu acestea avem multe reușite: noi am experimentat vinetele umplute, care se vînd destul de bine; mai avem o specialitate: Turnedos Benjamin, un preparat cu mai multe legume (fasole, arpagic, roșii, mazăre, cartof, morcov), foarte apreciat de consumatori. Dacă am avea o gamă mai variată de legume, am asigura și noi o gamă mult mai variată de preparate culinare. E un lucru care nu depinde; însă, numai de noi. Eu nu sînt agronom, nu s-deci autorizat să vă spun ce se împune în acest sector, dar pot să spun că în unele situații cultivarea unor astfel de legume devine chiar destul de rentabilă. Să luăm, de exemplu, un hectar de sparanghel; în primul an nu recoltezi, e adevărat, nimic de pe el, dar pe urmă 3 sau 4 ani numai recoltezi! Lipsind cu desăvîrșire, îl cultivă cite un producător particular și ne cere 50 de lei pe cîteva fire...”

Am mai reținut și alte aspecte, mai puțin interesante pentru cititorul nostru, dar pe care nu le-am lăsat deoparte, ci în continuarea anchetei noastre, la furnizorii de legume, le vom discuta cu cei responsabili. Să vedem, însă, dacă șefii unităților de alimentație publică, în baza dreptului lor de a se aproviziona și de pe piață, o și fac. Să aflăm un răspuns concret, fie și parțial, ne-am adresat tovarășului Ion Hăldan, șeful unității Fortuna nr. 16, unitate, constatăm noi, bine aprovizionată, în care sînt expuse spre vînzare cantități însemnate de legume și fructe:

„Într-adevăr, sînt șefi de unități de alimentație publică, de unități gospodina, care se aprovizionează și de pe piață. De la noi se aprovizionează restaurantele Capsa, Cina, Nord Hotel, Athénée Palace și altele. Azi, de

pildă, am vîndut restaurantului Aluniș o mie kilograme de ceapă, o mie kilograme de varză albă, o mie kilograme de cartofi și alte produse. Vă rog, însă, să rețineți: aceste vînzări le aprobăm doar atunci cînd avem în unitate cantități însemnate, excedentare din aceste produse și după ce în prealabil am asigurat necesarul pieței. Niciodată nu practicăm acest lucru în detrimentul bunei aprovizionări a cetățenilor.

— Să ne demonstrați că așa stau lucrurile, ce cantități din aceste produse, livrate restaurantelor, aveți azi în stoc?

— La ora actuală avem expuse spre vînzare și în stoc: 35 tone de cartofi, 4 tone de ceapă, 5 tone de fructe (mere, pere, prune, struguri), în total cam 400 de sortimente. În acest început de toamnă sîntem bine aprovizionați!

Așadar, cînd există marfă, lucrătorii din alimentația publică se pot aproviziona și de pe piață. Acest drept îl s-a conferit tocmai pentru a li se da posibilitatea să ne ofere, pe tot cursul anului, o gamă cit mai variată, diversificată de produse culinare din carne și legume. Este vorba de o reală independență operativă care, fructificată, acolo unde a fost fructificată mai bine-zis a condus la îmbunătățirea substanțială a lucrurilor. Unii responsabili de restaurante, de unități gospodina, am văzut, se folosesc de acest drept, de această independență operativă și au în restaurante preparate diverse. Alții, iar am văzut, nu se deranjează. Invocînd nu o diversitate de preparate, ci de motive! O parte dintre aceștia ar fi în stare să aștepte pînă cînd le-ar veni singură leguma la bucătărie. Cine nu se ocupă de bunul mers al treburilor, de o bună aprovizionare, nu o vor avea. Vor avea în schimb suficiente scuze și acuze, eventual chiar propuneri și recomandări pentru îmbunătățirea muncii... altora.

Dar, pentru a nu greși, a nu trage concluzii eventuale pripite, împingem și noi ancheta mai departe, la întreprinderea de legume și fructe Berceni. Aici, stăm de vorbă cu doi tovarăși directori: Nicoleta Ardelean, director tehnic, și Marin Militaru, director comercial.

„Eu cred că toată problema legumelor mai rare pleacă și de la planul de cultură. Ele, aceste legume mai căutate (varza de Bruxelles, tarhonul, andivele, țelina, bamele etc.) cer, în cultură, o îngrijire și o întreținere a lucrărilor mai speciale, e nevoie pentru îngrijirea lor de mai multă muncă, de terenuri irigate, care să le ofere apă la discreție. Apoi, ele nu oferă producții prea mari în raport cu alte culturi. Aceste inconveniente li determină, credem noi, pe unii cultivatori de legume din C.A.P.-uri să le ocolească, să nu le prindă în planul de cultură sau, dacă le prind, fiind-

că li s-a comunicat astfel planul, nu le realizează! Cel puțin așa îmi explic eu faptul că în contracte ele figurează în cantități corespunzătoare, dar cînd e vorba să primim aceste produse le primim în cantități foarte mici sau deloc!

— Cine sînt acești furnizori care nu vă onorează contractele?

— Noi avem contracte încheiate cu ilefeurile și centrele din sectorul Ilfov și din județele Călărași, Ialomița, Giurgiu și altele, unități care, la rîndul lor, au contracte cu C.A.P.-urile din județele respective. Să aveți o imagine mai exactă a faptelor ar fi bine, cred eu, să stați de vorbă și cu producătorii.

— Dar dvs. ați avut o oarecare experiență în cultivarea bameilor? Cum s-a soluționat?

— Noi nu am vîndut niciodată bame, nici alte legume rare; dacă au existat unele cantități, ele au fost preluate de fabricile de conserve.

De la tovarășa Nicoleta Ardelean, director tehnic, avem să aflăm că Asociația economică horticolă Popești-Leordeni, de pildă, a cultivat trei hectare cu bame, de pe care trebuia să livreze, pe bază de contract, zece tone, dar din care nu a livrat nici un kilogram! De ce? Beneficiarul acestor produse, cei cu care stăm acum de vorbă, cred că s-au depreciat culturile. Așa o fi, nu-i contrațicem, dar mai adăugăm o întrebare:

— Dar celelalte legume care de unde le procurați?

— Tarhon, ne răspunde tovarășa Nicoleta Ardelean, am mai procurat de la gospodarii individuali din sectoarele 3 și 4 ale Capitalei, care dețin terenuri în folosință, vechi membrii cooperatori ai ceapeurilor Dudești și Popești-Leordeni. De la ei am preluat circa 200 tone de verdețuri (mărar, pătrunjel, leuștean, tarhon, cimbru, lobodă și ceva ștevie).

— Ce credeți că ar trebui înțreprins pentru îndreptarea lucrurilor?

— Să se cultive pe suprafețe mai mari, de către producătorii direcți, ceapeuri, și să se respecte contractele. Știm și noi că sînt mai dificile, mai pretențioase în cultură, dar asta nu înseamnă că trebuie să fugim de astfel de legume, să dispară din lista de bucate. Trebuie să se găsească soluții! Dorim, însă, să mai reținem și alt aspect: I.A.P.L.-urile trebuie să acorde atenție mai mare diversificării preparatelor culinare din legume, chiar și din legume semi-industrializate și industrializate (roșii în bulion, tocană de legume, ghiveciuri, vinete în bulion și în ulei, o serie de salate de varză albă și roșie, sfeclă roșie etc), pe care le preparăm la fabricile noastre, dar cu care de multe ori rămînem în stoc. De ce? Pentru că marea majoritate a comercianților ne solicită cu precădere mazăre și fasole verde doar pentru garnituri, adică, așa cum ați consta-

tat și dvs. în raidurile anterioare, doar pentru decorație. Cu asta ne omoară! În rest, sînt chiar sînt muci și sporauce. Or, alimentația publică are nevoie să ne ofere preparate în sortimente diverse!

— Mi s-a spus că nu le livrați în recipienți adecvați!?

— Le livram în recipienți mari, în butoaie, dar avem unități de industrializare, Branesti și Flora, care oiera preparauzele în borcane și în cutii. Cînd e vorba de scuze, le gasim fiecare!

Deocamdată, cam așa e adevărul: scuze găsim fiecare! Iar ce mai trebuie făcut, fiecare crede că e de competența celui alt; că la el nu mai încap binele! Cu un astfel de gînd, de concluzie amară ne continuăm ancheta la un for și mai sus, la Direcția generală economică a horticulturii din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. Stăm de vorbă cu tovarășul Petre Mocanu, director comercial:

„În primul rînd, legumele nu au o periodicitate de apariție, iar lumea dorește tot timpul să consume legume. Acestei situații noi, de multe ori, nu-i facem față. Începînd, însă, cu luna septembrie, situația se va regla și mă refer în special la legumele de producție curentă și de consum curent: am stabilit măsuri concrete, pentru unități, pentru a prelua legumele de la furnizori. În principal, lipsa unor specii de legume, printre care și cele așa-zise rare, e legată de modul încă defectuos de organizare al producției și desfacerii. Unele dintre aceste legume, bamele, conopida, sparanghelul, rădăcinioasele, avînd o pondere mică în suprafața afectată lor, nu sînt nici urmărite de cei care au în responsabilitate programele speciale.

— Cine are această responsabilitate?

— Fiecare grupă de legume are un program și un șef de program care are în subordine chiar și șeful de fermă producătoare. La grupa varzoase, de pildă, apare lipsa conopidei, a verzei de Bruxelles și a verzei de vară. Cauza: nu s-a urmărit îndeaproape de către șeful de program, planificarea suprafețelor necesare, realizarea, adică cultivarea acestor suprafețe cu legumele respective, și nici respectarea tehnologiilor de producție, a recoltării, în situațiile în care unele suprafețe ar fi fost totuși cultivate, a recoltării esalonate. Aceiași lucru se întîmplă cu programele altor responsabili.

— Și ce e de făcut cu acești responsabili...?

— Începînd cu anul 1986, se iau următoarele măsuri: aprovizionarea Capitalei se va face direct de către unități producătoare specializate. Pentru acestea s-au stabilit 6 unități mari producătoare de legume: I.P.L. Urziceni, Lehliu, Uzunu, Zimnicea, Asociația economică horticolă Popești-Leordeni, Sectorul agricol Ilfov și altele, mai mici, care vor primi indicatorii de plan și structura legumelor, în raport de necesarul de consum al populației Capitalei. Cantitățile care se vor produce se ridică la circa 170—180 mii tone de legume. Aceste unități vor fi dotate cu baza materială necesară: răsaduri, utilaje și mașini agricole adecvate, sere și solarii pentru producțiile timpurii, pentru asigurarea unei prezențe continue a legumelor pe piață, forță de muncă necesară, spații de cazare și masă pentru mun-

itorii agricoli, mijloace de transport proprii unităților. Deasemenea, pentru livrarea unor maruri sortate și condiționate, în cîmănaul urmașor vom realiza, în marile bazine legumicole, prin concentrarea și specializarea unităților, vom realiza spuneam, direct la producători centre de sortare și condiționare. Acest flux nou va elimina deficiențele legate de amesecurile de calitate, de stare a producției, de timpul de transport. Tehnologiile moderne privesc o serie de procedee noi în condiționarea, ambalarea și congelarea, precum și păstrarea legumelor: produsele de calitate extra vor fi transportate la temperaturi constante, congelarea va menține calitățile organoleptice ale produselor și va asigura consumul în stare proaspătă a legumelor pe piață.

— Dar, tovarășe director, uneori se mai întîmplă și astfel: în timp ce în unele piețe unele legume lipsesc, în altele, mai corect spus în unele depozite aceleași legume se depreciază. Cine încurcă treburile?

— I.L.F.-urile, prin serviciile lor de desfacere: nu respectă cotele permise de la unitățile de desfacere, nu le urmăresc necesarul.

— Aceste unități nu vă sînt subordonate?

— Ba, da! Și am dispus ca planurile de desfacere ale unităților să fie acoperite în structura cerută de populație, iar verificarea modului în care acestea se realizează să se facă de către merceologii de rețea.

— Dar cînd legumele nu se găsesc, cum procedați?

— În condițiile în care un produs este supralicitat (lipsește, devine insuficient), Direcția generală economică a horticulturii asigură repartiziile suplimentare din acel produs, din alte zone, și evită astfel supralicitarea lui. Dintre măsurile pe care le-am luat în prezent, pentru aprovizionarea indestulătoare a populației cu legume, se numără și aceea prin care am organizat, în Capitală, 18 piețe model, printre care Unirii, Berceni, Big, Obor, 23 August, Drumul Taberei, Reșița și altele, toate sînt bine aprovizionate cu mărfuri sortate, preambalate într-un depozit specializat în acest scop.

Așadar, alimentația rațională, obiectiv important și prioritar în programele noastre, nu este o problemă nici simplă și nici dependentă de un singur factor. La ea, după cum am văzut, concurează și trebuie să concureze tot mai fructuos, să colaboreze toți cei care sînt implicați în producerea, industrializarea, livrarea, prepararea și servirea către marele public, a hranei noastre cea de toate zilele. De aceea într-o concepție mai nouă, restaurantul nu mai trebuie privit drept o circumă, o bodegă acolo, în care omul vine să bea o bere, eventual să mai servească și o gustare și să plece. El a devenit altceva, i s-a conferit azi o mai delicată, mai responsabilă menire: să pregătească și să servească, în modul cel mai civilizată cu putință, hrana unui foarte mare număr de oameni, să ne asigure cu alte cuvinte masa publică! Iar acest lucru, această nouă menire nu trebuie să se facă oricum, la întîmplare, de pe linia minime rezistențe, a minime posibilități. Trebuie să se facă în mod științific, îndestulător, la un înalt nivel calitativ, de această generoasă îndeplinire depinzînd în ultimă instanță și sănătatea publică!

GRIGORE MĂRĂȘANU

Uimirea ca mentalitate

Ca în orice domeniu, și în alimentația publică oamenii se deosebesc între ei, în primul rînd, prin ceea ce fac. Prin ceea ce își propun să facă și, continuînd pe această logică, dacă totuși își propun, ce reușesc să realizeze. Totul pleacă de la bunele intenții, fiind lesne să te convingi că interesul și priceperea țin de pildă firma restaurantului „Codrii Cosminului”, după cum indiferența și lipsa de har mențin unități care au condiții suficiente să fie prestigioase, în stare de circumă, așa cum este „Tismana”, aflată la numai cîteva pași de primul. Sînt doar două exemple, și asupra lor vom reveni, dar ele susțin ideea că nu putem aborda cu seriozitate destinul crudităților, al preparatelor pe bază de legume proaspete în alimentația publică, despre bucuria consumatorilor de a beneficia de ele, despre urmările pe care acestea le au asupra sănătății noastre, decît plecînd de la un anume nivel de bună credință și competență al celor ce pregătesc mîncărurile respective.

Am văzut o sumedenie de liste cuprinzînd meniuri, am

intrat în bucătării, am stat de vorbă cu bucătarii și responsabilii de unități. Dacă s-ar trage o linie și toți ar lua startul ca la atletism, fiecare ar reuși pe măsura prețperii, pasiunii și muncii pe care o depun, pentru că, în ciuda vorbelor, prejudecăților, invidiilor, condițiile sînt egale, din plecare, atît în ceea ce privește facilitățile, cit și neajunsurile în aprovizionare, calul de bătaie al multora dintre interlocutori. Că lucrurile stau astfel, vă pot convinge secvențele de mai jos.

Restaurantul „Ialomița”. Trei salate, trei feluri de salată — de roșii, ardei grași, și vinete încearcă să „salveze” un rețetar cu 25 de preparate pe bază de legume. E „zi de peste”, cîteva preparate cu stavrid își așteaptă clientii care, de fapt, nu se prea inghesuie decît la bere. Dar nu despre asta e vorba, ci despre salate, garnituri și multe preparate cu legume în stare să-ți vorbească despre talentul bucătarului. „Eu vă spun cum stau lucrurile, explică Nicoleta Robu, sînt bucătăreașă, dar fac și piața. Cumpăr legume de unde găsesc, vizavi, la I.L.F., de la

Obor, mai stau și la rind, dar nu pot lăsa mereu mincarea pe foc, ce găsește, bag în bucătărie. Vă spun însă ceva, aici nu au succes mincările acestea”.

La „Tismana”, local de categoria a II-a, se bea bere și votcă. E, de asemenea, „zi de pește”, dar din vitrina bufetului nu reiese nici măcar atât. Toată lumea bea. Ospătarul Nicolae Plută, care ține locul responsabilului de unitate, ne prezintă cu specificul localului este de zahana, dar admite că sortimentul minimal trebuie respectat. Bufetiera când aude de sortimentul minimal rămâne perplexă. În paranteză fie spus, am constatat în destule locuri, că, vorbind despre preparate din legume, în genere despre crudități, ululala este o stare de spirit. Dumitrița Bumbaru: „Eu sint bufetieră aici de câteva luni, dar nu se mai ține cont de mult de sortimentul minimal”. Inutil să adaug că respectivul „sortiment” cuprinde obligativitatea fiecărei unități de a prepara și acele mincături de care ne ocupăm. „Legumele” așel din piață, continuă bufetiera, iar roșii, ardei iuți și ardei grași, avem și acum, dar la pește nu merg”.

„Codrii Cosminului” aparține ca și „Tismana” de I.A.P.L. Amzei. Dar e o mare diferență între ele și ca să înțelegem mai bine cum stau lucrurile, vom spune că n-am pomenit nimic de „sortimentul minimal” pentru simplul motiv că lista cuprinde numeroase preparate din legume începând cu ciobele și terminând cu soteul de ciuperci, numeroasele salate sau garnituri. Diferența este de mentalitate. Oamenii nu fac pentru că îi obligă o hirtie, ci pentru că înțeleg bucătăria astfel, „ca o sursă de hrană și de sănătate”, după aprecierea lui Teodor Aită, responsabilul unității. Zilnic sint consumate aici 400 kg cartofi, 100 kg roșii, 200 kg castraveci și alte importante cantități de legume, verdeturi.

Autoservirea „Budești”, secția de semipreparate „Gospodina”, are în vitrina frigorifică două preparate cu pește, un vas cu icre și foarte multe borcane cu murături. Responsabilul Ion Dumitracu, om cu aproape patruzeci de ani în comerț, spune: „Crudități? Legume? Ce, gospodinele vin la mine să cumpere roșii umplute cu vinete? Dar vinetele nici nu sint (erau, chiar la cițiva pași, la I.L.F.-ul din colțul străzii, n.n.). După legume mă du personal, dimineața”. Din foarte multe preparate aflate în rețetar, document care se află în toate unitățile de alimentație publică, document din ce în ce mai rar consultat de către cei obligați s-o facă, câteva se află la linia de autoservire. „La „Gospodina” nu sint căutate, continuă Ion Dumitracu. Nu le ia nimeni și le plătește vinzătoarea. Am făcut o expoziție cu sortimentul din nomenclator și conducerea le-a imputat vinzătoarei, pentru

că nu s-au vindut, așa că femeia nu mai are curaj să ceară”.

La restaurantul „Hora”, de categoria I, ca și „Ialomita”, găsești un sortiment ceva mai bogat de salate și garnituri (fasolea verde și mazărea sint însă de la borcan), de dovlecei, vinețe pane, ciuperci, cartofi. Bucătarul Gheorghe Oprea: „Facem destul de des și salate de crudități, adică adăugăm și morcov ras și ardei și altele, și merg destul de bine la vinzare”. „Hora” este la doi pași de „Budești” și „Ialomita” unde nu merge mai nimic. Ușor de observat, nepriceperea merge mină în mină cu lamentările.

Spușeam la început că problema presupune un nivel ridicat de responsabilitate și profesionalism, pentru că, iată, este absurd să vorbești cu bufetiera de la „Tismana”, despre importanța crudităților, despre calitățile deosebite ale legumelor, ale verdeturilor, despre vitaminele pe care le conțin, despre gustul a numeroase preparate, salate, antreuri, garnituri. Folosirea lor în multe mincături pe care orice carte de bucate le poate oferi ține de talent și pasiune dar și de strădanie zilnică, de interes. Nu este important să intri în acord cu un rețetar sau sortimentul minimal, aici se despart marii maștri ai artei culinare de inșiși ajunși intimplător într-o meserie de care depinde de modul cel mai direct sănătatea noastră. Nu credem căuși de puțin că o salată de fructe făcută la „București” sau „Căpsa” nu ar „prinde” la „Ialomita” sau „Tismana”. Credem că vâlcărilele unora ascund neapăsare și nepricepere și mai credem că starea de uimire de care aminteam este păguboasă în primul rind pentru consumator.

Dar dincolo de toate acestea se mai pune o întrebare: în ce măsură se implică întreprinderile de alimentație publică în această problemă? Libertatea fiecărui bucătar de a se descurca este o chestiune internă a I.A.P.L.-urilor, în general. O modalitate de lucru. Și vedem bine, unii se descurcă, alții nu, unii își bat capul, alții iau viața așa cum e. Dar ce vină are consumatorul care trece pragul unui restaurant nu pentru a auzi justificări, printre altele, și pentru a minca în condiții civilizate anume fel de mincare. Faptul că în unele unități de alimentație publică personalul nu-și realizează planul și implicit retribuția, presupune și realitatea că niste oameni care le-au trecut pragul au plecat nemulțumiți. Acordind această libertate de aprovizionare sau altfel spus, pentru că lucrurile sint privite și așa, obligând unitățile să se aprovizioneze singure, de la piață. — I.L.F. sau producători — în limitele mercurialului, conducerele întreprinderilor de alimentație consideră, poate, rezolvată problema aprovizionării cu legume. Dar nu e.

RAZVAN BARBULESCU ■

Asprul drum al legumelor

Scurtă călătorie prin „centura verde” a Capitalei, prin grădini și fermele de legume și zarzavaturi ale Sectorului agricol Ilfov. E o dimineață urâtă, o ploaie ca de Transilvanie, mocăneasca, bate îndesat Bucureștii și bărănele din preajmă. O ploaie prinosnică de acum porumbului și legumelor. Ba chiar potrivnică recoltării lor. Să nu dai un ciine afară din casă, necum un om.

Dar la primul popas, la C.A.P. Jilava, sute (da, sute!) de oameni, lungi procesiuni de mogildețe negre, cu capetele ascuse sub glie de sac sau de nailon, cutreieră cimpul, culegând porumbul (fi culg cu miinile, nu cu combinele, și o să vedem mai jos de ce), sau, în grădini, cocirjați peste roșii, ardei și verze, le smulg din ape și mil și le încarcă în coșuri și lași. Șiruri de autobuze și tractoare cu remorci, dispartate sau în serii compacte, stau la rind, cu motorul sub tensiune, primesc ofrandă pământului și zboară cu ea. Ne gindim la munții de legume care în alte părți putrezesc în ploaie (vom vorbi și despre ei!), ca și munții răbdării din omul care așteaptă (mă rog, poate că el sub umbrelă) în niște pietre cu tarabele uneori cam golașe. Ceva ni se citește pe față, o plăcută surpriză, firește, de care Vasile Voicu, președintele C.A.P.-ului, pare la rindu-i surprins. Nu-i cazul să ne mirăm, ne spune el rar, cu pauze lungi între vorbe, nu-i cazul, căci „așa e organizată treaba”. Ceea ce înseamnă

că atunci când mașinile IFL-ului nu se zoresc spre Jilava se zorește, și încă stranic, Jilava, punind la bătaie cele 15 autocamioane și 7 tractoare cu remorci ale unității. Cind e cazul, zoruie spre grădini și căruțele cu cai ale gospodarilor, zdravăn întărite în loitre, ca să poată primi cit mai mult. Pe față năclăită de ploaie a interlocutorului nostru (47 de ani, de la 30 de ani președintele obști cooperativelor din Jilava) trece un fel de zimbet, lung, dar nesigur, parcă proiectat cu incertitudinea, și cu cuvintele. E ostent, ca și toți cei al locului, zorul culesului împovărează de multe zile umeri, spinări, brațe, cuvinte. Il poftim pe bancheța masinii noastre, dar nu vrea. E prea ostent, trebuie să stea în picioare ca să poată ține cuvintele drepte. Și cuvintele pe care ni le spune sint drepte. A luat parte, cu câteva zile în urmă, la Plenara Consiliului național al agriculturii, apoi la Congresul consilierilor populare, și, ascultind cuvintele secretarului general al partidului adresate truiditorilor piinii, a înțeles, o dată mai mult că, așa cum fiecare strop de sudoare căzut pe țărina acestei țări trebuie să rodescă, tot așa rodul acestui strop — de țărină și de sudoare — trebuie, fără nici o pierdere, așezat în cămara țării, ca într-o mare cămară gospodărească.

Peste 600 din cei 800 de oameni ai C.A.P.-ului trăiesc pe seama legumelor și a zarzavaturilor. Acolo, pe cele vreo 220 de hectare cultivate cu 24 de spe-

ci, de la verdeturi la varză Bruxelles și la andive, e truda lor și răsplata lor. Truda cooperativelor din Jilava, în anul acesta izbit năpraznic de secetă în plin creștet (zile cu 35, 38 chiar și cu 40 de grade în iulie — august, și nici o ploaie din primăvară până în toamnă!), a însemnat, între multe altele, și 2—3—4 prașile făcute cu sapa, într-o inverșunată luptă corp la corp cu pământul, pe un ring de 1500 de hectare cu griu, porumb și multe altele. La legume, la fel, trudă în „foc continuu”, fără pauze, sau cu pauze sumare, fără re prize, adică dintr-o repriză într-alta, fără duminici, uneori fără nopți. Cit privește răsplata, cele peste 3000 kg la hectarul cu griu și 2320 la cel cu floarea soarelui nu sint chiar cifre de toată ziua, raportate la condițiile anului. Porumbul, cum spușeam, se culege manual, căci oamenii C.A.P.-ului zic că-i mai bine să-ți strici mințile (dacă mai ai ce strica!) decit să strici motorina, de fapt nervi, tot așteptind niște cisterne care întirzie. Ultimele socotele ale președintelui Voicu zic că porumbul va da cel puțin 7500 kg boabe la hectar. De la legume se așteaptă peste 30 de tone la hectar.

Il priveșc pe bărbății și pe femeile, adică pe bătrini și pe bătrânele (căci vreo 500 din cei 800 de cooperatori ai Jilavei sint pensionari) care culeg, încarcă și cară în coșuri și în lădițe tomate cit verzele și verze cit lubenitele. Cit poate culege, încarcă și cară un om? Mai mult cind pământul e uscat, mai puțin cind e umed, și mai puțin cind e clisă, ca acum cind ești silit să îndopi coșul și cu noroi, să-l cari prin noroi, și cind, pe deasupra, te dărimă și ploaia, cind torențele de apă te fac una cu noroiul. Pe cei de lingă noi li cheamă Petre Ioniță (60 de ani), Radu Gheorghe (54 de ani), Maria Marin și Maria Bărcăscu (peste 50 de ani); dar, zice președintele Voicu privind peste umărul nostru ce notăm în carnet, stați așa, încă n-au intrat în sac toți bătrini cei vrednici, mai puține acolo și pe Vasile Mireș, pe Stefan Mladin, pe Tina Bărcăscu, pe Iuliana Sabău. Despre mecanizatori nu zicem nimic? Intervine ing. Costică Rădăcină, directorul S.M.A.-ului Măgurele (care păstorește Jilava), prezent la discuție. Corect! consimte Vasile Voicu, drept care lista noastră onomastică de frunțași li mai cuprinde și pe Ion Vlăduț, Petre Ciobanu, Gh. Gîrbăceanu, Ene Ilie, Marin Dobra, Stan Pirvu, Ion Roșu.

E amiază cind plecăm de la Jilava, ploaia s-a subțiat, e acum doar o cernere mărunță, aproape invizibilă, ici-colo fulgerată de soare. Culegătorii și-au lepădat glugile, unii și hainele, e cald, e înăbușitoare temperatura efortului, e mai comod să lucrezi în cămașă sau în maieu. Sub soarele care crește cimpul e o proiecție inversă de umbre, care se amestecă, pe același ecran interior, cu umbrele văzute în zori, sub ploaia cea deasă, în aceeași lungă, inverșunată, neclintită procesiune a trudei. E soare, dar cit va mai fi soare? Pentru cămările iernii, cei din Jilava dau tot ce pot.

Dau tot ce pot (adică trudesăc până noaptea, la lumina focurilor, uscindu-și în pripă hainele grele de ploaie și sudori, mincind în pripă, pregătindu-se în toată clipa să se avinte din nou) și ceilalți grădinari din „centura verde” a Capitalei. Dar oare toate roadele lor sint culese la timp, ajuns la timp, adică frumoase și proaspete, în sacoșele gospodinelor? Cu vreo lună și ceva în urmă, prin același C.U.A.S.C. al Măgurelelor, la Virfuri, ca și prin alte locuri (în perimetrul Asociației intercooperatiste horticoale de la Popești-Leordeni, de pildă), am văzut, pe marginea drumurilor, fie înalte și triste clădiri de lăzi goale, pe care nimeni nu le umplea, fie clădiri de lăzi încărcate cu legume și zarzavaturi, de zile în șir ocolite de camioanele care hălăduiau cine știe pe unde. Un „noroc” (chiar noroc, pentru beneficiarii grădinilor!) face ca, de data asta, să nu ne mai ciocnim de astfel de priveliști. Peste tot se culege intens, unde forța de muncă e slabă au sărit în ajutor militarii, prin multe părți și elevii, iar transportul a început, de la un timp, să-și intre în definiție, adică să meargă „pe roate”.

Aspru și trudnic drum, cel al legumelor spre cămările iernii! Dar trebuie și poate fi parcurs la timp și cu bine, căci nu-i chiar un ureuș pe Himalaia, iar despre importanța lui — ce să mai vorbim!

ILIE PURCARU ■

Cum ne pregătim

cămările pentru iarnă?

La gura sobei fără ușă

Înțeleg — din spusele președintelui Cooperativei meșteșugărești „Argeșul” din Oltenița, Niță Ciobanu, și ale adjunctului său, Voicu Marin — că mulți dintre cetățenii care apelează la serviciile amintitei cooperative sint fie cusurii din cale afară, fie prea de tot interesați de amănunte nesemnificative. Acum, la începutul toamnei, ba încă și din vară, și-au dorit un al treilea rind de ferestre. Promptă, cooperativa a realizat un proiect, avind grijă ca ferestrele suplimentare să nu strice aspectul exterior al blocurilor, și era gata să se apuce de treabă cind a constatat că stă rău cu chereșteaua. Din pricina asta, executarea ferestrelor a întirziat ceva vreme, dar soluție tot s-a găsit: s-au luat, la un preț de-a dreptul derizoriu (de la șantierul naval, ambalaje de lemn și acum există chereștea și ferestrele sint și ele aproape gata. Dar nu gata de tot pentru că pină la iarnă mai e destulă vreme. De ce s-or grăbi oamenii aștia atât? Sau, în alte cazuri, vin solicitări pentru construirea de case, mai ales în mediul rural. Cooperativa e extrem de binevoitoare, omul e întrebat cum vrea să-și facă noua locuință, i se oferă, dacă e cazul — și este de cele mai multe ori — și un proiect, dar casa, casa propriu-zisă nu poate fi construită. Motivul? Cooperativa însăși se pregătește să se mute în casa nouă. De vreo cinci ani trebuia făcută noua construcție, dar n-a fost. Acum lucrările au demarat și ritmul e bun. Pesimiștii spun că va fi nevoie de încă cinci ani, realității se abțin să dea vreun pronostic, iar conducerea cooperativei — optimistă — zice că în anul viitor totul va fi gata. Însă, pină atunci, cei care solicită construirea de case trebuie să mai aștepte.

Dar cererile cele mai dese sint legate de construirea de sobe. Cu cit se apropie vremea rece, cu atât crește numărul solicitărilor. Și trebuie spus că sobarii „Argeșului” sint adevărați meseriași, fac adică sobe bune și frumoase dar, acurșurii oltenișenii nu le cumpără. Se leagă într-una de unul și același amănunt. Poți să le vorbești la nesfârșit despre cit de bine vor funcționa respectivele

sobe, poți să-i asiguri că într-o săptămână, cel mult, de la data comandării, soba le poate deja încălzi camera, poți să le propui cele mai diverse tipuri de decorații exterioare, ei se încăpăținează să nu cumpere aceste sobe. Desi, repet, au mare nevoie, pentru că, în fond, ei vin să ceară. Motivul, amănuntul acestor cusurii ne-cumpărători este ușa sobei. Da, cooperativa nu dispune de uși pentru sobele de teracotă pe care le face. Mi se dă de înțeles că această lipsă este resimțită de multă vreme și că oamenii din conducerea cooperativei s-au tot zbatut să facă rost de uși, dar n-au avut șansa. Bine, întreb, dar cine produce aceste uși? Cui v-ai adresat pentru a încerca să le achiziționezi? Răspunsul nu e decit o ridicare din umeri. De unde să știe ei cine fabrică ușile? Dar dacă vreau neapărat să află, dacă sint bintuit de o atit de chinuitoare curiozitate, se vor interesa la conducerea uniunii județene și li se va spune de acolo. Cei de la Călărași știu, oricum, mai multe.

Deci, sobe nu se mai fac pentru că nu există uși. Dar cei care dispun de sobe și vreau să-și curețe coșurile, pot apela la serviciile cooperativei? Pot, sigur că pot, dar nu există o asemenea categorie de servicii. Pur și simplu, nu s-a gindit nimeni că ar fi nevoie și de așa ceva. Cei doi conducători ai „Argeșului” mă priveșc efectiv uimiți, căutătura lor pândind a spune — și dumneata, pe care te-am crezut om serios, tot de amănunte te legi?!

În rest, totul merge bine. Frizeria și coafura mai schioapătă puțin, tapițerii, în schimb, își fac planul lună de lună. Așa încit, pentru cei ce doresc o dormeză sau vor neapărat să se tundă, iarna poate veni liniștită. Mai greu e pentru cei care ar vrea să se și încălzească sau ar visa să prindă anotimpul rece într-o casă nouă. La urma urmelor, însă, iarna nu e tot un amănunt, un accident al anului? Cit despre cei ce fabrică uși pentru sobele de teracotă, un salut călduros din partea cetățenilor din Oltenița. Și probabil că nu numai dintr-a lor.

DAN MUCENIC ■

„Facem și noi „Icraliștii” ce ne stă în putință! Ce nu...”

Secțiile de gospodărire locativă ale ICRAI-urilor încep să semene, în aceste zile, cu săliile de așteptare ale garilor, în ore de virf ale traficului feroviar. Oamenii peste oameni. Cu tot felul de cereri, rugăminti, jalbe, proteste. Ploile din ultimul timp s-au infiltrat prin destule acoperișuri, iar frigul dimineților și al serilor le-a amintit celor ce uită că anul nu e o vară perpetuă că „au probleme” cu caloriferele, cu sobele, cu uzinele termice, cu burlanele, cu condensul, cu țevi de plumb din pereți care supurează, cu uși și ferestre recalitrante, care-ți dau peste mină cind vrei să le-nchizi ca lumea. Deci unii calcă pragurile I.C.R.A.I.-urilor cam tirzior, dar alții, mulți alții, o fac pentru a doua, a șaptea, a zecea oară, ca să le-aducă ei aminte respectivelor întreprinderi de niște obligații pe care acestea le-au tot transferat în contul unui incert viitor. Cele mai multe și mai somative probleme, ne spune Ion Străchinăru, responsabilul S.G.L. nr. 4 al ICRAI-Colentina, uneori de dimensiunile unor veritabile plăgi ale imobilelor, le produce condensul. El apare și din vina constructorilor (mai ales la acele blocuri din prefabricate sistem „sandviș”, încuind între pereții exteriori și interiori un material izolat cam discontinuu, cam cu fisuri), mai apare și din vina locatarilor (care spală și usucă rufe în apartamente, nu în spălătorii, iar în ierni de sălbăticie ultimele mai aduc căldură în camere și de la gazele veșnic aprinse ale bucătăriilor). Deci doi impicnați și o terță persoană care trebuie să rezolve necazul: muncitorul de la ICRAI. Condensul

poate fi înlăturat prin aplicarea pe exteriorul imobilului a unui strat de beton celular autoclavizat (metodă ce incumbă mari cheltuieli și, fireșc, este pusă în operă doar în condiții extreme, de avariere întinsă, cum s-a întâmplat la blocul 9 din str. Ripiceni nr. 6), sau, în cazuri izolate, prin placarea interioarelor cu polistiren expandat. La acest capitol, adaugă repede interlocutorul, ghicindu-ne întrebarea ce ne stă pe buze, cererile covârșesc deocamdată puterile (în materiale și forță de muncă) ale ICRAI-ului, dar toate apartamentele în cauză au fost identificate, deci puse „sub urmărire”, cu legitimele priorități acordate celor aflate în mai grea suferință.

Ce mai cer oamenii, tovarășe Străchinăru? Mulți locatari, ni se răspunde, cer să li se monteze „a treia fereastră”, suprapusă peste obișnuitele două, care iarna aduce un cistig de căldură de 2—3 grade. Nici aici, cel puțin, deocamdată, nu se pot satisface toate cererile, pentru simplul, dar deloc binecuvintatului motiv pomenit mai sus: faptul că unii jură pe veșnicia soarelui, nu-și fac vara sanie, ca tot gospodăru, drept care cererile pentru „a treia fereastră” au început să curgă, în valuri, abia în ultima vreme. Ca să le poți pune tuturor rezoluția „da!” ar trebui să ai de zece ori mai mulți muncitori și de o sută de ori mai multe materiale.

Dar parohia dv., continuăm noi, și-a pus ea la punct toate „săniile” încă din vară? Ope-

(Continuare în pag. 20)

ILIE PURCARU ■

Cum ne pregătim

cămarile pentru iarnă?

„Facem și noi, „Icraliștii”, ce ne stă în putință! Ce nu...”

(Urmare din pag. 19)

ratia pregătirii pentru iarnă, ne răspunde tânărul interlocutor (care arată nu tânăr, ci foarte tânăr, pare abia picat de pe băncile facultății, n-ai zice că-i „Icralist” de 17 ani!), a început mai devreme, odată cu primăvara. Nu, se grăbește el să adauge, nu numai noi procedăm așa, ci toate secțiile ICRAI-ului nostru, altfel n-am răzbi, ne-ar încăleca și ne-ar îngropa „problemele”. Încă din primăvară, toate imobilele (în raza noastră de activitate sînt vreo 600, din care 70 la sută fond nou, restul case mai vechi) încep să treacă prin filtrul așa-numitelor „acte de constatare”, prin care li se depistează suferințele, după care se procedează, firesc, la trieri, la fixarea priorităților etc. Suferințele care dor cel mai tare sînt cele ale uzinelor termice, îmbunătățiri tehnico-construc-tive pentru creșterea randamen-țelor, preținzind revizii amănunțite, refaceri de termoizolații la cazane și la conducte, calibrări de injec-toare, etanșezări etc. La ora de față, toate uzinele termice din grija acestui S.G.L. sînt, ni se spune, în stare de funcționare. La fel de strin-gentă e și etanșezarea locuin-țelor propriu-zise, prin revizii și reparații de timpelarie exte-rioră, prin montări de baghete la geamuri (vreo 10 000 de me-tri de baghete, atât s-a montat pînă azi, satisfăcîndu-se urgen-țele la acest capitol), prin mon-tări de praguri la intrări (aici cifra e de 2 000, și ea cores-punzătoare urgențelor), cele mai multe croite din material lemnos provenit de la demo-lări, și, desigur, printr-o serie de alte lucrări și dichisuri, care să le dea locuințelor o îmbră-cămînte de iarnă călduroasă și trainică. Reviziile și înlocuirile de igheaburi și de burlane sînt „în grafic”. Sînt „în grafic” și reparațiile de acoperișuri, aici

cu niște incrente modificări (nu mari) de materiale și termene.

De fapt, întrebăm, în ce se traduce, concret, tovarășe Stră-chinaru, aceste „incrente modi-ficări”? În fapt, tovarășe re-porter, că, forțați de împreju-rări, procedăm uneori la înlocuirea unor materiale (a car-tonului, de exemplu, marfă rară, cu tabla provenită din demolări), iar cînd clientul (îne mortis la un anume material absent din depozitul nostru (tot cartonul, să zicem!), îl spunem deschis că n-o să-i putem face respectiva lucrare decît atunci cînd vom avea cu ce s-o facem.

Sînt multe reclamații la adre-sa S.G.L.-ului dv., tovarășe Străchinaru? N-ar fi prea mul-te, ne asigură interlocutorul, le înmulțește însă povestea con-densului. Și unde-ajung aceste reclamații, la ce nivele? Cel puțin pînă azi, vine răspunsul, ele s-au oprit la conducerea ICRAI-ului Colentina. Împreună cu directorul nostru, tov. ing. Vasile Vlăduț, ne străduim — pe cît ne stă în putin-ță — să le soluționăm prin propriile noastre forțe.

Ce-ar mai fi de spus în chestiunea pregătirii pentru iarnă? Ar mai fi de notat, e de părere gazda, stră-dania muncitorilor noștri pen-tru lucrul bine și prompt făcut. Avem oameni policalificați, care știu să lucreze și parchete, și timpelarie, și termoizolații, să monteze și amortizoare la ușile blocurilor (acele arcuri care fac ca usa să nu se trîncască, ba, mai mult, să se închidă cum trebuie, nelăsînd să pătrundă frigul) sau automate pentru re-glarea (implicit, economisirea) lumii electrice de pe scările blocurilor. Avem mesteri ca timpularul Marin Sovar, de 30 de ani „Icralist”, meseriaș cu mină de aur, specialist în o mie și una de treburi, ca zidarul A-lexandru Anton, care știe să repare și terasete blocurilor, acolo unde le perforază ploaia, ca parchetarul Marin Minciună,

priceput și la termoizolații, ba chiar și la dozinsecții. Mai avem și niște inși care fură sau care-i somează pe locatari să le dea ciubuc, dar scăpăm noi de ei. Bine e că pe cei mai mulți ne pulcem bizui. Și cînd zic „bizui”, știu ce zic. Iată, acum citeva luni, din neglijența unui loca-tar, a explodat într-un bloc o butelie de aragaz, care a făcut ravagii, a năruit pereții, a spart uși și ferestre. Pe nea Marin Sovar l-am luat de-acasă (era după-amiază, își închisese pro-gramul de lucru) și l-am dus

acolo. A trudit pînă în ziua ur-mătoare, la prînz, fără să in-chidă un ochi. Lingă el a tru-dit și Marin Minciună, care stă în Brănești și care n-a avut cum să-si anunte nevasta că în noaptea aia va lipsi de-acasă.

Alte probleme cu pregătirile pentru iarnă? Cam alți deocam-dată — ni se răspunde.

Ce i-a scăpat azi interlocu-torului nostru, dacă i-a scăpat ceva, mîine vor remarca, în mod cert, locatarii. Și o să-i spună sau o să ne spună.

„Problema clientului”

Depozitul 104 este așezat în Dămăroaia, aproape de capătul mașinii 331. La intrare, după ce treci de tradiționalele bălți de cartier, te întîmpină cîinii aciuți aici. Sînt blînzi și plătisiți.

De citeva zile mai multe gră-mozi de cărbuni s-au aprins. Autoaprinderea se face cînd bio-xidul de carbon intră în reacție cu oxigenul din aer și cu apa. Grămeziile ard, dar în depozit o liniste. Nu se pune problema să se lucreze în trei schimburi pentru a fi oprit focul. Chiava militari care vin dimineața și pleacă seara au stîngerea focu-lui ca obligație.

Depozitul este așa de ascuns, încît cel care intră pe poartă nu poate fi decît un client. Mai era cineva înainte care se in-teresea de perioada în care vor fi fost servicii cei programați și s-ar putea aproviziona și el cu cărbuni.

Un bărbat scund și în vîrstă îi răspundea cu o complicate lipsită de miză că la 1 octom-brie ar trebui să se termine cu aprovizionarea programaților, dar că se termină aproape de 15 noiembrie. Ar fi bine să treacă, i se mai spune, pe la 1 noiembrie. Bărbatul scund și în vîrstă îl cheamă pînă la urmă pe șeful depozitului care era între puținii militari ce in-cercau să stingă focul. Îl întreb dacă autoaprinderea putea fi evitată. Îmi răspunde că da, există o metodă, dar că nu îi inspiră încredere. A mai încercat-o? Nu! În ce constă me-toda? Se bagă țevi în interiorul mobilei de cărbune. Dar mai bună este depozitarea în stive mici și izolate între ele. Cîte ard? 3 din 12! S-au autoaprin-s mai multe? Nu! Sigur nu? 4-5. Atît! Îl întreb ce șmecherii ar putea să facă lucrătorii de la depozit să mai cîștige și ei un ban. Se uită la mine mirat. La toate controalele făcute de miliție au ieșit foarte bine.

12-20 de kilograme în plus sau în minus la mia de cărbune. Necazurile mai apar pe traseu. O reclamație se face în termen de 24 de ore. Se duce acolo o mașină, transportă iar cantita-rea la depozit și o cîntărește. Dacă este cantitatea care tre-buie, suportă clientul cheltuieli-le, dacă nu, depozitul. Și se întîmplă asta? Da, dar rar.

Depozitul are 14 încărcători-de-sărcători. Șase din ei aveau sim-bătă absențe nemotivate. Alexandru Manolache, șeful de-pozitului, mi-a spus că s-a să-turat de ei, că „ăștia sase” așa fac mereu, că vrea să-i dea afară și să aducă mîna de lucru din comuncle din apropiere, unde nu se găsesc, dar găs-este ei.

Stocul depozitului este de 140 de tone. Intră zilnic cam 200 de tone și ies cam 70 de tone (nu mai țesim la socoteală). Sînt servicii zilnic în jur de 50 de clienți. Am stat citeva ore în depozit și în apropiere și, cu excepția celui care întrebese și fusese refuzat pentru că nu fă-cea parte dintre programați, nu am mai văzut vreunul. Depozi-tul de pe strada Izbiței nr. 40 asigură aprovizionarea cu cărbune a unui număr de 9 300 de cetățeni. Cine vrea și lemne se adresează pe strada Soveja. Alți bani, altă distracție, altă pro-gramare. În lunile decembrie și ianuarie se face programarea. Îmi spunea șeful depozitului, cu falsă modestie, că, deși pînă la 15 noiembrie trebuie să se ter-mine cu cei programați, el va termina în jur de 1-5 noiem-brie. Nu i-am spus că, la sosire, auzisem alte date.

L-am întrebat ce necazuri mai are la depozit. Utlajele. Îl su-pără utlajele. Nu funcționează. Pe mai multe motive. Macaraua și ifronul. Dar, în primul rînd, din pricina lipsei de ulei hidrau-lic. Astfel, ciuruirea cărbunilor

Strict secret

Către păsări, gize, fluturi, către toate visele din aceste finuturi

toate promisiunile de zbor cu sau fără insoțitor se contramandază sau, mă rog, se amînă cel puțin o săptămînă.

In calească trasă leneg de parfumuri în alai se întoarce în pădure „cu-n mînușchi de ciufai” drapată doar în frunze roșii frumoasă și tinăre vadană, Toamna Topiceana.

MIRCEA ALBULESCU

(curățarea cărbunului de praf) se execută manual.

O altă problemă și cea mai gravă este aceea a prafului de cărbune! Cărbunul nu este sortat bine în locurile din care pleacă. De regulă, depozitarea ar trebui să dureze 5 zile. Din pricina prafului, durează 7 zile. Dacă ar fi așa cum se scrie în acte, din vagon ar fi livrat Cărbunul (care se află acum în depo-zit) sosit de la Măru are 40-50% praf; cel sosit de la Lu-poica, 80-85%; cel de la Ro-gojeu și Ionesti, 40-50%. Pînă în luna mai, era voie să viasă în depozite cărbune cu 30% praf. Prețul a scăzut atunci de la 375 lei la 240 lei tona, cu condiția de a fi acceptat și praful în cantități mult mai mari. Cetățe-nii au reclamat. S-a schimbat prețul la 375 de lei tona, au fost aduși cărbunii înapoi, au fost deci făcute alte transporturi, ce-tățeanul, atît de solicitat azi, a dat iarăși din timpul său.

În condițiile în care cantitatea de praf depășește un procent de 30%, praful este adunat aici și trimis la termocentrale. Se fac deci două manopere și două dru-muri. Cine plătește a doua ma-noperă și al doilea drum? Cînd unii, cînd alții. Cărbunul, mai îmi spune șeful, are o singură calitate: e lignit cu o granula-ție oscilînd între 30-400 mm. Să scrieți, pentru ca cetățeanul să știe, că ne crează probleme. În lungul nostru dialog s-a spus de multe ori „problema clientu-lui”, „problema cetățeanului”. În aceste condiții, clientul ar trebui să fie o problemă.

AURELIAN ȚITU DUMITRESCU

Cronica șoselei

Dar dacă erau oameni?

„E o mîndrie pentru noi, dragă Cezare, să trăim într-un ocaș, da, ocaș, nu exagerez și fac această subliniere pentru că unii, în mod cu totul impropriu, îl numesc încă orașel, unde în raport cu numărul locuitorilor, cel al autoturismelor este cel mai mare din țară. Impresio-nantă este, de asemenea, frecven-ța deosebit de ridicată a concetățenilor noștri care poartă nume romane: Virgiliu, Cor-neliu, Letiția, Aurelia... și ce să căutăm mai departe, cînd exem-ple sîntem chiar noi. Tu, Cezar, și eu, Traian. Ce-i drept n-avem noi virtuțile celor doi iluștri strămoși, dar purtăm numele lor?, le purtăm. Și încă cu mîndrie”.

„Sînt curios, totuși, unde vrei să ajungi. Ai început-o cu gra-dul de motorizare al orașului, ai trecut brusca la strămoșii noștri. Pare că ar fi un fel de intro-ducere la o lecție pe care vrei să mi-o ții”.

„Hai să intru direct în su-biect. Orașul nostru e 90% poate chiar în proporție mai mare, nou, construit în anii noștri. Case frumoase, co-chete, străzi drepte, inundate de verdeață. Incrucșări mai mult decît vizibile, deci condiții faine pentru o circulație civilizată. Și totuși,ăștia, colegii noștri, se bușesc între ei toată ziua. Cum adică, mă întreb, eu, Cezare, dacă-s multe mașini e musai să fie și multe accidente? „Hai, că exagerezi, ca întotdeauna. Puține au fost accidente grave, majoritatea sînt indoituiri de tablă și sticlă spartă”. „Bine, dar ești de acord cu mine că aceste banale sifonări puteau fi accidente grave, că numai întîmplarea a fă-cut să nu fie nevoie de in-tervenția mașinilor albe cu giro-far albastru ori a unor servi-cii comunale al căror nume nu

vreau să-l amintesc, dar care au terenuri situate la periferia lo-calității? Numai cu știu pe unul care doar într-un an a reușit performanța de a trimite la service cinci autoturisme. Pe al lui i-l repară, de regulă, în 48 de ore, dar celălalte zac prin-tre epavele de la „parcul recu”, cum zic mecanicii, luni de zile, cîci respectivii sînt muritori de rînd nu ... ginecologi”. „A, știu despre cine-i vorba, de ăla care într-o zi scăpase pe asfalt oche-larii și, lipsit de ei, se învîrtea în jurul propriilor axe ca o curcă beată. A fost nevoie să-l ia un coleg ori prieten, așa ceva, cu mașina, că altfel tre-buia să-l ducă cineva de mină pînă acasă, ca pe orbi. Mașina a lăsat-o pe stradă, nici n-a in-culcat-o măcar. Dar... ia stat pu-țin, există niște reguli privind controlul medical periodic, in-clusiv la ochi”. „Doar nu vrei să mă convingi că vreun oftal-molog i-a dat viză. Cică e una a dracului, o doctoriță de ochi, care nu face nici un fel de compromis, dar pe care o oco-lesc toți, care se știu cu musca pe căciulă, adică vîd în loc de roșu verde, ori știu eu ce de-fecțiuni de vedere mai au. Mă gîndesc la ginecologul ăla. Ochi-buni îi trebuie nu numai pen-tru condus, ci și în munca lui, ca să se și uite unde trebuie și mai ales să vadă ce trebuie. Nu mi-aș trimite nevasta la el, să mă omori”. „Nu mai ai posibi-litatea asta, că s-a mutat în-tr-un oraș mai mare, vorba aia, să-i fericescă și p-ăia de aco-lo”. „Am mai auzit o minune. Cică te duci la cabinet pentru viză periodică și nu-ți cere bu-lectinul. Adică, eu, de exemplu, dacă sînt cu inima în pîneze te trimt pe tine, Cezar, care ai inimă bună” și zici că ești Tra-ian. ăla pune stampila, parafa și uite așa am devenit iar șofer

perfect sănătos pentru alți trei ani. Ultima oară cînd am fost la control, doctorița de ochi i-a cerut unuia bulectinul. „Ia lasă-mă cucoană cu birocrăția. Mata știi cine sînt eu? Sînt in-ginerul X, conduc de 10 ani și te-ai găsit dumneata să-mi spui că nu stau bine cu ochii. Bă vîd foarte bine și pe mata te vîd că nu ești deloc arătoasă”. A făcut stînga împrejur și a ie-sit. Doctorița a rămas înmăr-murită, ba se făcea roșie la față, ba albă. În loc de vorbe scotea niște sunete curioase. A trebuit ca eu să-i aduc un pa-har cu apă, să se mai liniștească. „Așa ceva nu mi s-a in-tîmplat în viața mea, a reușit ca să rostească după zece mi-nute. Sînteti un om de suflet, mi-a spus ea, să vă povestesc un caz. Cu prilejul unui test am depistat un șofer profesionist inapt pentru conducere. Se sus-trăsese controlului medical ani de zile. „Îmi pare rău, dar dv. nu mai puteți conduce”. I-am explicat și motivul. „Cum adică, să lucrez numai în garaj, pîi eu am un microbuz în primire la serviciu și o Dacie proprietate personală. N-am pățit nimic ani de zile. Culmea, vrei să mă im-piedici tocmai d-ta să conduc”, a tipat el la mine și a ieșit trîntind ușa. Mă gîndesc cu groază la ce ravagii a putut face în aniiăștia, dar mai ales la ce pot să se aștepte bieții nevinovați care ar avea nenoro-cul să-i apară în cale”. „Acum doi, trei ani în urmă, continua doctorița, am întocmit pentru doi conducători auto dosar de pensionare medicală. Nu numai că nu se încadrau în baremul (destul de pretentios pentru șo-ferii profesioniști), dar, cum zi-cem noi, oftalmologii, aveau ve-derea sub limita utilității practice. Adică chiar mergînd pe jos, pe drumurile întreprinde-rii, care însumează zeci de km, puteau nimeri sub roțile unui tren uzinal, cădeau într-un șanț ori peste zgura incandescentă eliminată din cuptoare. Ce-i drept, spuneau ei, ne-am mai bușit între noi, am mai rupt cite

un gard, dar așa, accidente gra-ve n-am avut, cu toate că in-tr-un timp eram folosiți chiar la curse mai îndepărtate, dese-ori noaptea, în alte orașe. Eu, zice unul dintre ei, m-am ferit să merg noaptea. Erau momente cînd nu vedeam în față decît un fel de ceață lăptoasă. Cum obțineam vizele anuale? Păi, odată mergam la d-na de la ORL, altă dată la neurologie. Cel mai des luam viza de la circă. Băieții și fetele abia veniți din facultate sînt tare drăguți. Da, de Politehnică ne-am ferit ca de foc, știam că aici o să ni se infunde și așa s-a întîmplat. Cel mai drăguț era pediatrul, povestește cel mai în vîrstă dintre pensionații. „Haideți d-le la mine, parcă se uită cîine la parafă, doctor să fie”. „Da de unde atîta gene-rozitate la colegiiăștia ai mei, începători în profesie?” „Parcă dv. nu știți, d-na doctor. Sin-tem noi niște simpli șoferi, plini de ulei și vaselină, dar asta nu înseamnă că nu știm să fim atenți”. Tinerii se uită cu jînd la casele — de fapt vile dintre cele mai cochete —, aparținînd unor colegi de-ai lor, cu argint în pîr și oftează. Da, își spun ei, e adevărată

vorba că „micile atenții fac vizele mari”.

„Si cum se rezolvau situațiile astea pînă la urmă, d-na doctor?” „Am întreat-o pe sufler-tistă. „Păi finalul e cam așa: Gheorghe I., pe care l-am aver-tizat că n-are vederea bună pentru conducere, dar s-a în-căpățînat să continue a pilota, a renunțat la această activi-tate numai după ce și-a rupt un picior și a stat citeva luni în spital. Respectivul a ratat un viraj la stînga, intrînd noap-tea în parapetul unui pod. H. Georgescu, care face des he-moragii oculare, fiind hiper-tensiv în ultimul grad, a renunțat la volan abia după ce a trecut prin trei accidente. Prima dată a intrat în plin într-o re-morcă, ziua în amiaza mare. Atunci și-a zdrobit citeva coaste. A doua oară a luat cu asalt panourile de protecție ale unor lucrări de drumuri, corect semnalizate, iar a treia dată n-a sesizat o barieră la un pa-saj C.F.R. De atunci are mul-țimea de cicatrice de pe față. „Are dreptate „scorpia”, adică eu, se confesă el unii prieten. Nu mai vîd nici cu oche-larii ochelariilor”. Un singur lucru omite să precizeze Hara-lambie G.: „Dar dacă în locul remorci, panourilor și barierei erau oameni?”

Pînă la urmă, lucrurile cît de complicate sînt, se rezolvă, ade-vărul iese la suprafață. Orice naș își are nașul. Nașul medi-cilor, unora, nu tutuțora, a fost o comisie. Ea a găsit certifi-catele false, pe cei care le vin-deau ca la tarabă, inclusiv pe cei care nu vedeau, dar totuși conduceau. Cînd totul s-a clar-ificat, președintele comisiei, profesor universitar la numai 45 de ani, de loc de prin părțile Ipoteștilor, a rostit așa, ca pen-tru sine, un distih al celebrului său consătean:

„Adevărul, ca și păcatul mînilor Eve, De față-l pretutindeni și pururea avee”.

VICTOR BEDA

La încheierea Campionatelor mondiale de box pentru tineret

România cucerește 7 medalii

Așa cum anticipam în comentariul din numărul trecut al revistei noastre, printre protagoniștii recent încheiatei ediții, a III-a, a Campionatelor mondiale de box pentru tineret s-au numărat și sportivii români care — într-o aprigă confruntare a căror valoare, tehnicitate, ritm și combativitate au crescut mereu, de la o gală la alta, pe măsură ce ne apropiam de semifinale și finale — au cucerit 7 medalii, dintre care două de aur, două de argint și trei de bronz, prin **Marcelică Tudoriu**, **Daniel Măeran**, **Giani Gogol**, **Dumitru Beșliu**, **Ion Pal**, **Vasile Damian** și **Iulian Drăghici**. Vom reveni asupra meciurilor prin care acești șapte boxeri români au intrat în posesia medaliei, dar ne simțim obligați să precizăm că lor li se puteau adăuga alți doi boxeri români, **Marian Popa**, la semimuscă, și **Daniel Dumitrescu**, la cocoș. Dacă **Marian Popa**, după două meciuri eclatante (în care l-a eliminat pe cubanezul **Pedro Boza** și americanul **Gary Harvey**, doi boxeri foarte puternici), a cedat, dintr-o eroare tactică (atacurile sale de la semidistanță n-au fost îndeaștate de exact pregătite, astfel încât a fost în permanență contrat de adversar), în fața portoricianului **Luis Roman**, cel mai bun boxer al categoriei (chiar dacă a fost învins în finală după o decizie cel puțin bizară, 4-1 pentru sud-coreeanul **Ryung Sup Hwang**), celălalt boxer român, **Daniel Dumitrescu**, care și el venea după două victorii, a fost învins de... arbitri, cu 3-2, în fața americanului **Steve Young**, pe care l-a dominat de la distanță, cu directe ce și-au atins permanent ținta, astfel încât agresivitatea acestuia și lovitura sa decisivă, pe care a mizat permanent, au fost pur formale. A fost preferat, cu alte cuvinte, un atac haotic unui inteligent box de așteptare. Această decizie, plus cea care l-a privat pe portoricianul **Luis Roman** de medalia de aur au fost, după părerea noastră, în cea

mai flagrantă contradicție cu realitatea din ring.

Acestea fiind zise, să ne oprim pe scurt asupra celor trei meciuri din semifinale, meciuri la capătul cărora, deși au luptat exemplar, **Ion Pal** și **Vasile Damian** (mai puțin **Iulian Drăghici** care a avut de înfruntat la supergreu a adversar extrem de puternic, cubanezul **Juan Cause**, cum îl încurajau coechipierii săi și cum scria chiar pe mâleul său, și nu **Deliz**), excelenți în meciurile anterioare, au fost nevoiți să se recunoască învinși în fața cubanezului **Radames Castillo** și a americanului **Bowe Riddick**. Atât **Ion Pal**, cât și **Vasile Damian** sînt doi boxeri a căror vigoare și rezistență pot fi dublate în viitor de-o tehnicitate și-o inteligență în ring ce se cer neapărat îmbunătățite. Și-acum, firește, despre meciurile galei finale, desfășurate în fața unei săli cu peste 6000 de spectatori. Prima victorie, constatată de public, bun cunosător al boxului, i-a fost acordată sud-coreeanului **Kyung Sup Hwang**, în dauna portoricianului **Luis Roman**, meci și decizie asupra căreia ne-am referit și nu mai revenim. În cel de-al doilea meci, la categoria muscă, echilibrul s-a menținut pînă-n ultima repriză, cînd **Marcelică Tudoriu**, excelent îndrumat din colț, a găsit arma cu care să-l învingă

pe sovieticul **Valentin Ianousov**, boxer de o ridicată tehnicitate. Această armă s-a numit ritm, **Marcelică Tudoriu** atacînd continuu cu serii lungi și clincuri din care ieșea de fiecare dată cu croșee la figură. Decizia de 4-1 consfințește inteligența în atac a boxerului român și ne-aduce prima medalie de aur, extrem de prețioasă, dată fiind valoarea deosebit de ridicată a boxului practic la această categorie. Tot ritmului și seriilor de lovituri legate și executate în mare viteză și cu precizie i s-a datorat și cea de-a doua medalie de aur pentru români cucerită prin **Daniel Măeran** care și-a surclasat adversarul de-a lungul celor trei reprize. De menționat că ultimele două meciuri **Măeran** le-a făcut cu mina stîngă ușor tumefiată din cauza loviturilor expediate. Cu-atît mai mult iese în evidență tehnica acestui foarte tânăr și talentat boxer care și-a depășit adversarii prin pistonul numit directă de dreaptă. Precizăm că **Măeran** este sîngaci. Hărțuindu-și adversarul, nord-coreeanul **Son Mun Jim**, cu directă de dreaptă, nelăsîndu-l să construiască mai nimic, **Măeran** a strîns din dinți și a aruncat în luptă, în ultima repriză, năprasnice croșee și upercături de stînga, obținînd o decizie de 5-0. Pentru a doua oară trico-

lorul românesc urcă pe cel mai înalt catarg! Cu un meci mai înainte, la categoria cocoș, **Ricardo Diaz** face din plin dovada calităților boxului din Cuba, adversarul său, sovieticul **Khdiran Khvica**, nereușind să facă față aplombului tehnic manifestat de cubanez. Interes deosebit pentru meciul semișorilor, unde însă românul **Giani Gogol**, extrem de combativ și de energic în meciurile de pînă acum, n-a reușit să treacă de **Jurg Teichs** (R.D.G.), un boxer foarte calculat și exact, care a plasat numeroase contre și croșee de dreaptă, lovituri ce au stopat atacurile năvalnice ale românului. Decizia de 5-0 ilustrează prin ea însăși diferența dintre cei doi combatanți. Dar și medalia de argint îl onorează pe **Giani Gogol** și credem că, adăugînd combativității și forței loviturilor o notă de tehnicitate, un plus de claritate și varietate, valoarea sa ar putea să crească. Un meci aprig în care amîndoi boxerii au făcut dovada unor incontestabile calități pugilistice a fost și cel al ușorilor **Wilko Saeger** (R.D.G.) și **Radames Castillo** la capătul cărui germanul a fost declarat învingător cu o decizie unanimită. În schimb, meciul de la semimijlocie s-a desfășurat cu incetinitorul, **Angel Stoianov** (Bulgaria) evitînd lupta de-aproape propusă de **Juan Lemus** (Cuba). A rezultat o continuă alergare în ring a bulgarului, sau numeroase clincuri înăbușite în fașă. Cel care a lovit mai mult și mai clar ni s-a părut a fi boxerul cubanez, dar grație unui upercuit reușit de **Stoianov** în ultimul rund, cînd **Lemus** a și fost numărat, juriul s-a lăsat influențat de acea unică lovitură mai exactă a bulgarului și l-a declarat învingător cu o decizie de 3-2. Cea de-a opta finală, la mijlocie mică, a opus doi boxeri cu stiluri intrucitivă asemănătoare: atacuri insistente cu contre puternice și clincuri epuizante terminate cu croșee la figură. Cea de-a treia repriză, de exemplu, a fost un clinic continuu. Învingător la puncte, cu 5-0, **Franek Michá** (Cehoslovacia) în dauna lui **Valeri Benisenko** (U.R.S.S.). Interes major și justificat din partea noastră și-a publicului pentru meciul celui de-al patrulea român prezent în finală, **Dumitru Beșliu**, posesor al unui pumn puternic și-al unei rezistențe feșite din

comun. Din păcate, mijlociul nostru, în compania lui **Oleg Zahalotski** (U.R.S.S.) n-a izbutit să-și impună punctul de vedere decît spre finalul reprizei a treia, cînd sovieticul, acuzînd cîteva contre, a scăzut brusc și era cît pe-aci să piardă avantajul acumulat în primele două reprize. Construcindu-și atacurile încă de la bun început, cu directe de stînga, și continuîndu-le cu rapide scăderi de nivel, după care să expedieze năprasnicele sale jaburi sau contre de dreapta, **Dumitru Beșliu** ar fi cîștigat fără doar și poate medalia de aur. Decizia de 3-2 confirmă faptul că **Beșliu** a pierdut meciul tactic și tehnic, el nefiind cu nimic mai prejos decît învingătorul. Încheiate înainte de limită, așa cum dealtfel era de așteptat, după evoluțiile anterioare ale combatanților, categoriile semigreă și greă i-au avut ca învingători pe **Bowe Riddick** (S.U.A.) și **Felix Savon** (Cuba) în dauna lui **Hart Peter** (Ungaria) și, respectiv, **Andrei Golota** (Polonia). Surprinzător de disputat a fost meciul supergreilor, **Juan Cause** (Cuba) și **Alexei Prianicnikov** (U.R.S.S.), ultimul adjudecîndu-și medalia de aur, decizie 4-1, printr-o serie de lovituri ceva mai clare, mai precise.

În concluzie, referindu-ne la echipa României, am putea spune că ea seamănă intrucivă cu cea a echipei de fotbal a României, care, acum peste 20 de ani, cucerea la juniori titlul european, și care inclusă în prima noastră divizie, avea să se numească **Viitorul**. Acea echipă din păcate a fost repede risipită, după ce „speriasc” cîteva echipe de „A”. Nu s-ar putea oare ca această foarte tinărnă garnitură pe care antrenorii **Eustațiu Mărăgărit**, **Reu Auras** și **Emil Popa** au pregătit-o cu responsabilitate și dragoste să fie menținută ca atare, și completată cu noi valori, să alcătuiască viitorul echipă de box a României? Prin această întrebare și, totodată, sugestie, dacă ne este permis, adresăm cuvenitele felicitări boxerilor noștri și antrenorilor ei care au reușit un succes plin de promisiuni și speranțe, într-un moment în care boxul românesc are nevoie mai mult ca oricînd de-o gură proaspătă de aer.

VICTOR NIȚĂ

Mircea Romașcanu:

„Puțini se pot lăuda cu un tur al României șiștigat la 32 de ani!”

— Felicitări, **Mircea**, pentru acest al treilea Tur ciclist al României, cîștigat la 31 de ani!
— Nu la 31, ci la 32, și încă împliniți, în 11 martie! Mă bucur cu atît mai mult cu cît, fără să am o statistică la îndemînă, știu că-s puțini rutierii care să se poată lăuda cu un Tur al României la 32 de ani! Nici nu-mi vine să cred că din 1974, de la prima mea victorie, au trecut 11 ani! Parcă a fost ieri cînd l-am întrecut, după cîte eforturi, pe **Teodor Vasile**! Ce puști eram!

— A fost o cursă grea cea abia încheiată?
— Toate cursele care se duc spre o mie de kilometri, sînt grele, prin definiție. Dificultatea suplimentară a constat acum, concret, în faptul că am luat tricoul galben din prima etapă și nu l-am mai lăsat, rezistînd tuturor atacurilor.
— Au fost multe atacuri?

— Destule și, cum să zic?, multe venite de la cine nu mă așteptam. Atacuri sub centură.

— Adică de la coechipieri?

— Exact. O spun cu regret: nu m-am putut baza; cît, cînd și cum aș fi dorit, pe colegii din lot care, cum se obținuesc în ciclism, ar fi trebuit nu să-l împiedice, ci să-l sprijine pe cel mai bine clasat dintre ei, adică pe mine. În ultima etapă, de pildă, am avut o defecțiune, iar **Neagoe** și **Celea**, în loc să mă aștepte, au fugit!

— Singurătatea alergătorului de cursă lungă, nu?

— Nu-r chiar așa. În ciclism, am mai spus-o, echipa, e ca al treilea picior pe pedală. Fără ea, lupta pentru supremație devine înfinit mai grea. Cu sorți de reușită mai mici.

— Și totuși...

— A contat, în primul rînd, experiența mea, dublată de o mare voință de a învinge. Am

ținut să demonstrez că, deși la 32 de ani, rămîn cel mai bun. Prea se grăbiseră mulți, din anurajul federației chiar, să mă treacă „în rezervă”!

— Cine?

— Se știu ei mai bine.

— Cum îți explici faptul că **Neagoe** și **Celea**, la care te-ai referit, nu te-au ajutat? Ei și ceilalți?

— Simplu: antrenorii lotului, **Ardeleanu** și **Ciocan**, ar fi dat orice să învingă pe echipe, mergînd pînă acolo încît ar fi fost gata să sacrifice, dacă situația ar fi cerut-o, și locul 1 în clasamentul general individual. Numai să treacă, pe echipe, de **Dinamo**, care pînă la urmă a și bătut cursa. A bătut-o logic, avînd garnitura cea mai puternică și antrenorul, **Nicolae Voicu**, cel mai versat. Cu **Gancea** și **Căruțașu** în lot, formația României n-ar fi avut probleme.

— Am înțeles că s-a renunțat la ei în ideea întineririi.

— Întinerire de dragul întineririi?! Performanța unde rămîne?!

— N-ai dreptate decît parțial: **Nicolae Aldulea**, din lot, nu doar că a terminat al patrulea, dar a și cîștigat, ba încă detașat, întrecerea cărărilor.

— Nu zic că **Aldulea** n-a meritat, dar mă simt obligat să întreb: cu o singură floare se face primăvară?! Și-apoi, cît spune, într-o asemenea cursă, clasamentul cărărilor? Vă răspund tot eu: puțin. Cînd pierzi, la fotbal, cu 5-1, are mare importanță cine a bîgat acel unic gol?!

— Care a fost, **Mircea Romașcanu**, etapa cea mai tare?

— **Piatra Neamț** — **Bacău**, prin **Bicaz**. A avut de toate: și ploaie, și vînt, și arșiță. Parcă nu se mai termina! Ne sleise, ne uscăse.

— Dacă n-ai fi cîștigat tu, cine ar fi meritat s-o facă?

— Aș opta pentru **Gheorghe Kleinpeter**, unul dintre cei mai tineri dinamoviști. Ca muncă, înhîmîndu-se la trenă, participînd la toate acțiunile decisive, a fost egalul meu. Doar experiența i-a lipsit. E foarte dotat, dacă i se va oferi prilejul să

facă mult, și cu adversari re-dutabili, va crește repede pînă la cote foarte înalte.

— Pentru ce veni vorba despre adversari, care ti s-au părut mai puternici în acest tur?

— Rutierii din R.D.G., de fapt o garnitură de speranțe, cu băieți de 19-20 de ani. **Tesse** (de la Japonia) a terminat pe 4, iar **Trawny** pe 6, dar alta ar fi fost, probabil, soarta competiției, dacă doi dintre ei, nu le știu numele, n-ar fi fost siliți de accidentări să abandoneze. Unul chiar în prima etapă. Rămăși în 4, cei din R.D.G. s-au arătat, logic, mai circumspecți, dar tot au lăsat o frumoasă impresie. Au de unde crește.

— Crezi că tot circumspect s-a dovedit și antrenorul **Voicu**, cînd l-a oprit pe **Paraschiv** dintr-o evadare cu **Constantinescu**? Secvența aceea, care ar fi putut da o altă turnură cursei, s-a comentat în fel și chip. Ce părere ai?

— Am învățat meserie de la **Nicolae Voicu**, așa că să nu vă surprindă poziția mea.

— Poți fi chiar și de aceeași părere?

— Și sînt. Dacă **Paraschiv** ar fi avut o defecțiune, lucru perfect posibil, **Constantinescu** s-ar fi detașat și **Dinamo** ar fi putut pierde locul 1 pe echipe. Nici eu n-aș fi procedat dă vrabia din mină pentru cîoara de pe gard?!

— Nu e adevărat că cine risează și cîștigă?

— Sună frumos, dar uneori, pe sosea, e doar poezie. Tactica lui **Nicolae Voicu** a refuzat orice risc inutil și ea, după cum se știe, s-a dovedit eficientă. Nici eu, la individual, după ce mi-am apropiat șefia plutonului, nu m-am mai aventurat. O cursă se bate nu doar cu picioarele, ci și cu capul. Cel mai adesea cu capul.

— Pentru ce unde nu-i cap, vai de picioare!

— Vedeți? Vă plac proverbele, nu-i așa?

— Organizarea?

— Fără cursur, secretarul federal **Gheorghe Stănel** și „statul său major”, în frunte cu **Octavian Amza**, merînd toate felicitările. Ca și arbitrii, ca și

secretariatul tehnic. Ambianța a fost extraordinară. Starturi frumoase, primiri calde, public mult, adevărată sărbătoare pe două roți. Noi, alergătorii, ne-am simțit foarte bine. Ni s-au garantat excelente condiții de concurs, cărora le-am răspuns cu medii orare ridicate.

— Ce va urma, **Mircea Romașcanu**? Te retragi, cum se zice, în plină glorie?

— Vreau să mă fug măcar un an, dar numai la club.

— Crezi că ești prea bătrîn pentru națională? S-au adunat anii?

— Virsta vorbește sau clasamentul? Contează victoria sau buletinul de identitate?

— Victoria.

— Dacă sînt eel mai bun, și-am probat că sînt, vreau să fiu tratat în consecință. Consider că lotul național, în alcătuirea lui din ultima vreme, n-are nici un chichirez fără **Gancea**, fără **Căruțașu**, fără **Paraschiv** etc. Tot **Dinamo** l-o să replică. Tot, am să vă răspund, atîta timp cît acest club face, prin valoare și pregătire, deci prin rezultate, legea în ciclismul nostru de sosea.

— Îmi pare rău, dar încă nu ești antrenorul echipei naționale!

— Aveți dreptate, nu sînt și nici nu vreau să fiu, dar mă puteți contrazice? Dacă victoria contează, cum ziceați, e clar ca nu puteți.

— Nici nu-mi propun. Mă mulțumesc să te mai felicit o dată și, fără să-ți împărtășesc integral opiniile, exprimate poate pripit, să-ți urez noi și noi succese. Nu aște interne cit, dacă se poate, internaționale, de anvergură. Mă mir însă să te desocăre, la o asemenea frumoasă izbîndă, încredințat, neînștit. Ce zici?

— E doar o impresie. Pe patina mea pentru ciclism, notați asta, se poate conta. Am cîștigat 3 Tururi ale României, în 1974, în 1983 și în 1985, poate că voi mai cîștiga unul. Încă nu mă opresc, merg înainte.

OVIDIU IOANITOIAIA

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ „În legătură cu rugămintea de a interveni pentru punerea în stare de funcționare a congelatorului meu, vă informez că s-au deplasat cu promptitudine la domiciliu depanatorii unui atelier de specialitate. Acum aparatul funcționează normal și sint foarte mulțumit de calitatea lucrării efectuate. Mulțumesc, celor menționați, mai sus, urindu-vă mult spor în activitatea viitoare. (Alexandria Todinca, Prisaca, Bihor).

■ „Luni 26 august, în jurul orei 19 la restaurantul situat pe Bulevardul Pioneerilor, lângă Liceul „Sincal“, se vindea bere alterată, tulbure, cu gust acru. Ni s-a spus că berea ar fi de la Bragadiru, deși berea nu avea etichetă; pe o hirtie agățată am descoperit scris „Vlășia“, fără a fi menționat prețul — berea ni s-a vândut cu 7.50 lei sticla. Atenționând personalul că vom reclama, ni s-a răspuns că puțin le pasă lor dacă scriem!... (În numele unui grup de sanitaristi de la Metrou, semnează Ion Cucu, șef de echipă).

■ **Consiliul popular al județului Ialomița:** „Referitor la scrisoarea adresată redacției de către un grup de cetățeni din satul Horia, comuna Axintele: intrucit prin grija Direcției județene de drumuri și poduri starea drumului dintre localitățile Horia și Axintele a fost îmbunătățită, cursele de autobuz pe traseul Urziceni — Horia au fost repute în circulație conform vechiului program; de asemenea, pentru legătura cu Slobozia funcționează acum două perechi de curse pe traseul Horia — Lehlu Gară, județul Călărași, de unde, prin C.F.R., se asigură legătura cu municipiul Slobozia“.

■ **Costache Gogu (Reșița, strada Petru Maior, bloc 18, ap. 7),** ne scrie cu vizibilă emoție descriind o întâmplare care l-a impresionat, umplându-l de bucurie totodată: în seara zilei de 16 august, aflându-se în interes de serviciu în orașul Rm. Vilcea, a fost „acostat“ pe strada de un „individ“ care l-a spus pe nume — abia apoi, și la stupoarea lui C. G., el recomandându-se: Negoită!... Era vorba de C. din Negoită, fuseseră amândoi colegi de școală în comuna Ianca, județul Brăila, acum... 32 de ani! De atunci nu se mai văzuseră niciodată... Fără să s-au dus la locuința celui din urmă — „Țiică“ l se spunea pe atunci acestuia — amintindu-și de anii și vîrsta pe care o aveau atunci, adică... 12 ani. Ce mai putem adăuga?! Atît: orice prietenie, reînnoțată chiar și după un timp îndelungat, nu poate fi decît de BUN AUGUR!

■ „La toate colțurile unei străzi kilometrice din municipiul în care locuiesc, se află tablele indicatoare cu următorul text numind strada în cauză: „Str. Emil Zola“...?! Este inexplicabil și, cred, nu ne face deloc cinste ca nimeni să nu fi observat greșita grafie cu care a fost reprodus numele marelui scriitor!“ (Vasile Petrea, strada Emile Zola 142 — Timișoara).

■ „În comuna Hagești, Ilfov, la o distanță de aproximativ 25 kilometri de Capitală, există un imobil cu două-trei etaje — „palat“, îi spuneam noi în copilărie — părăsit, pe punctul de a se degrada: se află pe șoseaua ce trece prin Afumați, la dreapta, pe malul lacului Mastiștea. S-ar putea face acolo o casă de nașteri, un dispensar, sau o școală agricolă — nu sint eu cel în măsură de a stabili exact ce anume, dar propun celor în drept să acorde atenția cuvenită acestei clădiri ce mai poate folosi încă, timp îndelungat, celor din zonă“ (Dumitru Vasilescu, strada Pantelimon nr. 227, bloc 70, scara D, apartament 35, sectorul 2, București).

■ **Din partea U.J.C.A.P. — Ialomița:** „În legătură cu scrisoarea adresată de către Vasile Ilichia M. Panait din comuna Jilavele, vă comunicăm că din verificările efectuate a rezultat că dosarul ei de pensionare a fost depus cu întârziere, fapt pentru care suma de 864 lei a fost recuperată de la contabilul cu probleme sociale“.

■ **Asociația locatarilor, bloc D-1, șoseaua Pantelimon 324, București:** „Au trecut mai bine de 8 luni de cînd C.P.M.B. a hotărît ca stația de ape uzate din blocul nostru să fie preluată în întreținere și exploatare de către G.I.G.C., dar acest lucru nu s-a realizat nici pînă astăzi. În momentul de față subsolul blocului nostru este inundat, generînd o mulțime de neplăceri. Cum această situație se târăgănează de mai bine de 5 ani, credem că este cazul ca măcar acum unitatea implicată să preia de urgență stația în întreținere și exploatare“ (semnează Neculae Manea, președintele asociației).

■ **Consiliul popular al municipiului Călărași:** „Vă comunicăm, în urma scrisorii adresate redacției de către Vasile Ciobotariu, de la I.A.S. Ivănești: din verificările efectuate s-a constatat că la data de 1 august 1983 — cînd petentul a fost transferat de la Ferma nr. 1 la Ferma nr. 6 — nu i s-a transferat și dosarul de alocație de stat pentru copil, neprimind pentru o perioadă de 14 luni suma de 4.130 lei. Pentru acest lucru s-a luat măsura ca la plata chenzinei a doua din luna iulie a.c. să i se achide drepturile cuvenite, suma fiind astfel primită de către Vasile C.“.

■ **Ion Nicu din Balș, strada 30 Decembrie nr. 48, om al muncii la Autobaza 5 Balș coloana călători,** revine asupra scrisorii prin care, în luna iunie, sesiza faptul că deși plățise suma de 1936 lei încă din

Noiembrie 1983, reprezentînd contravaloarea costumului de serviciu comandat prin intermediul autobazei în cauză — nu primise, pînă la acea dată, nici costumul și nici banii respectiv. Deși autobaza s-a angajat să-i dea costumul comandat, iată că Ion Micu revine, cu o nouă scrisoare, prin care ne anunță că situația a rămas neschimbată...: „Vă rog să-l reamintii șefului de secție Ion Barbu, care și-a asumat procurarea costumelor în cauză, că vine toamna, se pune frigul și n-o să-mi pot îndeplini exemplar atribuțiunile de serviciu fără acest costum uniformizat!“ — își încheie ultima scrisoare I. N.

■ „De o bună bucată de vreme, cei 1400 de locuitori ai satului Sărăuad, orașul Tășnad, județul Satu-Mare, începuseră să resimtă lipsa apcii potabile: cele trei fîntini existente aici, construite de strămoși, se deterioraseră. Locuitorii satului au solicitat Consiliului popular al orașului Tășnad găsirea unei soluții, eventual construirea unei fîntini arteziene în mijlocul localității. Forările au început în anul 1984 și s-au terminat în februarie 1985: spre nenorocul oamenilor, deși forarea s-a făcut la peste 300 metri adîncime, apa nu s-a ridicat decît pînă la 18 m. sub nivelul solului. Locuitorii au solicitat în continuare sprijinul consiliului popular orășenesc. Luînd act, tovarășii Gheorghe Trif și Mihai Pandea, primarul și, respectiv primvicepreședintele consiliului, au dispus introducerea în tuburile rămase pentru arteziă a unei pompe — urmînd ca apoi să se construiască un turn de apă. Pompa a fost dată în folosință în luna iunie a.c., avem acum o apă minunată, dătătoare de sănătate, și dorim ca prin publicarea acestor rînduri să le mulțumim din suflet celor doi inițiatori reprezentanți ai noștri pentru modul prompt și eficient în care au înțeles să ne ajute“ (Scrisoarea este semnată de către Ioan Buzgău, pensionar, satul Sărăuad, nr. 336).

■ **Primim, din partea Procuraturii Generale a R.S.R.:** „Referitor la scrisoarea adresată redacției de către Alexandru Albin din București, strada Podul Giurgiului nr. 5, blocul 12, apartamentul 12, sectorul 5, vă facem cunoscut că au fost examinate cele sesizate și constatîndu-se că sint întemeiate, s-a declarat recurs extraordinar, care a fost trimis Tribunalului Suprem, pentru judecare“.

■ **L-am cunoscut în această vară pe Romeo Calancea — și cu o deosebită plăcere i-am admirat lucrările sale de grafică expuse într-un salon ad-hoc în interiorul Agenției TAROM — Suceava, unitate de care răspunde de mulți ani. Născut în 1930 la Burdujeni — Suceava, a început să picteze în 1965, fiind atras mai ales de pictura pe sticlă, de inspirație folclorică și istorică, zugrăvind scene din trecutul patriei și viața nouă a satelor și orașelor bucovinene. Nu i-am văzut expozițiile personale anterioare, știu că și în acest an are una în pregătire, am rămas însă profund impresionat de lucrările expuse în cadrul Agenției TAROM: sub modestia și seriozitatea șefului de instituție, ascunzîndu-se simplitatea și căldura unui artist autentic (Apostol Crinu, Pitești, Calea București, bloc 17, sc. C, ap. 4).**

■ **Consiliul popular al județului Ialomița:** „În legătură cu scrisoarea elevului Vasile-Ciceu Gabriel din municipiul Slobozia: s-a discutat cu conducerea Liceului industrial nr. 2 din localitate, care a fost de acord să-i probe transferarea în anul școlar 1985—86 la cursurile serale pentru a putea absolvii clasa a XII-a, urmînd să fie încadrat în muncă la IACM Ialomița, unitate patronatoare a liceului și care pregătește cadre pentru această întreprindere, începînd cu luna septembrie a.c.“

■ **Elena Petre — pensionată din 1981 la Ploiești — și care în ianuarie 1985 s-a mutat la fiica**

ei din Galați, strada I.C. Frimu, bloc I.2 apartamentul 10, Oficiul poștal nr. 5, ne sesizează: pentru a nu se mai deplasa lunar la Ploiești spre a-și ridica pensia, a solicitat transferul dosarului la Galați; acesta a sosit aici cu nr. 3796/6 mai a.c., dîndu-se chiar decizie în sensul solicitării, decizia avînd nr. 64061 care reprezintă chiar numărul dosarului de pensie. Cu toate acestea, deși au trecut trei luni, pensia întîrzie să-i sosească, femeia fiind mereu sfătuită să „aștepte pînă luna următoare“. Pînă la care lună?!

■ Considerînd a fi de interes mai larg, publicăm în întregime răspunsul dat cititorului nostru Maricel Dediu din județul Vrancea, de către Ministerul Muncii — Direcția generală asigurării sociale, pensii și asistență socială: „Avizarea procururii de autofortisme adaptate de către persoanele care prezintă deficiențe locomotorii, se face prin Ministerul Muncii, persoanele respective trebuînd să depună următoarele acte: cerere; recomandarea medicală eliberată de comisia teritorială de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă, din care să rezulte că un astfel de autofortism este necesar și îl pot conduce; adeverință de încadrare în muncă; dovadă din care să rezulte că invaliditatea se datorează unui accident de muncă sau de război, dacă este cazul. Contravaloarea autofortismului („Trabant“ — cca. 50.000 lei; „Dacia 1300“ — cca. 80.000 lei) se achită la data livrării“.

■ „Vă scriu în ideea că poate în acest fel se vor rezolva și unele nereguli de la Unitatea nr. 20 AGROCOOP din Rm. Vilcea: la această unitate ești obligat să cumperi, pe lingă legumele ce le soliciți și altele de care nu ai nevoie. În cazul în care refuzi produsele impuse, nu le primești nici pe cele solicitate. Menționez că această stare de lucruri dăinuie cam de multă vreme“ (Aurora Călin, strada „Șt. Vodă“ bloc P. 1 scara B, ap. 15 — Rm. Vilcea).

■ **Consiliul popular al sectorului 3:** „Referitor la sprijinul în vederea rezolvării situației locative, solicitat de către Irina Ion: cu comanda 1180/3.07.1985, s-a lăsat la dispoziția ICL — Alimentara 3, apartamentul 61/3 camere, blocul 70, Bulevardul Văcărești, sectorul 4. Din relațiile luate de la conducerea întreprinderii, a rezultat că apartamentul i-a fost repartizat lui I. I., rezolvîndu-se în acest sens cererea acesteia“.

■ „La contractările ce au avut loc în București, Fabrica de încălziminte „AURORA“ din Tîrgu Frumos, județul Iași a prezentat nu mai puțin de 180 de noi modele creații proprii: încălziminte de toamnă-iarnă, de damă și de copii, ghete și pantofi confecționați din piele sau înlocuitori, etc. Spre satisfacția celor de aici, toate aceste modele au fost omologate și contractate, urmînd a le găsi cit de curînd în magazinele de profil ale țării. Ca o noutate — fiind de altfel un unicat pe țară — a fost apreciată remarcabila talpă bicolor, creație a colectivului tehnico-ingenieresc al fabricii aflat sub conducerea inginerului șef al întreprinderii, Neculae Ocheană. Și ca încă o noutate, s-a stabilit începerea livrărilor pentru export a tipului de pantof denumit „timp-liber“ (Dumitru Păpușoiu, Tîrgu-Frumos).

■ **Din partea U.J.C.A.P. — Ialomița:** „Referitor la scrisoarea Elisabetei Tudorache, din comuna Valea Măcrișului: înțelegînd situația deosebită a acesteia, cooperativa agricolă i-a atribuit lot în folosință, precum și produse“.

■ **Opisprezce cetățeni din satul Mitrofani, comuna Sutești, județul Vitea,** ne sesizează că în urma înființării în sat a unor secții de împletituri — patru la număr — mai ales cit a faptului că la încălzirea cazanelor de fier ale acestora sint folosite pentru ardere, deșeurile provenite din cauciucuri uzate de mașină — nori grei de fum urît miros:-

tor au năpădit centrul localității, acolo unde se află magazinul universal, cit și spațiul dintre unele locuințe ale oamenilor. Secțiile de făcut brînză, precum și croitoria și frizeria, practic nu mai pot funcționa din pricina acestei poluări, peste vile sătenilor, peste fructe, se așterne permanent un strat de funingine. Rugăm — prin intermediul publicării acestor rînduri — organele în drept să întreprindă ceva pentru a ne scăpa de acest neccaz.

■ **Consiliul popular al sectorului 3:** „Urmare scrisorii adresate de către Cabinetul Medical al Casei de copii școlari nr. 3, vă comunicăm: din verificările efectuate s-a constatat că se confirmă cele sesizate, Grigore Ștefănescu, administrator Casei de copii, încălcînd grav normele de etică și comportare, aplicînd copiilor bătăi care au dus la suferințe fizice și morale și a creat în rîndul acestora un climat de frică; față de situația constatată s-a propus Inspectoratul școlar al municipiului București desfacea contractului de muncă a administratorului G. S.“.

■ **Maria Marinou, pensionară, domiciliată în Rm. Vilcea, strada Olga Bancic nr. 82,** doarește să facă publice, prin intermediul revistei, mulțumirile pe care i le adresează medicului Cornel Ciucureanu și întregii sale echipe de la Clinica de ortopedie și traumatologie din Tg. Mureș, suferînd de coxartroză bilaterală, și fiind supusă unor două operații la un alt spital din țară, starea ei se înrăutățise. Aflînd de medicul din Tg. Mureș, aceasta s-a prezentat la dînsul, fiind operată, pentru a treia oară, la piciorul drept: „la trei zile după operație am început să umblu prin salon și după două săptămîni am fost externată, călătorînd ca un om sănătos într-o mașină, în timp ce în urma primelor două operații — efectuate în urmă cu aproape șase ani — fuseseam imobilizată la pat și transportată doar cu salvarea, abia puțînd să calc în cîrje...“. După ultima operație folosește foarte puțin bastonul și așteaptă cu încredere intervenția ce i se va face și la piciorul stîng. „Doresc să cunoască toată lumea binefacerea pe care le aduce celor suferinzi Clinica din Tg. Mureș“. I-am îndeplinit rugămintea.

■ **Procuratura județului Constanța:** „Urmare scrisorii adresate de către Ioan Cora din comuna Călățele, județul Cluj — pe care ne-ați trimis-o spre verificare — vă comunicăm: dosarul la care se referă a fost soluționat de către Procuratura locală Medgidia prin scoatere de sub urmărire penală, numelui Ioan Cora făcîndu-i-se comunicările necesare pentru a reprimi permisul de conducere ridicat cu ocazia accidentului“.

■ **Din comuna Brusturi-Drăgănești, județul Neamț, de la prof. V. Preutu, deputat în consiliul popular local, primim propunerea înființării unui post telefonic în străvechiul sat Șoimărești, situat pe apa Moldovei, la 7 km distanță de centrul comunei. Pentru cele circa 200 de familii, cit are astăzi satul, — precizează, printre altele, profesorul-deputat — telefonul este foarte necesar.**

■ **Am 70 de ani și sint bolnav, suferînd de unele afecțiuni ale căilor respiratorii. În plus am și un astm bronșic nedorit. Cu vreme în urmă m-am tratat și mi-a făcut foarte bine medicamentul numit SALBUTAMOL, pe care însă nu-l pot procura — ne înștiințează bătrînica Ana Apostol, din comuna Răzvadul de Sus, județul Dimbovița. Cine o poate ajuta?**

Pagină realizată de HORIA PATRAȘCU ■

Ah, falsele impresii

„Eram cu nepotul acasă, cînd, întîmplător, am văzut jos, pe alee, o mulțime de oameni, majoritatea privind în sus spre etajele blocului de vizavi — relatează Virginia Popescu din str. Riul Dorna, bloc Z. 47, etaj 4, apt. 25 — și, din curiozitate, am deschis ușa de la balcon. Abia atunci au auzit țipetele aproape răgușite ale unei femei și am înțeles motivul pentru care se adunase atîta lume.

Comentariile de jos se auzeau uneori foarte clar: „O bate bărbatu-său, dom'le, d'ăia țipă!“ De sus însă, de undeva dintr-un balcon, femeia aceea continua disperată și fără putere să ceară ajutor. „Oameni buni, nu mă lăsați să mor!“

Chiar dacă motivul țipetelor ar fi fost cel despre care se vorbea jos, n-am înțeles cum era posibil ca ei să stea nepăsători, unii să se amuze chiar, în loc să intervină, să facă ceva, omeneste, nu? Si-atunci mi-a venit ideea să sun la 055. Unde poți să te adresezi în situații din acestea decît la miliție?

Mi s-a răspuns că o să vină cineva de la Circumscripția 21. Și într-adevăr, după cîteva minute am văzut o mașină a miliției. Apoi am primit un telefon prin care cineva de la Dispeceratul Miliției Capitalei mi-a mulțumit pentru anunțul meu, explicîndu-mi că numai așa a

putut fi salvată Valeria Mărcușan, de 62 ani, din str. Miron Constantinescu nr. 10, etaj 9 care, fiind singură acasă și mergînd în balcon să întîndă rufe la uscat, a căzut de pe un scaun, fracturîndu-și piciorul...“

De la șeful Dispeceratului Miliției Capitalei aveam să aflu că sergentul-major Mircea Iamandi, agent de ordine în cadrul Circumscripției 21, împreună cu cîțiva vecini ai Valeriei, a forțat ușa pentru a pătrunde înăuntru, apoi, dîndu-și seama că victima se află într-o stare deosebit de gravă, deoarece pierduse mult sînge, a telefonat imediat la Policlinica nr. 34 din Drumul Taberei. Medicul Iordan a trimis la fața locului doi oameni competenți să acorde primele îngrijiri.

Valeria Mărcușan a fost internată la Spitalul Municipal, unde s-a apreciat că o întîrziere de numai cîteva minute ar fi spulberat orice șanșe de salvare a femeii. Acum însă este în afara oricărui pericol...

Așadar, cîteva minute întîrziere... Și femeia țipase cit putuse, inițial, apoi tot mai epuizată, timp de mai bine de două ore! Iar jos, pe alee, se adunase o mulțime de oameni. Priviri curioase, comentarii bazate pe false impresii, amuzamente chiar, dar pînă la Valeria Mărcușan nici o inițiativă lucidă, imperioasă, omenească pur și simplu... Aproape de necrozat și totuși... Ah, falsele impresii!

MIHAI GROZAVU ■

● „Flacăra“ nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11 — 14.

„Greenpeace”

Pe hărți, mările și oceanele sunt colorate, în chip convențional, în diferite nuanțe de albastru. În realitate însă, apele mărilor și oceanelor sunt de culoare verde. Dar verdele apare numai dacă aceste ape sunt curate și vii. Altfel, cenușii sau negrii se întind peste tot. Iată de ce mișcarea ecologistă constituită cu 14 ani în urmă într-o organizație internațională și-a luat numele de „Greenpeace” — „Pacea verde”. Sensul luptei acestei mișcări apare deci limpede: cele două treimi din suprafața globului compuse din mări și oceane să fie salvate de la pieire prin eradicarea poluării de orice fel, inclusiv a celei provocate de experiențele atomice, astfel încât oceanul planetar să aibă totdeauna culoarea vieții și a păcii lui — culoarea verde.

De ce a apărut „Pacea verde”? Din exasperare. Pentru că atunci, ca și acum, mările și oceanele erau folosite drept ladă de gunoi pentru tot felul de deșeurii toxice, pentru că atunci, ca și acum, puterile nucleare și alte state cu mare forță militară vorbeau pînă la saturație despre necesitatea dezarmării, o interzicerii armamentului nuclear, despre

Comentariul săptămânii

dorința lor fierbinte de a face acest lucru, despre pace și bună înțelegere, în timp ce, în practică, nu făceau decât să se înarmeze și mai mult. În aceste condiții, o mină de oameni au luat acțiunea „păcii verzi” pe cont propriu.

Evident, „Greenpeace” nu și-a propus să salveze omenirea de un război atomic, de al treilea război mondial. Forțele nu i-ar fi ajuns pentru o asemenea misiune. Dar și țelul pe care și l-a fixat — apărarea mărilor și oceanelor de tot ce le-ar putea ucide, și în primul rînd de exploziile nucleare — este tot de proporții gigantice. De unde, la început, și scepticismul unora, și zimbetul condescendent al altora. Ce pot să facă vreodată ecologiști, oricît de bravi ar fi ei și oricît de nobile ar fi scopurile pentru care luptă?

Dar iată că în mai puțin de un deceniu și jumătate situația s-a schimbat foarte mult. Mișcarea ecologistă, în care se încadrează și „Greenpeace” s-a afirmat cu tot mai multă putere pe mapamond. Sănătatea Pământului nu mai este acum, nici măcar pe plan politic, o problemă de mină a doua. În acest context, adepții „Păcii verzi” au început să încurce tot mai mult socoteliile politicienilor. Iar acțiunile au reacționat. Așa s-a ajuns la cazul „Rainbow Warrior”, nava organizației „Greenpeace”, scufundată, după cum este cunoscut, în portul neozelandez Auckland.

Lumea speră, firește, că în cele din urmă se va face lumină în această afacere, că cei ce-au pus la cale, prin explozia unor bombe, scufundarea navei, acțiune criminală în urma căreia unul dintre militanții „Greenpeace” și-a pierdut viața, vor fi identificați și pedepsiți. Dar dincolo de romanul polițist căruia i-a dat naștere, episodul „Rainbow Warrior” și cit de departe pot merge — pînă la crimă — cei interesați în continuarea cursei înarmărilor atomice, dar și cit de necesară a devenit în zilele noastre creșterea împotriva față de cursul spre catastrofă nucleară.

ION D. GOIA ■

Roley McIntyre, din localitatea nord-irlandeză Kesh a fost nevoit timp de mulți ani să circule într-un automobil comandă specială, să doarmă într-un pat comandă specială și să poarte haine de comandă. Motivul era foarte simplu: Roley cîntărea... 262 de kilograme. Ca urmare a faptului că circumferința mijlocului său măsura nu mai puțin de 2,70 metri s-a întimplat să rămînă deseori blocat în cadrul unor uși rulante sau în lift. Gravitatea situației sale pe planul sănătății a fost însă singurul factor care a reușit să-l convingă să schimbe regimul de alimentație. În momentul cînd medicul l-a avertizat că nu mai are mai mult de cinci ani de trăit dacă va continua să se mențină la greutatea respectivă, Roley s-a decis să consulte un specialist în regimuri dietetice care i-a stabilit o alimentație bazată mai ales pe salate, fructe și carne slabă. La numai 18 luni de la începerea curei el cîntărește numai 85 de kilograme! Și, iată, Roley, care nu avea nici un fel de șansă de a cuceri grafiile sexului opus a reușit în prezent să se căsătorească cu tînăra Josephine, în greutate de numai 57 de kilograme! Dar eforturile irlandezului McIntyre au fost răsplătite și cu alte recompense. De pildă, o revistă britanică l-a declarat pe Roley drept „omul ce a slăbit cel mai mult într-un an”, distincție dotată cu un premiu de o mie de lire. Un reporter indiscret a reușit să smulgă o declarație Josephinei McIntyre în legătură cu cura de slăbire a soțului. Ea nu

s-a fiit să declare: „Acum pot să-l îmbrățisez mult mai ușor...” Roley nu a împărțit încă toate secretele succesului curei sale senzaționale de slăbire. Poate că în curînd va scrie și el o carte pe această temă cum a făcut și cîntărețul Demis Roussos, care a trăit o experiență asemănătoare. În orice caz factorul psihologic, dorința arzătoare de a-și schimba modul

voință”, să se afirme: „dorința mea de a minca este, se pare, mai mare decît voința mea de a slăbi”.

2. Să te gîndești cît mai puțin la mîncare. De multe ori mîncăm nu pentru că ne este foame ci din motive ce nu țin de necesitatea de a ne hrăni, de pildă, pentru că ne simțim depîrmați sau avem necazuri sau... Cum poate fi schimbată această

Cura de slăbire — o problemă psihologică?

de viață a jucat un rol decisiv în cruciada sa împotriva lăcomiei personale. De aceeași părere este și profesorul american Junius Adams care într-un articol publicat în cunoscuta publicație „Reader's Digest” opinează că „pentru a slăbi nu este suficient să tai dintr-o revistă un program de dietă”. Mai mult chiar, el afirmă că „o cură de slăbire se desfășoară mai mult în cap decît pe masă: trebuie să înveți să gîndești în mod suplu”. În acest sens el propune șase puncte de pregătire psihologică, vitale pentru succesul unei cure. Le redăm pe scurt:

1. Să vrei să fii suplu. Pentru cel ce dorește să slăbească este important să fie bine motivat în sinea sa. În loc să se spună: „nu am pur și simplu

tă situație? Profesorul Adams ne sfătuieste să ne concentrăm asupra altor lucruri. De pildă să facem o listă cu cel puțin cinci ocupații ce ne fac plăcere și, în cazul cînd simțim dorința de a minca, să facem mai întîi unul din aceste lucruri.

3. Să înveți să rabzi de foame. Primul pas în acest sens: să aminăm o masă: al doilea: să sîrîm una din mese; al treilea: să nu mîncăm o zi întreaga. Cînd vă este sete, beți apă minerală, ne sfătuieste Adams. Veți vedea că puteți rezista o zi fără mîncare, rîmînînd, totodată, la fel de activ ca de obicei. Al patrulea: nu mîncăți pînă la saturație; la fiecare masă reduceți cîte puțin cantitatea de alimente consumată, astfel încît să rîmîneți cu o ușoară senzație de foame. În-

cercăți să rezistați astfel o săptămînă. Dacă simțiți însă intens că vă lipsește ceva, mîncăți la una din mese ca de obicei.

4. Să tîni spre un nou Eu. Care este de fapt Eu-l dv. adevărat, să fii gras sau să fii suplu? Răspunsul la această întrebare este important. Nimeni nu poate slăbi, dacă nu crede cu adevărat că poate fi suplu.

5. Să-ți propui obiective realizabile. O cură de slăbire poate ușor să eșueze în cazul unor obiective prea ambițioase. Puneți-vă drept obiectiv să slăbiți mai întîi 1-2 kilograme și nu de la început 10-15.

6. Să faci multă mișcare. Cu cît cheltuiți mai multă energie, cu atît ardeți mai multe calorii. De aceea sportul este foarte important pentru slăbire: alergarea, ciclismul, tenisul și gimnastica sînt recomandate în acest sens. Dar dacă sinteți obligat să stați la birou ziua întreagă, nu stați imobil. Aplecați-vă, întindeți-vă, mișcați-vă pe scaun! Cînd mergeți, mergeți repede! Folosiți orice prilej pentru mișcare!

Formula succesului în această luptă gigantică cu kilogramele poate fi sintetizată deci într-un singur cuvînt: voință. Voință de a respecta programul dietetic, de a lupta cu ispitele gastronomice cu multe calorii, de a te transforma și controla. În fond chiar și o asemenea cură este o luptă între instinct și rațiune. Succesul ei înseamnă victoria rațiunii, a culturii, a civilizației.

ROMEO NADAȘAN ■

Culoarea influențează comportarea oamenilor

Mai mulți savanți americani și canadieni au ajuns, după îndelungate observații și după experiențe adecvate, la concluzia că asupra psihicului și a comportării omului o influență considerabilă o are culoarea. Unul din exemple: schimbarea gamei coloristice și a modului de iluminare într-o școală canadiană a dus la creșterea reușitei la învățatură și la întărirea disciplinei. Ce schimbări s-au făcut? Galbenul și portocaliul au fost înlocuite cu albastru și maro. Într-o clinică stomatologică, zugrăvirea în albastru a pereților a dus la micșorarea sentimentului de teamă la pacienți. Se spune că galbenul, albastrul și persicul combat stresul, în timp ce portocaliul trezește pofta de mîncare (la cei care n-o au din „naturelul” lor, firește). În uzine, munca devine mai ordonată și mai eficientă dacă utilajele sînt vopsite în bleu sau în bej. Deocamdată nu este prea clar prin ce mecanisme acționează culoarea asupra comportării oamenilor. Se presupune că reacția la culoare este determinată de o formație reticulară a creierului. P. NICOARĂ ■

Cum mai trece timpul! Iată, nu numai oamenii, ci și descoperirile îmbătrînesc. Intrat în locuințele și în birourile noastre de lucru, magnetofonul ne-a hipnotizat cu posibilitățile sale — de a imprima transmisii de radio și sonorul televiziunii, de a asculta banda cu cele mai celebre glasuri și melodii, la orice oră din zi sau din noapte, apoi, de a fi instrument de lucru pentru reporteri, mai tîrziu pentru informaticieni etc. —, a devenit indispensabil, și treptat l-am luat ca atare, ca o componentă firească a vieții moderne. Datele aniversare sînt însă și prilejuri de reamintire a momentelor de început.

În urmă cu cinci decenii, la 16 august 1935, ziua cînd se deschidea cea de-a XII-a Expoziție de transmisiuni, firma „Allgemeine Elektrizität Gesellschaft” (A.E.G.) prezenta un exponat ce avea să producă o revoluție în comunicarea în masă — primul aparat de înregistrare sunetului destinat publicului larg. Aparatul cu indicativul „K-1” avea aspectul unei cutii negre cu două platane pe care se așezau role, banda de înregistrare trecînd de pe o rolă pe cealaltă — structură ce s-a păstrat pînă astăzi. Banda consta dintr-o fișie-suport din material plastic pe care erau depus, un strat de lac în care erau înglobate particule de pig-

O nouă metodă de tratare a aritmiei cardiace

Specialiștii sovietici au reușit să obțină un nou preparat numit etacizina, folosit pentru tratamentul dereglărilor ritmului cardiac. Etacizina acționează o perioadă de timp de 4-5 ori mai lungă și de două ori mai intens decît atmozina, elaborată anterior.

Eccentricități

Pentru prima dată în istoria televiziunii s-a conceput o emisiune destinată cînilor. Ea este săptămînală, durează un sfert de oră și se intitulează „Dog TV”, difuzîndu-se pe cel mai surprinzător dintre canalele americane „Channel 13A”. Vedetele emisiunii sînt trei cîini, doi de rasă și o corderă de opt ani. Beneficiarii acestui inedit spectacol TV sînt firește reprezentanții diverselor rase canine cu și fără pedigree și stăpînii lor. Popularitatea emisiunii este din ce în ce mai mare, dovada fiind scrisorile numeroase pe care cîinii-vedete le primesc. Desigur, la aceste scrisori răspunde realizatorul emisiunii, Mike Milkovitch, însă „semnătura” apartine vedetei — amprenta unei labe. Există toate șansele ca emisiunea să devină zilnică și componența trupei mai variată: pisici, șoareci, iepuri. Ce blindă atmosferă familială vor degaja căminele americane, atunci cînd, stăpînii, pisicii, șoarecii, iepurii se vor întruni să privească show-ul preferat „Dog TV și alții”.

O trupă reunită

Dacă tentativele celebrilor Beatles de reunire s-au soldat cu eșec, nu același lucru s-a întimplat și cu grupul Deep Purple. Fondator al hard rock-ului, nume oarecum barbar de desemna un nou val în rock, grupul Deep Purple domnea și domina muzica pop de la sfîrșitul anilor șaiszeci. Discurile grupului au continuat să se vîndă chiar după separarea lui. După unsprezece ani de tăcere a apărut un nou album „Perfect Strangers” al cărui succes sîrbătorește reunificarea acestor muzicieni fără pereche.

ELENA GRECESCU ■

Magnetofon 50

a descoperit în anul 1923 procedul de „înregistrare a sunetului” pe care l-a patentat în Germania. Însărcinat de o fabrică de țigări din Dresda să găsească un înlocuitor pentru folia de aur folosită la figuratele de lux, el a avut ideea de a fixa pe hîrtie cu lac particule de bronz. După idee, a urmat scriperea de geniu — Pflumer și-a dat seama că descoperirea sa ar putea fi folosită pentru înregistrări magnetice și a inventat în 1928 chiar un dispozitiv de antrenare a benzii, dar nu a reușit să convingă nici un fabricant să producă pe scară

mare aparatul. Abia în toamna lui 1930, reușește să trezească interesul firmei A.E.G., care a început rapid faza de cercetări pentru lansare pe piață. S-a ajuns însă curînd la concluzia că pentru fabricarea benzii erau necesare vaste cunoștințe de chimie și s-a solicitat pentru aceasta colaborarea firmei BASF. Din această colaborare a apărut firma „Magnetophon GmbH”, proprietate comună a celor două companii. Folosite la început numai în studiourile de înregistrări, magnetofonul a început să invadeze piața la începutul anilor '50. Dar rolul hotărîtor în reducerea prețului și în proliferarea extraordinară a aparatelor de înregistrare sunetului și imaginea a fost jucat, după părerea unor specialiști, de lansarea de către firma olandeză Philips a casetei și casetofonului, ce a permis miniaturizarea aparatelor de înregistrare. De altfel, între timp au apărut noi metode de înregistrare cum ar fi discurile cu citire cu laser care vor reuși probabil să se impună în fața magnetofonului și a casetofonului. Deci numai după jumătate de secol, magnetofonul are șanse de a ajunge la muzeul obiectelor inutile. Se îmbătrînește tot mai rapid în secolul nostru!

N. ROMEO ■

Un strămoș pe măsură

Pornind de la teza darwiniană cum că omul s-ar trage din maimuță, cei mai mulți dintre savanți îl descriu pe strămoșul nostru direct ca pe o ființă caraghioasă, aproape hidoasă, neapărat de statură mai mică decît a omului zilelor noastre. Iată însă că descoperirea în Kenya a lui Homo erectus, faimosul schelet al strămoșului nostru direct, vine să modifice substanțial datele problemei.

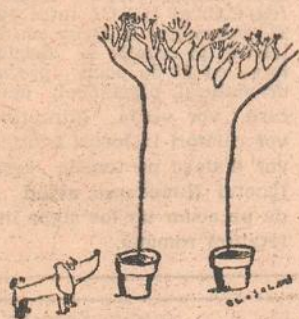
Hominidul despre care este vorba a trăit, după calculele specialiștilor, cu 1,6 milioane de ani în urmă. El avea craniu mic, de numai 700-800 de centimetri cubi, circa jumătate din capacitatea craniului omului actual, și fruntea îngustă — la fel ca și alți strămoși ai omului. După dezvoltarea dinților, s-a stabilit că această ființă a murit tînăr, la vîrsta de circa 12 ani. Însă dimensiunile oaselor șoldurilor, precum și ale coloanei vertebrale indică o înălțime de 180 de centimetri și o greutate de circa 68 de kilograme, adică valori care pînă acum se atribuiau doar ființelor mature.

Din toate acestea s-a dedus că Homo erectus, considerat, după cum am arătat, ca fiind autenticul nostru strămoș, a fost mult mai puternic și mai bine clădit decît s-a presupus pînă acum. Se pare că înălțimea indivizilor era de peste 180 de centimetri, adică mai mare decît a majorității oamenilor de azi. Surprinzătoare sînt însă nu doar dimensiunile hominidului, ci și asemănările anatomice cu omul contemporan.

Analiza atentă a tuturor datelor pe care le oferă Homo erectus duce în chip ferm la concluzia că noi am avut strămoși înalți, frumoși, bine legați. Motiv de bucurie pentru toți contemporanii noștri, care pot spune acum cu voce tare: din stejar, stejar răsare.

ION CODRU ■

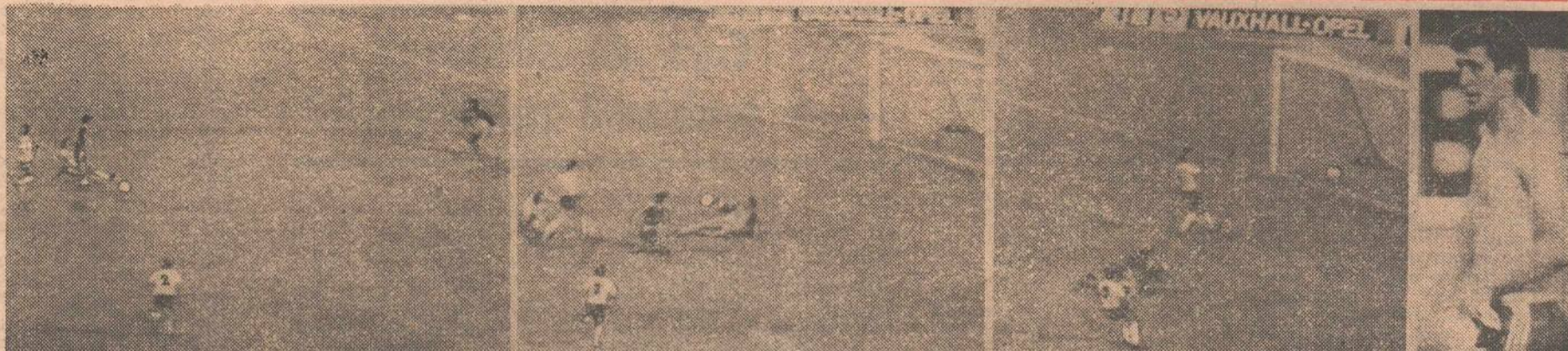
Lumea se amuză

După N.B.I.

Fotbaliștii români au obținut un rezultat prețios în bătălia calificării pentru turneul final al Campionatului mondial: *1-1, cu Anglia, pe Wembley*

O imagine pentru antologia fotbalistică a anului: superba fază de joc încheiată cu golul atât de prețios al egalității și eroul ei, Cămătaru, care a binemeritat aplauzele Wembleyului și, mai cu seamă, lauda și dragos tea noastră, a celor de-acasă.

Aici, pe Wembley, într-un loc care s-ar potrivea mai degrabă a fi numit „iadul fotbalului” decît „templul fotbalului”, cu 60 000 de fani scandînd continuu, asurzitor „England, England!”, echipa României a obținut astăzi nu doar un punct foarte prețios în bătălia pentru Mexic, ci a lăsat și o impresie deosebită, jucînd de la egal la egal cu partenera ei de întrecere, după cum se știe „cap de serie” la această oră. Ați văzut, firește, meciul, așa că nu voi insista asupra fazelor, momentul în care transmit fiind, la București, mult trecut de miezul nopții. Spre satisfacția noastră, a celor prezenți aici, a milioaneilor de suporteri din țară, tricolorii nu s-au lăsat în nici un fel intimidati de faima englezilor și nici de calitatea lor de gazde. Conduși cu 1-0 în urma unui gol mai degrabă stupid, cînd apărarea a întîrziat să facă pasul înainte de ofsaid, permițîndu-i lui Hoddle să înscrie ușor, tricolorii au izbutit să egaleze, și, judecînd după economia generală a partidei, n-au fost departe chiar de mai mult! Dincolo de golul superb reușit de Cămătaru, care i-a purtat în spate pe Wright și Fenwick, treizeci de metri în spate, după ce mingea va fi circulat snur pe traseul Ungureanu — Băloni — Rednic, jucătorii noștri au mai avut două bare, în minutele 7 și 45 Hagi fiind foarte aproape de gol. Deci nu ați Lucescu ar trebui să se felicite pentru acest mai aproape de victorie decît „draw” (ca să vorbim în limba engleză) cît Robson, al cărui zîmbet la sfîrșitul meciului era mai degrabă crispat. Vreau să spun că această egalitate, mult mai aproape de victorie decît de eșec, n-a fost în nici un fel întîmplătoare. Deși uneori dominați, românii și-au păstrat tot timpul echilibrul și, cel puțin din punct de vedere tactic, nu s-au arătat cu nimic mai prejos insularilor. E meri-

tul antrenorilor Lucescu și Rădulescu de a fi pregătit cu minuțiozitate această întîlnire, excluzînd din calculele lor improvizarea și riscul. „Mutările” efectuate de cei doi tehnicieni, surprinzătoare la prima vedere, și-au dovedit eficacitatea. A fost astfel preferat, față de Timișoara, portarul Lung, cotat superior lui Moraru în intervențiile aeriene. Puțini însă știu că portarul craiovean a apărut, și cum a apărut, cu o fractură incomplet refăcută la unul dintre degetele mîinii sîngii! Inlocuirea lui Iorgulescu, pe care s-a mizat pînă în ultimul moment, cu Iovan a dat și ea roadele scontate, fundașul central al Stelei (de regulă lateral în echipa lui de club) anihilîndu-l pe „italianul” Hateley. Cea de-a treia surpriză oferită de Lucescu s-a numit Negriță, ea aducînd după sine urcarea lui Rednic în linia de mijloc. Toate aceste noutăți l-au surprins, bănuiesc, pe Robson, care declara după meci că „românii au știut să ne blocheze toate încercările și au folosit mai bine decît noi spațiile libere”. Firește, la o partidă cu asemenea miză, în care totul se joacă pe o carte, s-au comis și unele greșeli. În ansamblu însă, echipa noastră a funcționat ca un organism bine pus la punct, etalînd o lecție inteligentă asumată. N-aș putea să trec, dincolo de subtilitățile tactice, de ardoarea cu care fotbaliștii români s-au bătut din primul pînă în ultimul minut. Imaginația lor pîrînd nu o dată superioară jocului mai mecanic, pe trasee lesne de ghicit, al englezilor.

Punctul cucerit pe Wembley este, neîndoios, unul foarte mare. Cu atît mai mare cu cît, împotriva a ceea ce s-ar putea bănuî, englezii au ținut cu tot dinadinsul să obțină victoria. Robson însuși declara în „Daily Telegraph” de miercuri că echipa pe care o va alina contra României e cea mai bună dintre toate cele pe care le-a alcătuit în cei trei ani de cînd

e managerul federației. Numai că „loviturile” sperate de el, înlocuirea lui Wilkins cu Reid și aruncarea în teren al lui Lincker, au fost citite de Lucescu, care a știut să găsească, din mers, cele mai nimerite soluții de contracarare. Nu doar din proverbiul lor orgoliu de inventatori ai fotbalului, englezii și-au dorit victoria, ci și din interese imediate, preliminariile Campionatului Mondial fiind în prezent, după eliminarea formațiilor insulare din cupele europene, singura lor legătură cu elita fotbalului. Nu le-a reușit însă, deși au evoluat (după cum însuși Robson spunea) foarte aproape de nivelul maxim al posibilităților, ceea ce pune într-o lumină și mai frumoasă prestația jucătorilor noștri.

Un meci nuli însă nu e, nu gîndesc așa de ieri de azi, decît un meci nuli și el nu trebuie tratat, oricît am fi de bucuroși, altfel. Mexicul pare, e drept, mai aproape ca oricînd, dar mai rămîne o piatră tare de spart, echipa Irlandei de Nord, care n-a făcut azi decît 0-0 în Turcia. Modul demn, avîntat, responsabil, purtînd pecetea valorii și a seriozității, în care tricolorii au evoluat astăzi pe Wembley mă determină să cred, și sper că sinteți de acord cu mine, stîmți cititori, că echipa va aborda întîlnirea din 16 octombrie de acasă, cu un alt moral. Dacă Wembley 1969 a însemnat, se știe, actul de naștere al generației Guadalajara, am motive să cred și să nădăjduiesc că Wembley 1985, consemnînd tot un rezultat de egalitate, va însemna actul de naștere al generației care ne va reprezenta la al doilea Mondial mexican. Dar e tîrziu, despre toate acestea vom mai discuta. Închei prin a felicită, și în numele dumneavoastră, pe bravii noștri fotbaliști, care ne-au reprezentat cu fruntea sus în meciul cu Anglia, dăruindu-ne o bucurie și făcîndu-ne multe promisiuni. Voi reveni.

OVIDIU IOANIȚOIA

Londra — prin telefon de la trimisul nostru

Trei din cei mai buni: Lung, Iovan, Hagi

Bucuria lor a fost și bucuria noastră
Fotografii de VICTOR RĂDULESCU

CLASAMENTUL

1. ANGLIA	6 3 3 0 16—2 9
2. România	6 2 3 1 9—5 7
3. Irl. Nord	6 3 1 2 7—5 7
4. Finlanda	7 2 2 3 6—12 6
5. Turcia	5 0 1 4 1—15 1

Mai sînt de jucat:
25 septembrie: Finlanda — Turcia
16 octombrie: România — Irlanda de Nord
Anglia — Turcia
13 noiembrie: Anglia — Irlanda de Nord
14 noiembrie: Turcia — România

ULTIMA ORĂ

CLASICII DE MIINE

Ce fac ei azi? Sînt mai tineri și-și caută un stil, pregătindu-se de asaltul unei capodopere. Pentru aceasta își mai iau un elan, de data aceasta în județul Hunedoara. În organizația C.C. al U.T.C., între 10 și 22 septembrie la Deva are loc o tabără de creație și documentare: cu 25 de poeți, prozatori, dramaturgi, plasticieni, cinești care vor vizita întreprinderi, vor călători în locuri istorice și vor dialoga pe teme de creație, județul Hunedoara avînd încă de pe acum un loc sigur în literatura română.

EXPOZITIE PLIUȚĂ LA BOTOȘANI

Cine s-a străduit să organizeze o expoziție Constantin Piliuță la Botoșani merită măcar un dram de considerație. În primul rînd că o retrospectivă a unui mare artist este, în orice oraș al țării, ba chiar și într-o metropolă europeană un eveniment. Numai că locuitorii orașelor mici nu prea apucă să se plimbe prin țară iar o retrospectivă de proporția unei expoziții de Constantin Piliuță are mai mult decît semnificația unui eveniment plastic.

S-A SCHIMBAT ȘI VREMEA ȘI MODA

Dacă nu știati că totul se poartă mai larg înseamnă că nu

prea vă interesează moda. Oricum, îngust și strînt în îmbrăcăminte și-n viață pare incomod și demodat. Așa susțin toate revistele și casele celebre, așa susține și creatorul de modele Marius Turcu, cel puțin în rochiile și bluzele fotografiate de Dinu Lazăr.

SCOLI ȘI CONSTRUCTORI

Cum o fi începînd școala la Grivița, Epureni, Mălușteni, Puiesti, Vulturești și Zorleni, în județul Vaslui, de vreme ce, cu cîteva zile înaintea primului sunet de clopoțel, mai sînt săli de clase fără sobe, cu instalația electrică defectă, cu pereți nezugrăviți, cu parchetul impachetat, sau cu banii cheltuiți și cu reparațiile neterminate. Școlile din județul Vaslui reclamă siaba colaborare cu cooperativa Constructorul (alcătuită probabil din foști corigenți) și așteaptă vremea tezelor în speranța că elevii, preocupați de carte, nu mai văd ce-i în

preajmă. Elevii ca elevii, dar ce văd primarii?

DE URMĂRIT ÎN LIBRĂRII

A intrat în librării, în aceste zile, o nouă ediție a uneia din capodoperele lui N. Iorga — O viață de om așa cum a fost — apărută sub egida Editurii Minerva, cu un studiu introductiv de Valeriu Răpeanu care, împreună cu Sanda Răpeanu, semnează totodată notele și comentariile acestei substanțiale reditări. De precizat că nu este vorba doar de o simplă reluare a edițiilor de pînă acum, cea de față cuprinzînd două lucrări autobiografice, Doi ani de restaurație și Isprava, nerecitate pînă în clipa de față. Li se adaugă acestora un amplu aparat de note și comentarii mult îmbogățit și adus la zi, astfel încît noua ediție din Viața unui om așa cum a fost se alcătuiește într-o adevărată frescă a vieții sociale, politice și intelectuale din România acelor ani premergători celui de-al doilea război mondial.